

PPPA

JOURNAL OF
Public Policy and Public Affairs
วารสารนโยบายและกิจการสาธารณะ

ISSN 3057-0328 (Online)

Volume 3

January - June 2024

วารสารนโยบายและกิจการสาธารณะ ปีที่ 3 เดือน กรกฎาคม 2566 – มิถุนายน 2567

ISSN 3057-0328 (Online)

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช, 91 หน้า

วัตถุประสงค์ในการพิมพ์วารสารนโยบายและ กิจการสาธารณะ

1. เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่
ผลงานวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์
ตลอดจนสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องให้เป็น
ที่ยอมรับในวงวิชาการ

2. เพื่อพัฒนาวารสารให้มีคุณภาพ
เป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพ
วารสารของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย
(Thai Journal Citation Index Centre)

เจ้าของ: วิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์

สาขาวิชาวิทยาการจัดการ

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

9/9 หมู่ 9 ต.บางพูด อ.ปากเกร็ด จ.นนทบุรี

11120

กำหนดออก: ปีละ 1 ฉบับ ในเดือนมิถุนายน

วารสารออนไลน์: [https://so04.tci-](https://so04.tci-thaijo.org/index.php/PPPA)

[thaijo.org/index.php/PPPA](https://so04.tci-thaijo.org/index.php/PPPA)

กองบรรณาธิการ

1. ผศ.ดร.กาญจนา บุญยัง สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	บรรณาธิการ
2. ผศ.ดร.พนมพัทธ์ สมิตานนท์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	กองบรรณาธิการ
3. ผศ.ดร.นพพล อัครชาติ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ	กองบรรณาธิการ
4. รศ.ดร.วัลลภ รัฐฉัตรานนท์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	กองบรรณาธิการ
5. ผศ.ดร.ภิศกดิ์ กัลยาณมิตร คณะมนุษยศาสตร์และ สังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยวลัยลักษณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์	กองบรรณาธิการ
6. ผศ.ดร.สุปราณี ธรรมพิทักษ์ คณะรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา	กองบรรณาธิการ

ทรงคนะและข้อคิดเห็นใดๆ ที่ปรากฏในบทความที่เผยแพร่ในวารสารนโยบายและกิจการสาธารณะเป็นของผู้เขียน
โดยเฉพาะ วิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช และกองบรรณาธิการ
ไม่จำเป็นต้องเห็นพ้องด้วย ผู้ที่ประสงค์จะนำข้อเขียนในเล่มไปพิมพ์เผยแพร่ซ้ำจะต้องได้รับอนุญาตจากผู้เขียนตามกฎหมาย
ที่ว่าด้วยลิขสิทธิ์ และแจ้งให้วารสารนโยบายและกิจการสาธารณะ วิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช รับทราบทุกครั้ง

บรรณาธิการแถลง

วารสารนโยบายและกิจการสาธารณะจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นสื่อกลางในการเผยแพร่ผลงานวิชาการด้านรัฐประศาสนศาสตร์ตลอดจนสาขาวิชาอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง และเพื่อให้วารสารเป็นที่ยอมรับในวงวิชาการกองบรรณาธิการจึงดำเนินการพัฒนาคุณภาพของวารสารให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์การประเมินคุณภาพวารสารของศูนย์ดัชนีการอ้างอิงวารสารไทย (Thai Journal Citation Index Centre หรือ TCI Centre) โดยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารฉบับนี้จะสามารถช่วยยกระดับการจัดการเรียนการสอน คุณภาพการวิจัย และการบริการวิชาการของวิชาเอกรัฐประศาสนศาสตร์ สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มสธ. ตลอดจนยกระดับองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในทางรัฐประศาสนศาสตร์ต่อไป

อย่างไรก็ตามเนื่องจากวารสารอยู่ในช่วงเริ่มต้น การประกาศรับบทความที่ดำเนินการมาตลอดนั้นก็ยังมีผู้ส่งบทความเข้ามาพิจารณาไม่มากนัก โดยในรอบการเผยแพร่ของเดือนมิถุนายนนี้มีบทความที่เข้าสู่กระบวนการพิจารณา ผ่านการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิ และสามารถปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิได้ทันเวลาจำนวน 5 บทความ ได้แก่ บทความเรื่อง การวิเคราะห์การนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโครงการหมู่บ้านยั่งยืนของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย บทความเรื่อง ความสัมพันธ์ของการรับรู้ข่าวสารกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 บทความเรื่อง ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร บทความเรื่อง แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา และบทความเรื่อง การผลิตวาทกรรมชาตินิยมของรัฐบาลไทยในสมัยรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา (พ.ศ. 2557 – 2562)

กองบรรณาธิการวารสารนโยบายและกิจการสาธารณะขอขอบพระคุณผู้มีส่วนช่วยสนับสนุนการดำเนินงานของวารสารนโยบายและกิจการสาธารณะจนเข้าสู่ปีที่ 3 และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าวารสารนโยบายและกิจการสาธารณะจะสามารถดำเนินงานให้เป็นไปตามเป้าหมายได้ต่อไป

กาญจนา บุญยัง

บรรณาธิการ

สารบัญ

	หน้า
การวิเคราะห์การนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ: กรณีศึกษาโครงการหมู่บ้าน ยั่งยืนของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย	1
ความสัมพันธ์ของการรับรู้ข่าวสารกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3	24
ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของ สำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร	42
แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา	58
การผลิตวาทกรรมชาตินิยมของรัฐบาลไทยในสมัยรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา (พ.ศ. 2557 – 2562)	75

การวิเคราะห์การนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนไปปฏิบัติ:
กรณีศึกษาโครงการหมู่บ้านยั่งยืนของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย
Analysis of the Implementation of Sustainable Development Goals:
A Case Study of the Sustainable Village Project of the Department of
Provincial Administration, Ministry of Interior

สุวิตา นวมเจริญ¹

Suwida Nuamcharoen

ชูเกียรติ มุทธากาญจน์²

Chukiat Muttakan

พงศธร สัจจชลพันธ์³

Pongsatorn Satjacholapund

วิบูลย์ รัตนภรณ์วงศ์³

Wiboon Rattanapornwong

ณัฐกรณ์ หน่อนิล⁴

Natkorn Nonil

---

¹ ผู้นิพนธ์ประสานงาน, อาจารย์ ดร.; สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Corresponding Author, Lecturer, Dr., School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand, E-mail: suwida.nan@gmail.com

² อาจารย์ประจำสาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Lecturer, School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand

³ นักวิชาการอิสระ

Independent Scholar

⁴ เจ้าพนักงานปกครองชำนาญการพิเศษ, กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

Governing Officer, Senior Professional Level, Department of Provincial Administration, Ministry of Interior

Received: 4 June 2024, Accepted: 30 June 2024, Published: 30 June 2024

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ในการ 1) ศึกษาสถานการณ์ของการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ไปปฏิบัติของส่วนราชการในประเทศไทย และศึกษากรณีศึกษาโครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 2) วิเคราะห์แนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรณีศึกษา และ 3) เสนอแนะแนวทางพัฒนาและนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ การศึกษานี้นำเสนอบทบาทหน้าที่ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยในการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) มาขับเคลื่อนอย่างเป็นรูปธรรมผ่านกรณีศึกษาโครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) เป็นการศึกษาเปรียบเทียบตัวชี้วัดของโครงการเปรียบเทียบกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) และวิเคราะห์แนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติตามที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ของ วรเดช จันทรรศ เพื่อวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ผลการศึกษาพบว่าโครงการหมู่บ้านยั่งยืนเป็นหนึ่งในโครงการสำคัญที่ได้รับการริเริ่มและดำเนินงานโดยกรมการปกครอง มีตัวชี้วัดที่ครอบคลุมเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) การนำนโยบายไปปฏิบัติมีระบบวัดผลการปฏิบัติงาน แต่ไม่ได้ระบุระบบการให้คุณให้โทษอย่างชัดเจน ผลการศึกษาแนะแนวทางให้มีมาตรฐานการให้คุณให้โทษที่เป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ

คำสำคัญ: การพัฒนาที่ยั่งยืน, เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs), กรมการปกครอง, โครงการหมู่บ้านยั่งยืน, การนำนโยบายไปปฏิบัติ

Abstract

This article aims to: 1) study the situation of the implementation of the Sustainable Development Goals (SDGs) in Thailand and examine a case study of the Sustainable Village project by the Department of Provincial Administration, Ministry of Interior; 2) analyze the approach to policy implementation in the case study; and 3) propose present policy recommendations to enhance the effectiveness of policy implementation for successful outcomes. This study presents the role and functions of the Department of Provincial Administration, Ministry of Interior, in driving the Sustainable Development Goals (SDGs) concretely through the case study of the Sustainable Village project. It involves a comparative study of the project's indicators with the SDGs and an analysis of the policy implementation approach based on the Chantasorn's Rational Model to assess the project alignment with the SDGs. The study found that the Sustainable Village project is one of the key initiatives initiated and implemented by the Department of Provincial Administration. The project has indicators that encompass the Sustainable Development Goals (SDGs). While the policy implementation includes a performance measurement system, it does not clearly specify a system for rewards and penalties. The study recommends establishing concrete standards for rewards and penalties to enhance the effectiveness of policy implementation.

Keywords: Sustainable Development, Sustainable Development Goals (SDGs), Department of Provincial Administration, Sustainable Village Project, Policy Implementation

บทนำ

หากจะการศึกษาเรื่องการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ไปปฏิบัติแล้วนั้น ผู้อ่านจำเป็นต้องทำความเข้าใจกับความหมายและที่มาของเป้าหมายดังกล่าว โดยทำความเข้าใจกับคำว่าพัฒนาที่ยั่งยืนเสียก่อน “การพัฒนาที่ยั่งยืน” หรือ ในบางตำราอาจเรียกว่า “การพัฒนาอย่างยั่งยืน” ประกอบด้วยคำสองคำ คือ การพัฒนา ที่มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Development” และ อย่างยั่งยืน ที่มาจากศัพท์ภาษาอังกฤษว่า “Sustainable” การพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development คือ การพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของคนปัจจุบัน โดยไม่เบียดบังโอกาสและทรัพยากรของคนรุ่นถัดไป (Brundtland, 1987)

ประเทศไทยเริ่มนำแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนมาใช้อย่างเป็นทางการในช่วงทศวรรษปี พ.ศ. 2540 โดยมีจุดเปลี่ยนสำคัญดังนี้ ในปี พ.ศ. 2540 รัฐบาลไทยได้จัดทำแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยให้ความสำคัญกับมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม ต่อมาในปี พ.ศ. 2545 รัฐบาลไทยได้ประกาศปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงโดยพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช เป็นแนวทางการพัฒนาที่เน้นความสมดุล ความพอประมาณและความยั่งยืน ในปี พ.ศ. 2546 ประเทศไทยได้เข้าร่วมเป้าหมายการพัฒนาที่เน้นความสมดุล (MDGs) ของสหประชาชาติ ซึ่งมุ่งบรรลุเป้าหมาย 8 ประการเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วโลก และในปี พ.ศ. 2558 ประเทศไทยได้เข้าร่วมวาระการพัฒนายั่งยืน 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ของสหประชาชาติ ซึ่งมุ่งบรรลุเป้าหมาย 17 ประการเพื่อพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ

บริบทของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นแผนงานระดับโลกที่กำหนดโดยสหประชาชาติ (UN) มุ่งหวังนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม SDGs ประกอบด้วย 17 เป้าหมายหลัก แบ่งออกเป็น 169 เป้าหมายย่อย กำหนดระยะเวลาการดำเนินการตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 ถึง พ.ศ. 2573 เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ถือกำเนิดขึ้นจาก วาระการพัฒนายั่งยืน 2030 (2030 Agenda for Sustainable Development) ซึ่งได้รับการอนุมัติจากสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UN General Assembly) เมื่อปี พ.ศ. 2558 วาระนี้มุ่งแก้ไขปัญหาท้าทายเร่งด่วนที่โลกเผชิญอยู่ โดยนานาชาติกำลังเผชิญความท้าทายเร่งด่วน อาทิ ปัญหาเรื่องความยากจน ปัญหาด้านความหิวโหย ปัญหาด้านสิ่งแวดล้อม ความเหลื่อมล้ำ และความขัดแย้งและความรุนแรง เป็นต้น

วิกฤตโลกกำลังทวีความรุนแรงสะท้อนให้เห็นถึงความเปราะบางของระบบเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม ส่งผลกระทบต่อชีวิตความเป็นอยู่ของทุกคนทั่วโลก วิกฤตเหล่านี้กลายเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่กระตุ้นให้ผู้คนหันมาให้ความสำคัญกับการพัฒนาที่ยั่งยืนมากขึ้น วิกฤตความยากจนยังคงเป็นปัญหาใหญ่ทั่วโลกยังมี

ประชากรมากกว่า 700 ล้านคนอาศัยอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนขั้นรุนแรง (1.90 ดอลลาร์สหรัฐต่อวัน)⁵ ขาดแคลนอาหาร น้ำดื่ม ที่อยู่อาศัย การศึกษาและบริการสาธารณสุข นอกจากนี้ปัญหาความหิวโหยเรื้อรัง⁶ ยังคงเป็นภัยคุกคามร้ายแรง ประชากรมากกว่า 690 ล้านคนเผชิญกับปัญหาขาดแคลนอาหาร ส่งผลต่อสุขภาพ การเจริญเติบโตและการพัฒนาของมนุษย์ อีกทั้งการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ⁷ ส่งผลกระทบร้ายแรงต่อสิ่งแวดล้อม เกิดภัยพิบัติทางธรรมชาติรุนแรง เช่น น้ำท่วม ภัยแล้ง พายุ ฯลฯ ส่งผลต่อชีวิตความเป็นอยู่ เศรษฐกิจและระบบนิเวศ วิกฤตทางสังคม⁸ อาทิ ความเหลื่อมล้ำระหว่างคนรวยและคนจนขยายกว้างขึ้น ช่องว่างระหว่างประเทศพัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนายิ่งถ่างกว้าง ทรัพยากรและโอกาสกระจายไม่เท่าเทียมและความขัดแย้งและความรุนแรง ยังคงเกิดขึ้นในหลายพื้นที่ของโลก สงครามกลางเมือง การก่อการร้ายและความรุนแรงในรูปแบบต่างๆ สร้างความสูญเสียต่อชีวิต ทรัพย์สินและความมั่นคง วิกฤตเหล่านี้เป็นสัญญาณเตือนให้ตระหนักว่า ระบบการพัฒนาแบบเดิมกำลังนำไปสู่ทางตัน ถึงเวลาแล้วที่ต้องเปลี่ยนแปลงสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งคำนึงถึงมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมไปพร้อมกัน

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นการต่อยอดมาจากเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (MDGs) โดย MDGs ย่อมาจาก Millennium Development Goals หรือ เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ เป็นชุดเป้าหมาย 8 ประการ⁹ ที่กำหนดขึ้นโดยสหประชาชาติ (UN) ในปี พ.ศ. 2543 มุ่งเน้นไปที่การพัฒนา

⁵ ศึกษาเพิ่มเติมที่ The World Bank. (n.d.) *Poverty and Inequality*. <https://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/themes/poverty-and-inequality.html>. Dated 2 June 4, 2024

⁶ ศึกษาเพิ่มเติมที่ World Health Organization. (2022). *The state of food security and nutrition in the world 2022*. <https://www.who.int/publications/m/item/the-state-of-food-security-and-nutrition-in-the-world-2022>

⁷ ศึกษาเพิ่มเติมที่ The Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (2021). *Climate Change 2021: The Physical Science Basis*. <https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-working-group-i/>

⁸ ศึกษาเพิ่มเติมที่ Chancel, L. (2022). *Global wealth, income and carbon inequality Insights from the World Inequality Report 2022*. <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/206293abe6ad06f4dc8c2fb541a3b93b-0330272022/original/Chancel2022WB.pdf>.

⁹ ประชุม Millennium Summit เมื่อ ค.ย. 2543 ได้รับรอง Millennium Declaration ซึ่งกำหนดเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium Development Goals: MDGs) เป็นวาระการพัฒนาของโลก ประกอบด้วยเป้าหมายหลัก 8 ข้อ ได้แก่ (1) ขจัดความยากจนและความหิวโหย (2) ให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาระดับประถมศึกษา (3) ส่งเสริมความเท่าเทียมกันทางเพศและบทบาทสตรี (4) ลดอัตราการตายของเด็ก (5) พัฒนาสุขภาพของสตรีมีครรภ์ (6) ต่อสู้กับโรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่น ๆ (7) รักษาและจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

(8) ส่งเสริมการเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาในประชาคมโลก ศึกษาเพิ่มเติมที่ กระทรวงการต่างประเทศ. (2565). *เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ*. <https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcd6215e39c3060010514?cate=5d5bcb4e15e39c306000684f>.

คุณภาพชีวิตของประชาชนทั่วโลก ภายในระยะเวลา 15 ปี (พ.ศ. 2543 - 2555) ผลลัพธ์ที่สำคัญของ MDGs อาทิ

- 1) *ขจัดความยากจนและความหิวโหย*: จำนวนประชากรที่อาศัยอยู่ต่ำกว่าเส้นความยากจนระดับนานาชาติ ลดลงครึ่งหนึ่ง
- 2) *ส่งเสริมการศึกษา*: เด็กหญิงและเด็กชายทุกคน สามารถเข้าเรียนประถมศึกษาได้
- 3) *ส่งเสริมสุขภาพที่ดี*: อัตราเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เสียชีวิตจากสาเหตุต่างๆ ลดลงสองในสาม
- 4) *ลดอัตราการตายของเด็ก*: อัตราเด็กอายุต่ำกว่า 5 ปี เสียชีวิตจากสาเหตุต่างๆ ลดลงสองในสาม
- 5) *พัฒนาสุขภาพสตรี*: อัตราการเสียชีวิตของมารดา ลดลง
- 6) *ต่อสู้โรคเอดส์ มาลาเรีย และโรคสำคัญอื่นๆ*: จำนวนผู้ติดเชื้อไวรัสเอชไอวี/เอดส์ ใหม่ ลดลง
- 7) *สนับสนุนการเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและระบบสุขาภิบาล*: ประชากรมีโอกาสเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัย มากขึ้น
- 8) *พัฒนาความร่วมมือเพื่อการพัฒนา*: เพิ่มการช่วยเหลือทางการเงิน จากประเทศพัฒนาแล้ว ไปยังประเทศกำลังพัฒนา

ผลลัพธ์เหล่านี้เป็นรากฐานสำคัญนำไปสู่การพัฒนาเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) อย่างต่อเนื่อง SDGs ต่อยอดจากความสำเร็จของ MDGs มุ่งพัฒนาต่อเนื่องในทุกมิติ เน้นความครอบคลุม SDGs ครอบคลุมเป้าหมายที่กว้างขวางมากกว่า MDGs โดยมุ่งแก้ไขปัญหาพัฒนาความยั่งยืนทุกด้าน มีการตั้งเป้าหมายที่มีความท้าทาย SDGs ตั้งเป้าหมายที่ท้าทายมากกว่า MDGs มุ่งแก้ไขปัญหาเรื้อรังและสร้างความยั่งยืนในระยะยาว

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ซึ่งกำหนดขึ้นในปี พ.ศ. 2558 สืบต่อจาก MDGs โดยมุ่งบรรลุ 17 เป้าหมายหลัก¹⁰ เพื่อพัฒนาที่ยั่งยืนในทุกมิติภายในปี พ.ศ. 2573

¹⁰ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) มีทั้งหมด 17 เป้าหมาย (Goals) ภายใต้อันหนึ่ง เป้าหมายจะประกอบไปด้วยเป้าหมายย่อย ๆ ที่เรียกว่า เป้าหมายย่อย (Targets) ซึ่งมีจำนวนทั้งหมด 169 เป้าหมายย่อย และพัฒนา ตัวชี้วัด (Indicators) จำนวน 232 ตัวชี้วัด (ทั้งหมด 244 ตัวชี้วัดแต่มีตัวชี้ซ้ำ 12 ตัว) เพื่อติดตามความก้าวหน้าของเป้าหมายย่อยดังกล่าว

เป้าหมายทั้ง 17 เป้าหมายประกอบด้วย

เป้าหมายที่ 1: ยุติความยากจนทุกรูปแบบในทุกที่

เป้าหมายที่ 2: ยุติความหิวโหย บรรลุความมั่นคงทางอาหารและยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 3: สร้างหลักประกันการมีสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย

เป้าหมายที่ 4: สร้างหลักประกันว่าทุกคนมีการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างครอบคลุมและเท่าเทียม และสนับสนุนโอกาสในการเรียนรู้ตลอดชีวิต

เป้าหมายที่ 5: บรรลุความเสมอภาคระหว่างเพศ และเพิ่มบทบาทของสตรีและเด็กหญิงทุกคน

เป้าหมายที่ 6: สร้างหลักประกันเรื่องน้ำและการสุขาภิบาล ให้มีการจัดการอย่างยั่งยืนและมีสภาพพร้อมใช้ สำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 7: สร้างหลักประกันว่าทุกคนเข้าถึงพลังงานสมัยใหม่ในราคาที่จ่ายไหว เชื่อถือได้ และยั่งยืน

การเปลี่ยนแปลงจาก MDGs สู่ SDGs เป็นการพัฒนาต่อยอดโดยมีหลักการสำคัญดังนี้:

- **ครอบคลุม:** SDGs ครอบคลุมเป้าหมายที่กว้างขวางกว่า MDGs ครอบคลุมทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม
- **ยั่งยืน:** SDGs มุ่งเน้นการพัฒนาที่ยั่งยืน คำนึงถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม สังคม และเศรษฐกิจ ในระยะยาว
- **ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง:** SDGs มุ่งเน้นการพัฒนาที่ครอบคลุม ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง ทุกคนมีโอกาสเข้าถึงทรัพยากร ใช้ชีวิตอย่างมีคุณภาพ
- **การมีส่วนร่วม:** SDGs ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน

โดยสามารถสรุปการเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่สหัสวรรษ (MDGs) และ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ตามตารางที่ 1

วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 เปรียบเสมือนพันธสัญญาร่วมกันของประเทศสมาชิกสหประชาชาติทั้ง 193 ประเทศ ให้มุ่งสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ SDGs โดยเป้าหมายของ SDGs ครอบคลุมมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม มุ่งสร้างอนาคตที่ยั่งยืน ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลังเพื่อบรรลุเป้าหมาย SDGs มีการกำหนดกลไกการติดตามและประเมินผล โดยใช้ตัวชี้วัดและเครื่องมือต่างๆ เพื่อประเมินความคืบหน้า อุปสรรคและความท้าทาย วาระการพัฒนาที่ยั่งยืน 2030 เป็นความร่วมมือระดับโลกที่ยิ่งใหญ่ จำเป็นต้องอาศัยความ

เป้าหมายที่ 8: ส่งเสริมการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ต่อเนื่อง ครอบคลุม และยั่งยืน การจ้างงานเต็มที่และมีผลิตภาพ และการมีงานที่มีคุณค่าสำหรับทุกคน

เป้าหมายที่ 9: สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง ส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรม ที่ครอบคลุมและยั่งยืน และส่งเสริมนวัตกรรม

เป้าหมายที่ 10: ลดความไม่เสมอภาคภายในและระหว่างประเทศ

เป้าหมายที่ 11 : ทำให้เมืองและการตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ มีความครอบคลุม ปลอดภัย ยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลง และยั่งยืน

เป้าหมายที่ 12: สร้างหลักประกันให้มีแบบแผนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 13: ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น

เป้าหมายที่ 14: อนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืนเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เป้าหมายที่ 15: ปกป้อง พื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน ต่อสู้การกลายสภาพเป็นทะเลทราย หยุดการเสื่อมโทรมของที่ดินและฟื้นสภาพกลับมาใหม่ และหยุดการสูญเสียดังกล่าวหลายทางชีวภาพ

เป้าหมายที่ 16: ส่งเสริมสังคมที่สงบสุขและครอบคลุม เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และสร้างสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ

เป้าหมายที่ 17: เสริมความเข้มแข็งให้แก่กลไกการดำเนินงานและฟื้นฟูสภาพหุ้นส่วนความร่วมมือระดับโลกสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน

ร่วมแรงร่วมใจจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคมและประชาชน ร่วมสร้างอนาคตที่ยั่งยืนสำหรับลูกหลานของเรา อย่างไรก็ตามในบรรดา 193 ประเทศที่เข้าร่วม ลงนามเพื่อผลักดัน SDGs มีผู้มีส่วนร่วมกว่า 8.5 ล้านคน อันเป็นการคิดเป็นเป้าหมายที่มีคนเข้าร่วมแสดงความคิดเห็นมากที่สุดเท่าที่โลกเคยมีมาเมื่อนับถึงปีค.ศ. 2023 นับเป็นปีที่ 8 ของการมีเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (ค.ศ. 2016 – 2030) จากการศึกษาและการขับเคลื่อนในทุกระดับพบว่า การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนยังล่าช้ากว่าที่ควรเป็นอย่างมาก และการทบทวนระดับโลก พบว่ามีเป้าหมายย่อยเพียง 15% เท่านั้นที่มีการดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมาย (UN News, 2023)

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่สหัสวรรษ (MDGs) และ เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

หัวข้อ	MDGs	SDGs
จำนวนเป้าหมาย	8	17
ระยะเวลา	2543 - 2555	2558 - 2573
เป้าหมาย	มุ่งเน้นการลดความยากจน ขจัดความหิวโหย ส่งเสริมสุขภาพ การศึกษา ความเท่าเทียม สิ่งแวดล้อม และความร่วมมือ	มุ่งเน้นการขจัดความยากจน ขจัดความหิวโหย ส่งเสริมสุขภาพ การศึกษา ความเท่าเทียม สิ่งแวดล้อม ความร่วมมือ พลังงาน การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เมืองและชุมชน ยั่งยืน การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน การดำเนินการเพื่อสภาพภูมิอากาศ สันติภาพ ยุติธรรม สถาบันที่เข้มแข็ง ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
หลักการ	มุ่งเน้นการพัฒนาในมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม	มุ่งเน้นการพัฒนาที่ครอบคลุม ยั่งยืน ไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง และการมีส่วนร่วม

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้ง 17 ข้อ สะท้อนถึง “3 เสาหลักของมิติความยั่งยืน” คือ มิติด้านสังคม เศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม พร้อมด้วยอีก 2 มิติ คือ มิติด้านสันติภาพและสถาบันและมิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา รวมเป็น 5 มิติ ซึ่งเชื่อมโยงทุกมิติของความยั่งยืนไว้ด้วยกัน องค์การสหประชาชาติแบ่งเป้าหมายทั้ง 17 ข้อ ออกเป็น 5 กลุ่ม หรือ 5 Ps¹¹

¹¹ ศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับตัวชี้วัด เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ได้ที่ <https://www.sdgmove.com/intro-to-sdgs/>

People (มิติด้านสังคม): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 1 ถึง เป้าหมายที่ 5

Prosperity (มิติด้านเศรษฐกิจ): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 7 ถึง เป้าหมายที่ 11

Planet (มิติด้านสิ่งแวดล้อม): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 6 เป้าหมายที่ 12 ถึง เป้าหมายที่ 15

Peace (มิติด้านสันติภาพและสถาบัน): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 16

Partnership (มิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา): ครอบคลุมเป้าหมายที่ 17

เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เน้นการพัฒนาที่ครอบคลุม (Inclusive) มุ่งการเปลี่ยนแปลง (Transformative) และบูรณาการ (Integrated) โดยเป็นเป้าหมายสำหรับทุกประเทศ ไม่ใช่เฉพาะประเทศยากจน และเน้นการปฏิบัติและแก้ปัญหาในระดับท้องถิ่น แม้ว่า SDGs จะมี 17 เป้าหมาย แต่การดำเนินการต้องเป็นไปอย่างบูรณาการและเชื่อมโยงกัน (Interlinkage) มุ่งผลลัพธ์ (Outcome-based) และให้ความสำคัญกับกลุ่มเปราะบาง (Vulnerable people) และคนยากจน การปรับ SDGs ให้เหมาะกับบริบทของพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญ โดยต้องให้ท้องถิ่นมีความเป็นเจ้าของและร่วมผลักดัน มีการกำหนดเป้าประสงค์ (Targets) และตัวชี้วัด (Indicators) ที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น การขับเคลื่อน SDGs ควรเริ่มจากฐานรากขึ้นสู่ระดับนโยบาย (Bottom-Up) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้มีบทบาทหลักในการนำไปปฏิบัติ (ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, ม.ป.ป.) บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์ในการ 1) ศึกษาสถานการณ์ของการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ไปปฏิบัติของส่วนราชการในประเทศไทย และศึกษากรณีศึกษาโครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย 2) วิเคราะห์แนวทางการนำนโยบายไปปฏิบัติของกรณีศึกษา และ 3) เสนอแนะแนวทางพัฒนาและนำเสนอข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ โดยบทบาทการนำ SDGs ไปปฏิบัติในประเทศไทยจะได้อธิบายต่อไป

บทบาทของประเทศไทยกับการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ไปปฏิบัติ

ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ไปปฏิบัติอย่างจริงจัง โดยมีกลไกและแนวทางที่ชัดเจนเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม กลไกสำคัญที่ขับเคลื่อนการดำเนินงานเกี่ยวกับ SDGs ในประเทศไทยประกอบด้วยคณะกรรมการระดับชาติว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งมีหน้าที่หลักในการกำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และติดตามผลการดำเนินงานของ SDGs

พล.อ. ประยุทธ์ จันทร์โอชา อดีตนายกรัฐมนตรี ได้มีคำสั่งให้แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ชุดใหม่ขึ้น โดยคณะกรรมการชุดนี้ประกอบด้วยตัวแทนจากทุกกระทรวง ตัวแทนภาคเอกชน (เช่น สภาหอการค้าแห่งประเทศไทยและสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย) และตัวแทนจากภาควิชาการ (เช่น สถาบันสิ่งแวดล้อมไทย สถาบันธรรมรัฐเพื่อการพัฒนาสังคมและสิ่งแวดล้อม สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์ และสถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย)

ภายใต้คณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ยังมีการจัดตั้งอนุกรรมการอีกหลายคณะเพื่อดูแลด้านต่างๆ ของการพัฒนาที่ยั่งยืนโดยเฉพาะ อนุกรรมการเหล่านี้ประกอบด้วย

1) คณะอนุกรรมการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งมีหน้าที่ในการเร่งรัดและสนับสนุนการนำ SDGs ไปปฏิบัติในระดับต่างๆ ของประเทศ โดยเน้นการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่มีประสิทธิภาพ

2) คณะอนุกรรมการส่งเสริมความเข้าใจและประเมินผลการพัฒนาที่ยั่งยืนตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มีบทบาทในการเสริมการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับ SDGs และหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง พร้อมทั้งประเมินผลการดำเนินงานเพื่อให้แน่ใจว่าการพัฒนานั้นเป็นไปอย่างยั่งยืน

3) คณะอนุกรรมการพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศเพื่อการสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืน มีพันธกิจในการพัฒนาระบบข้อมูลและสารสนเทศที่เป็นประโยชน์ต่อการวางแผนและติดตามผลการดำเนินงานของ SDGs อย่างมีประสิทธิภาพ

4) คณะอนุกรรมการว่าด้วยการประเมินด้านสิ่งแวดล้อมเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic Environmental Assessment: SEA) ซึ่งถูกจัดตั้งขึ้นเพิ่มเติมภายหลัง มีหน้าที่ในการประเมินผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมในเชิงยุทธศาสตร์เพื่อให้แน่ใจว่าการพัฒนาในทุกภาคส่วนเป็นไปอย่างยั่งยืนและไม่ก่อให้เกิดผลกระทบด้านลบต่อสิ่งแวดล้อม

กลไกและคณะอนุกรรมการเหล่านี้ทำงานร่วมกันเพื่อให้มั่นใจว่าการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยจะบรรลุผลตามที่ตั้งเป้าไว้ โดยมีการประสานงานและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานต่างๆ อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนของสังคม รวมถึงภาคเอกชนและภาควิชาการ เพื่อให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างแท้จริง (ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน, ม.ป.ป.)

ในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ระดับภูมิภาค มีคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับจังหวัดที่มีหน้าที่ขับเคลื่อน SDGs ในพื้นที่ ซึ่งการดำเนินการนี้จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ทั้งในระดับประเทศ ระดับชุมชน และท้องถิ่น โดยเมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2559 คณะรัฐมนตรีเห็นชอบให้กระทรวงมหาดไทยมีกลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ และเมื่อวันที่ 24 มีนาคม 2563 คณะรัฐมนตรีรับทราบผลการประชุมคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) ซึ่งที่ประชุมเห็นชอบแผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย (Thailand's SDG Roadmap) และจัดกลุ่มจังหวัดเป็น 4 ระดับตามระดับการพัฒนา ได้แก่

กลุ่มที่ 1: พื้นที่/จังหวัดที่มีความเหลื่อมล้ำสูง ขาดความพร้อม และต้องได้รับการสนับสนุนอย่างเร่งด่วน

กลุ่มที่ 2: พื้นที่/จังหวัดที่มีศักยภาพ แต่ยังมีข้อจำกัดในการพัฒนา

กลุ่มที่ 3: พื้นที่/จังหวัดที่มีศักยภาพและพร้อมที่จะพัฒนา

กลุ่มที่ 4: พื้นที่/จังหวัดที่มีความเข้มแข็ง และพร้อมขยายผลไปภายนอก

เพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ร่วมกับกระทรวงมหาดไทย และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้คัดเลือกจังหวัด/พื้นที่นำร่องใน 6 ภาคทั่วประเทศ กระจายตัวตามกลุ่มจังหวัด 4 ระดับการพัฒนา และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 5 แห่ง เพื่อทดลองจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดและแผนพัฒนาท้องถิ่นที่สนับสนุนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับพื้นที่ต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

ในการขับเคลื่อนผ่านกลไกประชาคมนั้น ประชาสังคม (Civil Society) หมายถึง กลุ่มองค์กรหรือชุมชนที่ประกอบด้วยบุคคลที่มีจุดมุ่งหมายร่วมกันในการสร้างประโยชน์ให้กับสังคม โดยไม่แสวงหากำไร เช่น องค์กรไม่แสวงหาผลกำไร (NGOs), กลุ่มชุมชน สมาคม และเครือข่ายต่างๆ ประชาสังคมมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนาและแก้ไขปัญหาสังคมในด้านต่างๆ รวมถึงการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน กลไกประชาคมนส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนในการขับเคลื่อน SDGs เป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสามารถบรรลุได้ โดยการทำงานร่วมกันของกลุ่มต่างๆ ผ่านกลไกประชาคมนั้น จะช่วยในการสร้างความตระหนักเกี่ยวกับ SDGs ในหมู่ประชาชน เปิดโอกาสให้ผู้คนมีส่วนร่วมในการพัฒนา ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่างๆ เสริมสร้างศักยภาพให้กับชุมชน และช่วยในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การทำงานร่วมกันนี้เป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากการขับเคลื่อน SDGs ให้ประสบความสำเร็จไม่สามารถทำได้โดยหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งเพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยการร่วมมือและการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่ยั่งยืนและมีประสิทธิภาพ

แนวทางที่ประเทศไทยนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ไปสู่การปฏิบัติ ได้แก่

1) *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ* ประเทศไทยได้บูรณาการ SDGs เข้ากับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ โดยการวางแผนและกำหนดนโยบายที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ทั้ง 17 ข้อ เพื่อให้การพัฒนาประเทศเป็นไปในทิศทางที่ครอบคลุมทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การบูรณาการนี้ทำให้การพัฒนาประเทศเป็นไปอย่างยั่งยืนและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2) *ยุทธศาสตร์ชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน* ประเทศไทยได้กำหนดกลยุทธ์ แผนงาน และแนวทางการขับเคลื่อน SDGs ในประเทศ โดยมีการกำหนดยุทธศาสตร์ชัดเจนเพื่อสร้างแนวทางการดำเนินงานที่เป็นระบบ และสามารถติดตามผลได้ ยุทธศาสตร์เหล่านี้ช่วยให้การดำเนินงานด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนมีทิศทางที่ชัดเจนและสามารถตอบสนองต่อเป้าหมายการพัฒนาได้อย่างเหมาะสม

3) *แผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน* ประเทศไทยได้กำหนดแผนงาน โครงการ และกิจกรรม เพื่อขับเคลื่อน SDGs ในแต่ละเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม แผนปฏิบัติการนี้ทำให้

สามารถดำเนินงานได้อย่างเป็นระบบ มีการวางแผนและกำหนดเป้าหมายชัดเจน รวมถึงมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

การใช้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ยุทธศาสตร์ว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน และแผนปฏิบัติการแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน ประเทศไทยสามารถนำ SDGs ไปปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนาและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมของการนำ SDGs ไปปฏิบัติ ในประเทศไทยได้ประกาศนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ชาติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน มุ่งสู่การบรรลุ SDGs คือ แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) ซึ่งเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาประเทศไทย มุ่งสู่เป้าหมายประเทศไทยมีธรรมภิบาล มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์ ตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทย มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประชาธิปไตยที่สมบูรณ์” แผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี มีความสอดคล้องกับ SDGs ดังนี้

วิสัยทัศน์: สอดคล้องกับเป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง

เป้าหมาย: สอดคล้องกับเป้าหมาย SDGs ทั้ง 17 เป้าหมาย โดยเฉพาะเป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจนขั้นรุนแรง และความหิวโหย เป้าหมายที่ 3 ส่งเสริมสุขภาพที่ดี และส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดี เป้าหมายที่ 4 ส่งเสริมการศึกษาที่มีคุณภาพ เป้าหมายที่ 8 ส่งเสริมการเติบโตทางเศรษฐกิจที่ยั่งยืน ครอบคลุม สร้างงานที่มีคุณภาพ ส่งเสริมการจ้างงานที่มีศักดิ์ศรี สำหรับทุกคน เป้าหมายที่ 9 สร้างโครงสร้างพื้นฐานที่ยั่งยืน ส่งเสริมการอุตสาหกรรมที่ยั่งยืน ส่งเสริมนวัตกรรม เป้าหมายที่ 10 ลดความเหลื่อมล้ำภายในและระหว่างประเทศ เป้าหมายที่ 13 ดำเนินการเพื่อรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และผลกระทบที่เกิดขึ้น เป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสันติภาพ ความยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง เป้าหมายที่ 17 เสริมสร้างความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ผ่านยุทธศาสตร์ 6 ด้าน คือ 1) ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย 2) ชีตความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ 3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ 4) ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม 5) ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของ ทรัพยากรธรรมชาติ 6) ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ¹²

ความสำเร็จในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือ จากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชน ร่วมแรงร่วมใจ ขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน

¹² ยุทธศาสตร์ชาติฉบับย่อ ศึกษาเพิ่มเติมที่ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561-2580 (ฉบับย่อ).

https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf

กรณีศึกษาโครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

3.1 บทบาทของกรมการปกครองที่สัมพันธ์กับการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ไปปฏิบัติ

กระทรวงมหาดไทยเป็นหน่วยงานราชการระดับกระทรวง มีบทบาทสำคัญในการบำบัดทุกข์บำรุงสุข รักษาความสงบ ส่งเสริมความเป็นธรรม พัฒนาการเมืองการปกครอง บริหารราชการส่วนภูมิภาค อาสาสมัคร ดินแดน ปกครองท้องถิ่น พัฒนาชุมชน ทะเบียนราษฎร ความมั่นคงภายใน สาธารณภัย พัฒนาเมือง และงานอื่นๆ ตามกฎหมายกำหนด กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่ โดยมีหน้าที่กำกับดูแลงานการปกครองท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา รวมทั้งบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยบทบาทของกรมการปกครองในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) กระทรวงมหาดไทย เปรียบเสมือนกลไกสำคัญ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ ดูแลความเป็นอยู่ที่ดี ความมั่นคงและความเจริญก้าวหน้าของประเทศชาติและประชาชน

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทยมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ในระดับพื้นที่ โดยอาศัยภารกิจหลักในการกำกับดูแลงานการปกครองท้องถิ่น ส่งเสริมและสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนา รวมทั้งบูรณาการการทำงานกับหน่วยงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง ตัวอย่างโครงการและกิจกรรมของกรมการปกครองที่ขับเคลื่อน SDGs อาทิ โครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตเพื่อขับเคลื่อนเศรษฐกิจฐานราก ตาม “โครงการไทยนิยมยั่งยืน” โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการส่งเสริมความมั่นคงและความปลอดภัยในชุมชน และโครงการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นต้น

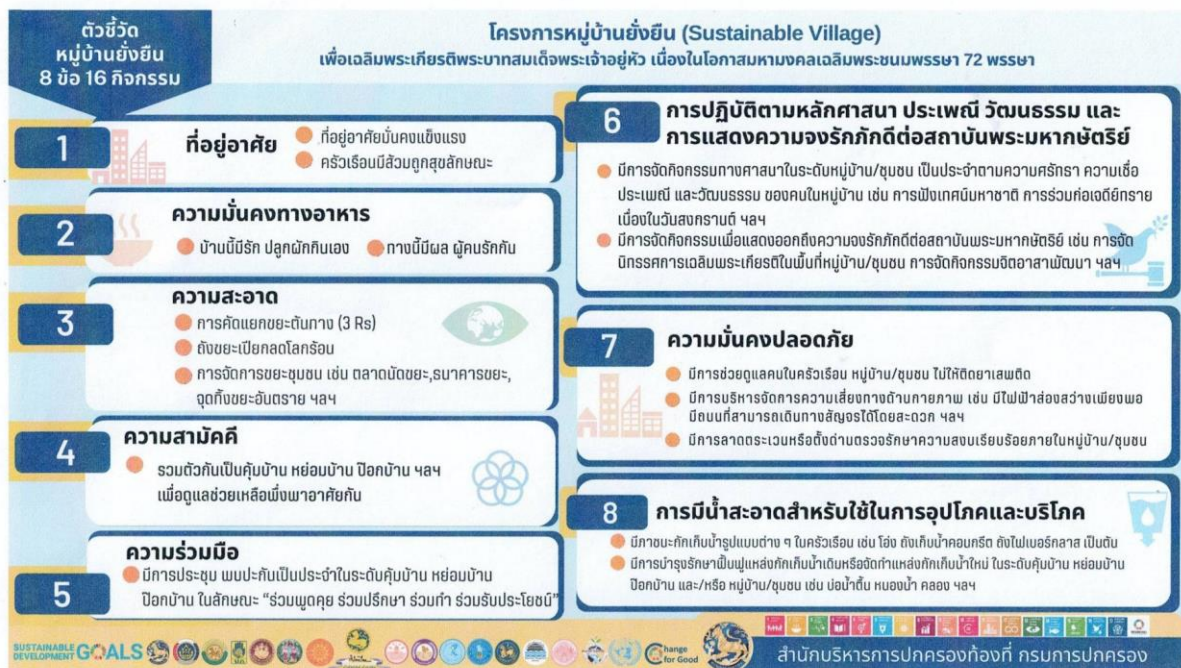
3.2 โครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village)

โครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) เป็นโครงการริเริ่มของกรมการปกครอง มุ่งเน้นพัฒนาหมู่บ้านให้มีความยั่งยืนในทุกมิติ โดยอาศัยหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ยึดหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน และบูรณาการการทำงานกับภาคีเครือข่าย โครงการหมู่บ้านยั่งยืนเป็นโครงการที่กระทรวงมหาดไทยได้จัดทำเพื่อเฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเจ้าลูกเธอ เจ้าฟ้าสิริวัณณวรีนารีรัตน์ราชกัญญาเนื่องในวาระทรงพระเจริญ พระชนมายุครบ 3 รอบ 36 พรรษาในวันที่ 8 มกราคม พ.ศ. 2566 กระทรวงมหาดไทยได้จัดโครงการ “หนึ่งตำบล หนึ่งหมู่บ้านยั่งยืน” โดยน้อมนำแนวพระราชดำริเรื่องหมู่บ้านยั่งยืนมาเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนคุณภาพชีวิตของประชาชนให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ลดความเหลื่อมล้ำ พร้อมทั้งขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืน ด้วยการน้อมนำหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ ทั้งนี้เพื่อเป็นการ เฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ต่อเนื่องในโอกาสเฉลิมพระชนมพรรษา 72 พรรษาในปี พ.ศ. 2567 กระทรวงมหาดไทยจึงได้ต่อยอดโครงการหมู่บ้านยั่งยืนโดยขยายผลดำเนินงานให้ครอบคลุมมากขึ้น

การดำเนินงานมีตัวชี้วัดหมู่บ้านยั่งยืน 8 ข้อดังนี้

- 1) *ที่อยู่อาศัย* โดยต้องมีความมั่นคงแข็งแรง ครัวเรือนมีสุขลักษณะ
- 2) *ความมั่นคงทางอาหาร* โดยใช้ประโยชน์ของพื้นที่สร้างความมั่นคงทางอาหารตามโครงการ บ้านนี้มีรักปลูกผักกินเอง และ ทางนี้มีผล ผู้คนรักกัน
- 3) *ความสะอาด* โดย บ้านเรือน หมู่บ้าน ชุมชน สะอาด มีการจัดทำถังขยะเปียกลดโลกร้อน มีการคัดแยกขยะต้นทาง (3R) และมีการจัดการขยะหมู่บ้าน/ชุมชน เทอร์น็ด ตลาดนัดขยะ ธนาคารขยะ จุดทิ้งขยะอันตราย เป็นต้น
- 4) *ความสามัคคี* โดยมีการรวมตัวกันเป็นคุ้มบ้าน หย่อมบ้าน ป๊อกบ้าน ฯลฯ เพื่อดูแลช่วยเหลือพึ่งพาอาศัยกัน
- 5) *ความร่วมมือ* โดยมีการประชุมพบปะกันในระดับคุ้มบ้าน หย่อมบ้าน ป๊อกบ้าน ในลักษณะ “ ร่วมพูดคุย ร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ ”
- 6) *การปฏิบัติตามหลักศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม และการแสดงความจงรักภักดีต่อสถาบันพระมหากษัตริย์* เช่น หมู่บ้าน/ชุมชน มีการจัดกิจกรรมทางศาสนาในระดับหมู่บ้าน/ชุมชน เป็นประจำตามความศรัทธา ความเชื่อ ประเพณี และวัฒนธรรมของคนในหมู่บ้าน
- 7) *ความมั่นคงปลอดภัย* (หมู่บ้าน/ชุมชน มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน โดยมีการช่วยเหลือดูแลคนในครัวเรือน หมู่บ้าน/ชุมชน ไม่ให้ติดยาเสพติด ลดความเสี่ยงด้านกายภาพ (ไฟฟ้า ถนน ภัยพิบัติ อุบัติเหตุ) และปลอดภัยอาชญากรรม
- 8) *การมีน้ำสะอาดสำหรับการอุปโภคบริโภค* เพียงพอตลอดทั้งปี โดยมีภาชนะเก็บน้ำในรูปแบบต่างๆ ในครัวเรือน เช่น ถังเก็บน้ำคอนกรีต ถังไฟเบอร์กลาส เป็นต้น มีการบำรุงรักษาฟื้นฟูแหล่งกักเก็บน้ำเดิม หรือจัดทำแหล่งกักเก็บน้ำใหม่ ในระดับคุ้มบ้าน หย่อมบ้าน ป๊อกบ้าน และ/หรือ หมู่บ้าน/ชุมชน เช่น บ่อน้ำตื้น สระน้ำ หนองน้ำ คลอง ฯลฯ¹³

¹³ ที่มา กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, (2566). *โครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หัวเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 72 พรรษา*. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ศุนย์ 0310.3/ว 10505 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2566.

ภาพที่ 1 ตัวชี้วัดหมู่บ้านยั่งยืน 8 ข้อ 16 กิจกรรม (กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย, 2566)

3.2.1 กลไกการดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านยั่งยืนเชิงพื้นที่

โครงการหมู่บ้านยั่งยืนเป็นหนึ่งในโครงการสำคัญที่ได้รับการริเริ่มและดำเนินงานโดยกรมการปกครอง ด้วยเป้าหมายเพื่อสร้างความยั่งยืนในระดับชุมชนและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในท้องถิ่น โครงการนี้มีความมุ่งมั่นที่จะบูรณาการทุกภาคส่วนในการพัฒนา ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชน โดยมุ่งเน้นการสร้างชุมชนที่เข้มแข็งและยั่งยืนทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม การดำเนินงานของโครงการหมู่บ้านยั่งยืนในระดับอำเภอเป็นกลไกสำคัญในการผลักดันและสนับสนุนการพัฒนาหมู่บ้านอย่างยั่งยืนในทุกมิติ ผ่านการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในท้องถิ่น นายอำเภอ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้นำในการบูรณาการและขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับอำเภอมิบทบาทสำคัญในการประสานงานและกำกับดูแลให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างราบรื่นและมีประสิทธิภาพ

โครงการหมู่บ้านยั่งยืนในระดับอำเภอจะดำเนินงานผ่านกลไกที่หลากหลาย รวมถึงการสร้างทีมงานที่มีความเข้มแข็ง การวางแผนและการติดตามผลที่เป็นระบบ การเสริมสร้างความรู้และศักยภาพของประชาชน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ การมีส่วนร่วมของชุมชนและการสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับความยั่งยืนเป็นหัวใจสำคัญในการทำให้โครงการนี้ประสบความสำเร็จ ด้วยการดำเนินงานที่มีการวางแผนและการติดตามผลอย่างเป็นระบบ โครงการหมู่บ้านยั่งยืนในระดับอำเภอจึงเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีความยั่งยืน สร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกด้านอย่างแท้จริง

กลไกการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านยั่งยืนในระดับอำเภอ มีองค์ประกอบสำคัญ 5 เรื่อง ได้แก่

องค์ประกอบที่ 1: “นายอำเภอในพื้นที่”

บทบาทผู้นำ: นายอำเภอในฐานะผู้นำการบูรณาการที่มีภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

- DNA ที่ 1 จิตใจ: ใส่ใจประชาชน มี Passion มุ่งมั่นพัฒนางาน
- DNA ที่ 2 ทักษะ: คิดบวก สร้างความสามัคคี มีมุมมองที่กว้างไกล
- DNA ที่ 3 จิตวิญญาณข้าราชการ: ความจงรักภักดี เป็นที่พึ่งของประชาชน
- DNA ที่ 4 ความมีวินัย: รุกرب มุ่งมั่น ไม่ยอมแพ้อุปสรรค

องค์ประกอบที่ 2: “สร้างทีม สร้างพลัง”

- การสร้างทีม: การสร้างและขับเคลื่อนทีมอำเภอบำบัดทุกข์ บำรุงสุข แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
- ทีมทางการ: ข้าราชการในอำเภอ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้บริหารและสมาชิกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- ทีมที่ไม่เป็นทางการ: จิตอาสา ผู้มีความรู้ ความสามารถ มีความเสียสละ จาก 7 ภาคีเครือข่าย

องค์ประกอบที่ 3: “ระบบบริหารจัดการชุมชนดี มีพลัง”

- ระบบคุ้มบ้าน: กลไกในการบริหารจัดการชุมชน
- การดูแลใกล้ชิด: 1 คุ้มดูแลสมาชิกประมาณ 25 ครัวเรือน มีผู้นำคุ้มช่วยงานหมู่บ้าน
- การพัฒนา: พัฒนาให้เป็นผู้นำหมู่บ้านในอนาคต

องค์ประกอบที่ 4: “บูรณาการงาน บูรณาการคน”

- การมีส่วนร่วมของชุมชน: กระตุ้นให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในงานพัฒนา
- ร่วมพบปะพูดคุย: ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมรับประโยชน์
- การกำหนดรูปแบบชุมชนเอง: ชุมชนเป็นผู้รับผลของการพัฒนา

องค์ประกอบที่ 5: “ชุมชนเรียนรู้ คู่หมู่บ้านยั่งยืน”

- การบริหารจัดการสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน: ชุมชนจะเข้มแข็งด้วย 3 ทุนหลัก
- ทุนทรัพยากร
- ทุนทางปัญญา
- ทุนทางสังคม

ดังที่สรุปได้ตามภาพที่ 2

แนวทางการขับเคลื่อนระดับอำเภอ (Drive)

นายอำเภอในฝัน
ภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
ถอดรหัส DNA นายอำเภอ: ใจดี ประชามติ และเก่งงาน มี Passion ในการพัฒนาชนบท ด้านทัศนคติ มีทัศนคติที่เป็นบวก ใฝ่หาคือประชาชน มุ่งเน้นความสามัคคี ด้านจิตวิญญาณ มีความรู้สึกผิดชอบชั่วดี มีศักดิ์ศรีธำรงการกระทำที่ตรงต่อใจ ด้านความมีวิสัยทัศน์ มีจิตใจที่รักคน มุ่งมั่นไม่ยอมแพ้อุปสรรค
ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ: นายอำเภอ นำบทเรียนจากต้นแบบ อำเภอต้นแบบ เข้มแข็งในการพัฒนาตนเอง ตามแนวคิด "จะพัฒนาใครเขา ต้องเริ่มที่ตัวเราก่อน" หรือ แนวคิด "ภาวะผู้นำ ต้องมาก่อนก่อนนำคนอื่น"

สร้างทีม สร้างพลัง
ทีมอำเภอ นำองค์กร มีพลัง แบบบูรณาการอย่างยั่งยืน
สร้างทีมในทุกกระดับ แบบคู่ขนาน Dual Track
ทีมงานที่เป็นทางการ
ทีมงานที่ไม่เป็นทางการหรือจิตอาสา
ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ: สรรหาทีมงาน พัฒนา (อบรม แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ลงมือปฏิบัติ) รักษาไว้ ให้ออก เชิดชูเกียรติ ให้อะไรตอบแทนบ้าง ให้อะไรตอบแทนบ้าง ส่งเสริมให้ทำงานในอำเภอ ได้เรียนรู้ดูงานในพื้นที่ ด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง

ระบบบริหารจัดการชุมชน มีพลัง
ระบบคุ้มบ้าน
แบ่งกลุ่มย่อยเพื่อให้เกิดการทำงานที่ "เล็ก แสบ ชัด" วัตถุประสงค์ชัดเจน ฝึกสับกันการแก้ไขปัญหาและให้รายละเอียด
ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ: จัดตั้งคุ้มบ้าน บริหารจัดการภายในคุ้มบ้าน เชื่อมโยงระบบคุ้มบ้านกับหมู่บ้าน

บุคลากรงานบูรณาการ
บูรณาการหลัก 4 ร่วม
ร่วมพบปะพูดคุย ร่วมขับเคลื่อนดำเนินการ ร่วมคิดร่วมวางแผน ร่วมรับประโยชน์
ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ: DO NOW ทำทันที DO ทำต่อไปให้ยั่งยืน
checklist: 1. แต่งตั้งผู้รับผิดชอบ 2. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

ชุมชนเรียนรู้สู่หมู่บ้านยั่งยืน
ชุมชนจะเข้มแข็งด้วย 3 กุญแจหลัก คือ ทุนทรัพยากร ทุนปัญญา ทุนสังคม
ขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติ: 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.

ภาพที่ 2 แนวทางการขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านยั่งยืนในระดับอำเภอ
ที่มา <https://www.sakon-pao.go.th/home/information-news/28998/>

4. การวิเคราะห์การนำโครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) ของกรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

4.1 การวิเคราะห์ความสอดคล้องของโครงการกับเป้าหมาย SDGs

การเปรียบเทียบระหว่างตัวชี้วัดโครงการหมู่บ้านยั่งยืน 8 ข้อ และตัวชี้วัด 17 ข้อของ SDGs สามารถดูได้จากความครอบคลุมและการเน้นย้ำในด้านต่าง ๆ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบระหว่างตัวชี้วัดโครงการหมู่บ้านยั่งยืน 8 ข้อ และตัวชี้วัด 17 ข้อของ SDGs

ตัวชี้วัดหมู่บ้านยั่งยืน	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	รายละเอียด
1. ที่อยู่อาศัย	SDG 11: ที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและยั่งยืน	มุ่งเน้นการเข้าถึงที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัย เหมาะสม ราคาไม่แพง และยั่งยืน
2. ความมั่นคงทางอาหาร	SDG 2: ความมั่นคงทางอาหาร	มุ่งเน้นการเข้าถึงอาหารที่ปลอดภัย เพียงพอ และมีคุณค่าทางโภชนาการ

ตัวชี้วัดหมู่บ้านยั่งยืน	เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)	รายละเอียด
3. ความสะอาด	SDG 12: การบริโภคและการผลิตที่ยั่งยืน	มุ่งเน้นการจัดการขยะ การใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และการลดมลพิษ
4. ความสามัคคี	SDG 16: สังคมสงบสุขและครอบคลุม	มุ่งเน้นการส่งเสริมสันติภาพ ความยุติธรรม และการมีส่วนร่วม
5. ความร่วมมือ	SDG 16: สังคมสงบสุขและครอบคลุม SDG 17: หุ้นส่วนการพัฒนา	มุ่งเน้นการสร้างกลไกการมีส่วนร่วม และการทำงานร่วมกัน
6. การปฏิบัติตามหลักศาสนาและวัฒนธรรม	-	แม้จะไม่มี SDGs ที่ตรงกัน แต่สอดคล้องกับการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีและการสร้างชุมชนยั่งยืน
7. ความมั่นคงปลอดภัย	SDG 16: สังคมสงบสุขและครอบคลุม	มุ่งเน้นการลดอาชญากรรม ความรุนแรง และภัยคุกคาม
8. การมีน้ำสะอาด	SDG 6: น้ำและการสุขาภิบาล	มุ่งเน้นการเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัย การใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ และการบำบัดน้ำเสีย

ในภาพรวม ตัวชี้วัดโครงการหมู่บ้านยั่งยืน 8 ข้อเน้นที่การจัดการในระดับท้องถิ่นและความเป็นอยู่ของชุมชน ในขณะที่ SDGs 17 ข้อครอบคลุมในระดับสากลและมีมิติที่กว้างขวางมากขึ้นรวมถึงการจัดการเรื่องเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อมในระดับโลก การเปรียบเทียบนี้แสดงให้เห็นว่าตัวชี้วัดหมู่บ้านยั่งยืนสอดคล้องกับ SDGs และสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่นได้ การเปรียบเทียบนี้เน้นการเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ระดับสากลกับตัวชี้วัดที่ใช้ในการพัฒนาหมู่บ้านยั่งยืนของประเทศไทย สำหรับความสอดคล้องของตัวชี้วัดหมู่บ้านยั่งยืนกับ SDGs สอดคล้องกันทั้ง 5 มิติ คือ

People (มิติด้านสังคม) หรือ สังคมที่ยั่งยืน ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการพัฒนาการศึกษา การดูแลสุขภาพ และการส่งเสริมความเท่าเทียมในชุมชน สามารถเชื่อมโยงกับเป้าหมาย SDGs ที่เน้นการศึกษาที่มีคุณภาพ (Goal 4) สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี (Goal 3) และการลดความไม่เท่าเทียม (Goal 10)

Prosperity (มิติด้านเศรษฐกิจ) หรือ เศรษฐกิจที่ยั่งยืน ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการสร้างรายได้ การส่งเสริมอาชีพ และการพัฒนาทักษะทางเศรษฐกิจ สามารถเชื่อมโยงกับเป้าหมาย SDGs ที่เน้นการจัดความยากจน (Goal 1) และการสร้างงานที่มีคุณค่าและการเติบโตทางเศรษฐกิจ (Goal 8)

Planet (มิติด้านสิ่งแวดล้อม) หรือ สิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน ตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ การลดมลพิษ และการใช้พลังงานหมุนเวียน สามารถเชื่อมโยงกับเป้าหมาย SDGs ที่เน้น

การอนุรักษ์และการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ (Goals 13, 14, 15) และการสร้างเมืองและชุมชนที่ยั่งยืน (Goal 11)

Peace (มิติด้านสันติภาพและสถาบัน) ครอบคลุมเป้าหมายที่ 16 การดำเนินงานตามมิติด้านสันติภาพและสถาบัน (Peace) หรือเป้าหมายที่ 16 ของ SDGs ในหมู่บ้านยั่งยืนต้องการการสร้างระบบที่ปลอดภัย ยุติธรรม โปร่งใส และมีประสิทธิภาพ การบูรณาการตัวชี้วัดเหล่านี้เข้ากับการพัฒนาหมู่บ้านยั่งยืนจะช่วยสร้างสังคมที่เข้มแข็งและยั่งยืนในระยะยาว

Partnership (มิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา) ครอบคลุมเป้าหมายที่ 17 มิติด้านหุ้นส่วนการพัฒนา (Partnership) เป็นหนึ่งในมิติสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่ครอบคลุมเป้าหมายที่ 17 ของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ขององค์การสหประชาชาติ เป้าหมายที่ 17 มีชื่อว่า “Partnerships for the Goals” ซึ่งมุ่งเน้นการเสริมสร้างและส่งเสริมความร่วมมือในทุกระดับ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งหมด เป้าหมายนี้มีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากการพัฒนาที่ยั่งยืนไม่สามารถบรรลุผลได้ด้วยการดำเนินการของภาคส่วนใดภาคส่วนหนึ่งเพียงลำพัง แต่ต้องอาศัยความร่วมมือระหว่างรัฐบาล ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม และประชาชนในท้องถิ่น

ดังนั้น การเปรียบเทียบและการใช้ตัวชี้วัดหมู่บ้านยั่งยืนที่สอดคล้องกับ SDGs จึงเป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น ทำให้การพัฒนาที่มีทิศทางที่ชัดเจนและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง

4.2 การวิเคราะห์ทฤษฎีการดำเนินนโยบายตามกรอบตัวแบบเหตุและผลของ วรเดช จันทรรศ

การนำนโยบายไปปฏิบัติเกี่ยวข้องกับการแปลงเป้าหมายของนโยบายให้เป็นการกระทำ ซึ่งเป็นกระบวนการสำคัญในการบรรลุผลลัพธ์ที่ต้องการ (Nilsen & Cairney, 2020; Khan, 2016; Mubarak, et al, 2020) ตัวแบบ (Model) ของการนำนโยบายไปปฏิบัติต่าง ๆ ของนักวิชาการ เช่น ของ Edwards, Grindle, และ Mazmanian & Sabatier เสนอกรอบการทำงานสำหรับการศึกษาวิเคราะห์การนำนโยบายไปปฏิบัติ แต่ละตัวแบบข้อดีและข้อเสียของตนเอง (Mubarak, et al, 2020) การเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างนโยบายและการปฏิบัติ บทบาทของตัวกลาง และพลวัตของวิธีการจากบนลงล่าง (Top - down) และจากล่างขึ้นบน (Bottom - up) เป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการนำนโยบายไปปฏิบัติให้ประสบความสำเร็จ โดยการพิจารณาแง่มุมเหล่านี้และใช้ประโยชน์จากข้อมูลเชิงลึกจากการวิจัยการนำนโยบายไปปฏิบัติ ผู้กำหนดนโยบายสามารถเพิ่มประสิทธิภาพในการแปลงเป้าประสงค์ของนโยบายให้กลายเป็นการเปลี่ยนแปลงที่จับต้องได้

การวิเคราะห์ทฤษฎีการดำเนินนโยบายการพัฒนาหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) ตามที่กล่าวมา มีลักษณะที่สอดคล้องกับรูปแบบ หรือ โมเดล (Model) ของการนำนโยบายไปปฏิบัติต่าง ๆ ของนักวิชาการไทย กล่าวคือ ตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ของ วรเดช จันทรรศ (2554) ซึ่งประกอบด้วยองค์ประกอบสำคัญ 5 เรื่อง ดังนี้ แนวคิดของตัวแบบที่ยึดถือหลักเหตุผลระบุว่าการนำนโยบายที่ประสบความสำเร็จต้องมี (1) มีวัตถุประสงค์ของนโยบาย (2) ภารกิจที่ชัดเจนและมีการมอบหมายงานและ (3) กำหนดมาตรฐาน

การทำงานให้แก่หน่วยย่อยต่างๆ ขององค์กร (4) ระบบการวัดผลการปฏิบัติงาน และ (5) มาตรฐานในการให้คุณให้โทษ กระบวนการนำไปปฏิบัติเริ่มต้นจากการกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนเพื่อให้ผู้ปฏิบัติทราบเป้าหมายและผลลัพธ์ที่ต้องการ ซึ่งช่วยให้สามารถมอบหมายงานและกำหนดความรับผิดชอบได้อย่างสอดคล้อง การกำหนดมาตรฐานการทำงานช่วยให้การประเมินผลมีประสิทธิภาพ ผู้บริหารสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้อย่างต่อเนื่อง การประเมินผลและมาตรฐานที่ชัดเจนส่งผลให้การให้คุณให้โทษเป็นไปอย่างเป็นธรรม ช่วยเสริมสร้างมาตรฐานการปฏิบัติงานให้สูงขึ้น (วรเดช จันทรศร, 2554)

การวิเคราะห์แนวทางการนำโครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) ไปปฏิบัติ ตามตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ของ วรเดช จันทรศร สามารถพิจารณาได้จากหลายแง่มุมดังนี้:

1) วัตถุประสงค์ของนโยบาย

“นโยบายที่ประสบความสำเร็จจะต้องมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจที่ชัดเจน” สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านยั่งยืน ซึ่งมีการกำหนดเป้าหมายและองค์ประกอบที่ชัดเจน 5 เรื่อง:

- นายอำเภอในฝัน: มีภาวะผู้นำเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน
- สร้างทีม สร้างพลัง: การสร้างและขับเคลื่อนทีมอำเภอบำบัดทุกข์ บำรุงสุข
- ระบบบริหารจัดการชุมชนดี มีพลัง: การนำระบบคุ้มบ้านมาใช้
- บูรณาการงาน บูรณาการคน: การกระตุ้นการมีส่วนร่วมของชุมชน
- ชุมชนเรียนรู้ สู้หมู่บ้านยั่งยืน: การเสริมสร้างทุนทรัพยากร ทุนทางปัญญา และทุนทางสังคม

การกำหนดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนในโครงการหมู่บ้านยั่งยืนช่วยให้ทุกคนที่เกี่ยวข้องเข้าใจเป้าหมายที่ต้องการบรรลุ ทำให้การวางแผน การดำเนินงาน และการประเมินผลเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีความโปร่งใส การมีนายอำเภอในฝันและทีมงานที่เข้มแข็ง รวมถึงระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและการบูรณาการงานและคนในชุมชน ทำให้โครงการสามารถเดินหน้าสู่การพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืนได้อย่างแท้จริง

2) การมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงาน

โครงการหมู่บ้านยั่งยืนมีการมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงานที่ดีเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและสามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้ ในด้านการมอบหมายงาน มีการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนโดยเริ่มจากผู้นำ อาทิ ผู้นำในระดับอำเภอ ตำบล และหมู่บ้านมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนโครงการ โดยมีการระบุหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจน เช่น การดูแลและประสานงานในพื้นที่ การติดตามผลการดำเนินงาน และการรายงานความคืบหน้า นอกจากการสร้างทีมงานที่เข้มแข็งในระดับพื้นที่เป็นสิ่งสำคัญ ทีมงานเหล่านี้ประกอบด้วยตัวแทนจากชุมชน ภาคเอกชน และหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยแต่ละคนมีหน้าที่ความรับผิดชอบที่ชัดเจนและสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในด้านการกำหนดมาตรฐานการทำงาน มีการกำหนดตัวชี้วัดในการทำงานที่ชัดเจน โดยเฉพาะอย่างยิ่งตัวชี้วัดที่สัมพันธ์กับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs)

3) กำหนดมาตรฐานการทำงาน

การกำหนดมาตรฐานในการทำงานนั้น ในการขับเคลื่อนการนำนโยบายไปปฏิบัติในระดับอำเภอมีการกำหนดขั้นตอนและวิธีการปฏิบัติในแต่ละวัตถุประสงค์และองค์ประกอบเพื่อให้ผู้ที่นำนโยบายไปปฏิบัติในทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง มีมาตรฐานเดียวกันในการปฏิบัติ เช่น ในองค์ประกอบเรื่องนายอำเภอในพื้นที่นั้น มีการกำหนดให้นายอำเภอนำบทเรียนจากต้นแบบ มาถอดบทเรียนและนำสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ ใช้ตัวแบบดังกล่าวเป็นเข็มทิศในการพัฒนาชุมชน/หมู่บ้านและตนเอง ตามแนวคิด “จะพัฒนาใครเขาต้องเริ่มที่ตัวเราก่อน” หรือแนวคิด “ภาวะ ผู้นำต้องนำต้นก่อนนำคนอื่น” หรือ ในองค์ประกอบด้านการสร้างทีม สร้างพลัง มีการกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติไว้ด้วยการ 5 ขั้นตอนได้แก่ (1) การสรรหาทีมงาน (2) การพัฒนา (อบรม แลกเปลี่ยนลงมือปฏิบัติ) (3) การรักษาไว้ยกย่องเชิดชู (4) การใช้ประโยชน์นำจุดแข็งของทีมมาแก้ไขข้อจำกัด และ (5) ส่งเสริม ให้ทีมงานในอำเภอได้เรียนรู้จากงานในพื้นที่ ด้านต่างๆอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าโครงการหมู่บ้านยั่งยืนนี้มีการกำหนดมาตรฐานในการทำงานที่ชัดเจนมาก

4) ระบบวัดผลการปฏิบัติงาน

โครงการหมู่บ้านยั่งยืนเป็นโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาชุมชนให้ยั่งยืนตามหลักการและเป้าหมายของพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยมีการใช้ระบบวัดผลการปฏิบัติงานผ่านตัวชี้วัดต่าง ๆ เพื่อให้การดำเนินงานมีประสิทธิภาพและสามารถวัดผลได้อย่างชัดเจน การสร้างระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ การมีกลไกตรวจสอบและประเมินผลการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ การใช้ระบบวัดผลในโครงการหมู่บ้านยั่งยืนมีประสิทธิภาพเมื่อมีการกำหนดตัวชี้วัดที่ชัดเจนและสอดคล้องกับเป้าหมายของโครงการ โดยผู้กำหนดนโยบายต้องสามารถตรวจสอบและวัดผลตามตัวชี้วัดเหล่านั้นอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้สามารถปรับปรุงและปรับเปลี่ยนแผนการทำงานได้ตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงเวลาการดำเนินงาน ดังนั้น การระบบวัดผลในโครงการหมู่บ้านยั่งยืนมีความสำคัญและประสิทธิภาพในการสร้างผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์แก่ชุมชนและสังคมโดยรวมในระยะยาว

5) ระบบการให้คุณให้โทษ

ระบบการให้คุณให้โทษในตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผลหมายถึงการมีมาตรฐานที่ชัดเจนในการประเมินผลและการให้รางวัลหรือการลงโทษตามผลการปฏิบัติงาน การนำโครงการหมู่บ้านยั่งยืนไม่ได้ระบุระบบการให้คุณให้โทษที่ชัดเจน แต่สามารถอนุมานได้ว่าการติดตามและประเมินผลการทำงานของทีมและชุมชน ซึ่งอาจนำไปสู่การปรับปรุงและการสนับสนุนเพิ่มเติมตามผลการปฏิบัติงานได้

จากการวิเคราะห์พบว่าแนวทางการพัฒนาหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) เป็นไปตามหลักการของตัวแบบที่ยึดหลักเหตุผล (Rational Model) ของ วรเดช จันทรศร โดยมีการกำหนดวัตถุประสงค์และภารกิจที่ชัดเจน มีการมอบหมายงานและกำหนดมาตรฐานการทำงาน มีระบบวัดผลการปฏิบัติงาน และแม้ไม่ได้ระบุระบบการให้คุณให้โทษอย่างชัดเจน แต่สามารถประเมินได้ว่าการติดตามและปรับปรุงการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน

5. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.1 กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย สามารถนำผลของการประเมินโครงการและหมู่บ้านต้นแบบมาปรับปรุงมาตรฐานการให้ทุนให้โทษที่เป็นรูปธรรมเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการนำนโยบายไปปฏิบัติ

5.2 ควรมีการติดตาม ประเมินผลโครงการ พร้อมการปรับปรุงนโยบายในมิติด้านตัวชี้วัดและผลลัพธ์ให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างสม่ำเสมอ

เอกสารอ้างอิง

กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย. (2566). **โครงการหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village) เพื่อเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว หัวเนื่องในโอกาสมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา 72 พรรษา**. หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนที่สุด ที่ มท ศุนย 0310.3/ว 10505 ลงวันที่ 31 ตุลาคม 2566.

กระทรวงการต่างประเทศ. (2565). **เป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ**. สืบค้นได้จาก <https://www.mfa.go.th/th/content/5d5bcd6215e39c3060010514?cate=5d5bcb4e15e39c306000684f>

วรเดช จันทรศร. (2554). **ทฤษฎีการนำนโยบายสาธารณะไปปฏิบัติ**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ : พริกหวานกราฟฟิค.

ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. (ม.ป.ป.). **ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับ SDGs**. สืบค้นได้จาก <https://www.sdgmove.com/intro-to-sdgs/>

ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน. (ม.ป.ป.). **ความเป็นมาและภารกิจศูนย์วิจัย**. สืบค้นได้จาก <https://www.sdgmove.com/background-and-mission/>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). **การขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่**. สืบค้นได้จาก <https://sdgs.nesdc.go.th/%E0%B8%81%E0%B8%B2%E0%B8%A3%E0%B8%82%E0%B8%B1%E0%B8%9A%E0%B9%80%E0%B8%84%E0%B8%A5%E0%B8%B7%E0%B9%88%E0%B8%AD%E0%B8%99%E0%B9%80%E0%B8%8A%E0%B8%B4%E0%B8%87%E0%B8%9E%E0%B8%B7%E0%B9%89%E0%B8%99%E0%B8%97/>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 - 2580 (ฉบับย่อ)**. สืบค้นได้จาก https://www.nesdc.go.th/download/document/SAC/NS_SumPlanOct2018.pdf.

- องค์การบริหารส่วนจังหวัดสกลนคร. (2566). การขับเคลื่อนการพัฒนาหมู่บ้านยั่งยืน (Sustainable Village). สืบค้นได้จาก <https://www.sakon-pao.go.th/home/information-news/28998/>
- Brundtland, G.H. (1987). **Our Common Future: Report of the World Commission on Environment and Development**. Geneva, UN-Document A/42/427.
- Chancel, L. (2022). **Global wealth, income and carbon inequality: Insights from the World Inequality Report 2022**. Available at: <https://thedocs.worldbank.org/en/doc/206293abe6ad06f4dc8c2fb541a3b93b-0330272022/original/Chancel2022WB.pdf>.
- Khan, A. R. (2016). Policy implementation: Some aspects and issues. **Journal of Community Positive Practices**, 16(3), pp. 3-12. Available at: <https://jppc.ro/en/index.php/jppc/article/view/316>
- Mubarok, S., Zauhar, S., Setyowati, E., & Suryadi, S. (2020). Policy Implementation Analysis: Exploration of George Edward III, Marilee S Grindle, and Mazmanian and Sabatier Theories in the Policy Analysis Triangle Framework. **Journal of Public Administration Studies**. 5(1). DOI: <https://doi.org/10.21776/ub.jpas.2020.005.01.7>
- Nilsen, P., & Cairney, P. (2020). Chapter 15 Policy implementation research. In **Handbook on Implementation Science**. Cheltenham, UK: Edward Elgar Publishing. <https://doi.org/10.4337/9781788975995.00024>
- The Intergovernmental Panel on Climate Change (IPCC). (2021). **Climate Change 2021: The Physical Science Basis**. Available at: <https://www.ipcc.ch/report/sixth-assessment-report-working-group-i/>.
- The World Bank. (n.d.). **Poverty and Inequality**. Available at: <https://datatopics.worldbank.org/world-development-indicators/themes/poverty-and-inequality.html>.
- World Health Organization. (2022). **The State of Food Security and Nutrition in the World 2022**. Available at: <https://www.who.int/publications/m/item/the-state-of-food-security-and-nutrition-in-the-world-2022>.
- UN News. (2023). **UN General Assembly Adopts Declaration to Accelerate SDGs**. Available at: <https://www.un.org/sustainabledevelopment/blog/2023/09/un-general-assembly-adopts-declaration-to-accelerate-sdgs> September 18, 2023.

ความสัมพันธ์ของการรับรู้ข่าวสารกับคุณภาพการบริหาร
ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ
ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

The Relationship Between News Perception and Management Quality
According to the Criteria for the Public Sector Management Quality
Award of Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3

กวีศิลป์ อินตะโคตร¹

Kaweessin Intakote

---

¹ ผู้นิพนธ์ประสานงาน, นักประชาสัมพันธ์ปฏิบัติการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

Corresponding Author, Public Relations Officer, Practitioner Level, Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3, E-mail: winter948@hotmail.com

Received: 27 June 2024, Accepted: 30 June 2024, Published: 30 June 2024

บทคัดย่อ

การศึกษามีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยการรับรู้ข่าวสารกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือผู้มารับบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำนวน 340 คน ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการสำรวจข้อมูล สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือสถิติเชิงพรรณนา ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติเชิงอนุมาน คือ วิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่มที่เป็นอิสระจากกัน (Independent – Sample t-test) และวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson Correlation Coefficient)

จากการศึกษา พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 31 – 40 ปี ระดับการศึกษาในระดับปริญญาตรี ตำแหน่งครู ระยะเวลาทำงานในสังกัดเขตพื้นที่ฯ 2 – 5 ปี และปฏิบัติงานอยู่อำเภอฝาง ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารของผู้มารับบริการส่วนใหญ่ รับรู้ข่าวสารผ่านช่องทางหนังสือราชการ ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นเกี่ยวกับคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ด้านการนำองค์การอยู่ในระดับมาก ผลการเปรียบเทียบคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล พบว่า ผู้มารับบริการที่มี อายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง ระยะเวลาในการทำงานที่แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และความสัมพันธ์ของปัจจัยการรับรู้ข่าวสารของผู้มารับบริการกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐในทุกๆ ด้าน มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความสัมพันธ์ทางบวก อยู่ในระดับสูง

คำสำคัญ การรับรู้ข่าวสาร คุณภาพการบริหาร รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

Abstract

The purpose of this research was to study the Management Quality According to The Criteria, to compare the Management Quality According to The Criteria for The Public Sector Management Quality Award by personal factors, and to test the relationship between News Perception factors and management quality according to the Criteria for The Public Sector Management Quality Award criteria of the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3. A sample of this research were 340 respondents who visited the Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3. Descriptive statistics were used to find the average and standard deviation (SD), and inferential statistics were One-way ANOVA and Independent – Sample t-test and analysis of relationships using Pearson Correlation Coefficient.

From the study, it was found that most of respondents were female, aged between 31 - 40 years, held a bachelor's degree, worked as teachers, had a working period of 2 - 5 years in the area, and were employed in Fang District. The receiving information factors, most of them received from official documents. The overall Management Quality According to The Criteria for the Public Sector Management Quality Award of Chiang Mai Primary Educational Service Area Office 3 in leadership was rated at a high level. Personal factors such as age, education, job position, and period Have opinions on the Management Quality According to The Criteria for The Public Sector Management Quality Award They are significantly different at the .05 level. The relationship between News Perception factors of service recipients and management quality according to the Criteria for The Public Sector Management Quality Award criteria in all aspects was positively correlated at a high level.

Keywords: News Perception, Management Quality, Public Sector Management Quality Award, Educational Service Area Office

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภาครัฐเป็นหนึ่งในส่วนสำคัญของระบบประชาธิปไตยที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาและจัดการปัญหาทางสังคมและเศรษฐกิจในระดับประเทศ อย่างไรก็ตามในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีและสถานะเศรษฐกิจระหว่างประเทศเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ภาครัฐจำเป็นต้องพัฒนาและปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินงานการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อเข้ากับการเปลี่ยนแปลงเหล่านี้ เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนและเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น การบริหารจัดการภาครัฐ เป็นกระบวนการที่มีความซับซ้อนและต้องการประสิทธิภาพสูง เพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการและคาดหวังของประชาชนได้อย่างเหมาะสม เกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award) ได้ถูกพัฒนาขึ้น เพื่อเป็นมาตรฐานและแนวทางในการประเมินและปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ รางวัลนี้มีเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐให้มีความโปร่งใส ยุติธรรม และมีประสิทธิภาพสูงสุด โดยที่ผ่านมา รัฐบาลได้มุ่งพัฒนาระบบราชการเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐปรับปรุงการทำงาน ยกกระตือรือร้นในการบริหารจัดการ และมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีข้างต้น โดยนำแนวคิดและเครื่องมือการบริหารจัดการสมัยใหม่เข้ามาในภาคราชการ ภายใต้การประยุกต์ใช้จากหลักการบริหารของภาคธุรกิจ เช่น การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การลดขั้นตอนการทำงาน การประเมินความพึงพอใจ คำรับรองการปฏิบัติราชการ ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง การบริหารความเสี่ยง การพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นต้น (สำนักงาน ก.พ.ร., 2559ก)

การรับรู้ข่าวสาร เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลกระทบต่อคุณภาพการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ เพราะความสามารถในการรับรู้ข่าวสารอย่างมีประสิทธิภาพ ช่วยให้ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ตลอดจนผู้มารับบริการ สามารถเข้าใจสถานการณ์ที่เกิดขึ้น ตัดสินใจได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม การรับรู้ข่าวสารที่ดี ช่วยเพิ่มโอกาสในการปรับปรุงและพัฒนาระบบการทำงานต่างๆ ทำให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้มารับบริการได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้ข่าวสารกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จึงเป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยให้หน่วยงานภาครัฐสามารถพัฒนาคุณภาพการบริหารได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยใช้ข้อมูลและข่าวสารเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจและดำเนินการ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ภายใต้การกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ตั้งอยู่อำเภอฝางจังหวัดเชียงใหม่ ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พุทธศักราช 2546 ได้กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ประกอบด้วยท้องที่ อำเภอฝาง อำเภอแม่เมาะ อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาวและอำเภอเวียงแหง จังหวัดเชียงใหม่ มีการบริหารส่วนราชการภายในตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2560 และแก้ไขเพิ่มเติม 2561 ให้แบ่งส่วนราชการภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ไว้ดังต่อไปนี้ 1) กลุ่มอำนวยการ 2) กลุ่มนโยบายและแผน 3) กลุ่มส่งเสริมการศึกษาทางไกล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 4) กลุ่มบริหารงานการเงินและ

สินทรัพย์ 5) กลุ่มบริหารงานบุคคล 6) กลุ่มพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา 7) กลุ่มนิเทศ ติดตามและ ประเมินผลการจัดการศึกษา 8) กลุ่มส่งเสริมการจัดการศึกษา 9) หน่วยตรวจสอบภายใน และ 10) กลุ่ม กฎหมายและคดี ทั้งนี้จากการศึกษาข้อมูลเบื้องต้นพบว่าสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เป็นองค์กรภาครัฐ ที่มีความตื่นตัวในเรื่องการจัดการบริหารแบบภาครัฐแนวใหม่ มีการนำเครื่องมือในการ บริหารงานเพื่อเกิดคุณภาพ อาทิ PMQA, KRS, ITA ทำให้ผู้ศึกษามีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ประกอบกับต้องการศึกษามุมมองของครูและบุคลากรทางการศึกษา ใน ปัจจัยที่เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารที่มีต่อคุณภาพการบริหารงานของทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา อันจะเป็น ประโยชน์ต่อการบริหารจัดการให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งยังไม่ปรากฏว่ามีผู้ใดได้ทำวิจัยในหัวข้อนี้ เพื่อจะได้นำ ข้อมูลดังกล่าว มาพัฒนาและปรับปรุงต่อยอด ให้การให้บริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 3 มีคุณภาพ อันเป็นหัวใจหลักของการให้บริการต่อไป

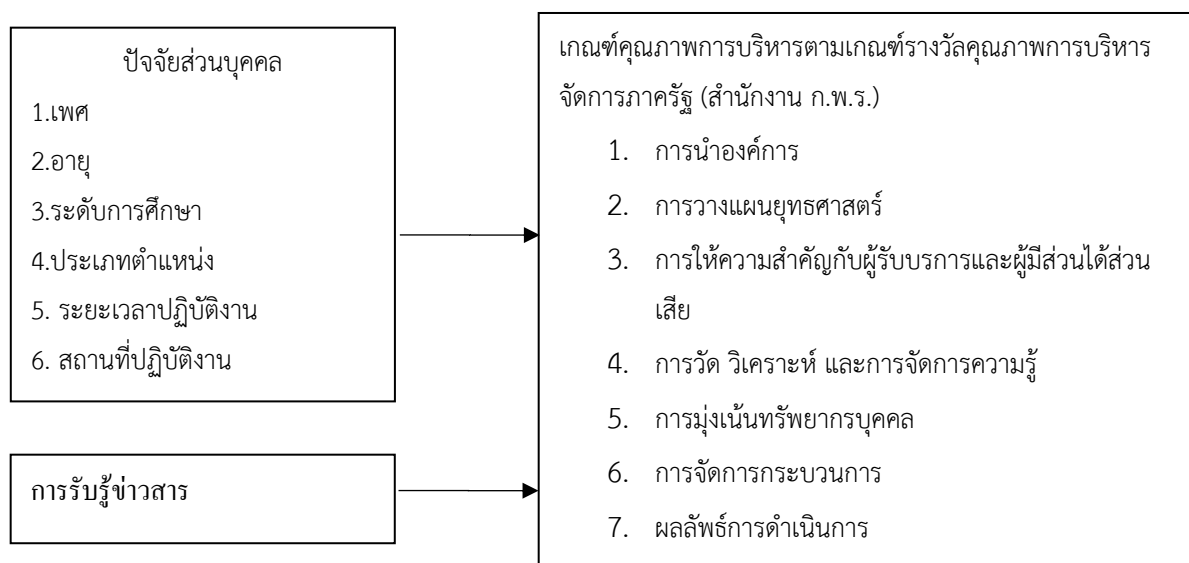
วัตถุประสงค์ในการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3
- 2) เพื่อเปรียบเทียบคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 3) เพื่อทดสอบความสัมพันธ์ของการรับรู้ข่าวสารกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์ รางวัลคุณภาพ การบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

กรอบแนวคิดการศึกษา

จากการศึกษาและทบทวนวรรณกรรมต่างๆ เพื่อประมวลแนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่ เกี่ยวข้อง ผู้ศึกษาได้นำปัจจัยส่วนบุคคลและปัจจัยการรับรู้ข่าวสารตามแนวคิดเรื่องการรับรู้ของ Klapper 1960 มากำหนดเป็นตัวแปรอิสระ แล้วนำเครื่องมือการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ PMQA ที่ สำนักงาน ก.พ.ร. มากำหนดเป็นตัวแปรตาม โดยสามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดสำหรับการศึกษาครั้งนี้ ดังนี้

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

การทบทวนวรรณกรรม

แนวคิดเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) ของ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

รัฐบาลได้มุ่งพัฒนาระบบราชการเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐปรับปรุงการทำงาน ยกกระตือรือร้นการบริหารจัดการ และมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการ ตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีโดยนำแนวคิดและเครื่องมือการบริหารจัดการ สมัยใหม่เข้ามาในภาครัฐภายใต้การประยุกต์ใช้จากหลักการบริหารของภาคธุรกิจ เช่น การบริหารเชิงยุทธศาสตร์ การลดขั้นตอนการทำงาน การประเมินความพึงพอใจ การทำคาร์บอน การปฏิบัติราชการ ข้อเสนอการเปลี่ยนแปลง การบริหารความเสี่ยง การพัฒนาระบบสารสนเทศ เป็นต้น เพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยั่งยืน สามารถยกระดับมาตรฐานการทำงานรองรับการพัฒนาระบบราชการ เป็นกรอบการประเมินตนเอง และสามารถติดตามการจัดการของภาครัฐได้อย่างต่อเนื่อง สำหรับการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการหน่วยงานภาครัฐ เป็นแนวทางการปฏิบัติที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และสะท้อนให้เห็นถึงระดับการพัฒนาของหน่วยงาน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) จึงได้สร้างเครื่องมือเพื่อใช้ในการประเมินองค์การ เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการภายในองค์กรภาครัฐให้มีประสิทธิภาพ โดยนำเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) มาใช้ คือ การนำหลักเกณฑ์และแนวทางการบริหารองค์การที่เป็นเลิศ ซึ่งได้ยอมรับเป็นมาตรฐานสากล มาประยุกต์ใช้พัฒนาระบบการบริหารจัดการของหน่วยงานภาครัฐ โดยอาศัยหลักการประเมินองค์การด้วยตนเอง เป็นการทบทวนสิ่งที่องค์กรดำเนินการ เทียบกับเกณฑ์คุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ เมื่อตรวจพบว่าเรื่องใดยังไม่อยู่ในระบบที่น่าพอใจเมื่อเทียบกับ

เกณฑ์ องค์กรจะได้พัฒนาวิธีปฏิบัติเพื่อปรับปรุงองค์กรอย่างต่อเนื่อง และยกระดับคุณภาพการปฏิบัติงานไปสู่มาตรฐานระดับสากล โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานราชการปรับปรุงองค์การอย่างรอบด้านและ อย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้ง 7 ด้าน คือ

(1) การนำองค์การ เป็นการประเมินการดำเนินการของผู้บริหารในเรื่องวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ค่านิยม ความคาดหวังในผลการดำเนินการ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ในส่วนราชการ การกำกับดูแลตนเองที่ดี และดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน

(2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการประเมินวิธีการกำหนดและ ถ่ายทอดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์หลัก และแผนปฏิบัติราชการ เพื่อนำไปปฏิบัติและวัดผลความก้าวหน้าของการดำเนินการ

(3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการประเมินการกำหนดความต้องการ ความคาดหวัง และความนิยมชมชอบ การสร้างความสัมพันธ์ และการกำหนดปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการและ ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ

(4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เป็นการประเมินการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์การ

(5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เป็นการประเมินระบบงาน ระบบการเรียนรู้ การสร้างความผูกพันและแรงจูงใจของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ตามทิศทางองค์การ

(6) การจัดการกระบวนการ เป็นการประเมินการจัดการกระบวนการ การให้บริการ และกระบวนการอื่นที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการสนับสนุน เพื่อให้บรรลุพันธกิจขององค์การ

(7) ผลลัพธ์การดำเนินการ เป็นการประเมินผลการดำเนินการและแนวโน้มของส่วนราชการในมิติด้านประสิทธิผล มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพ และมิติด้านการพัฒนาองค์การ

สรุปได้ว่า เครื่องมือการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการ PMQA ของสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นกระบวนการประเมินคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ โดยมุ่งหวังที่จะวัดและประเมินความพร้อมของหน่วยงานหรือองค์กรภาครัฐ ในการให้บริการและดำเนินงานตามหลักการและมาตรฐานที่กำหนดไว้ เพื่อให้การบริหารจัดการเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพสูงสุด ดังนั้น การใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการตามหลักการ PMQA เป็นสิ่งสำคัญ เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐได้ปรับปรุงการทำงาน ยกกระตือรือร้นการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ และมีการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี ให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างยั่งยืน สามารถยกระดับมาตรฐานการทำงานรองรับการพัฒนาระบบราชการ โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานราชการปรับปรุงองค์การอย่างรอบด้าน ซึ่งเกณฑ์

PMQA สามารถปรับใช้ได้ตามบทบาทของหน่วยงาน ผลลัพธ์ ผันแปรไปตามภารกิจ และกระบวนการปฏิบัติงาน ของส่วนราชการ ซึ่งมีความสอดคล้องกับการบริหารงานภาครัฐตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุล และพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้นำเกณฑ์พัฒนาคุณภาพการบริหารภาครัฐ PMQA ในมิติของการพัฒนาสู่ระบบราชการ 4.0 ระดับ Basic มาใช้เป็นแนวทางในการศึกษา ความสัมพันธ์ของการรับรู้ข่าวสารกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

แนวคิดเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร

การรับรู้ข่าวสารคือ กระบวนการที่คน หรือองค์กรต่างๆ ใช้เพื่อเข้าใจข้อมูลหรือข่าวสาร ที่เกี่ยวข้องกับเหตุการณ์หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกหรือในสิ่งต่างๆ โดยรายละเอียดของกระบวนการนี้อาจแตกต่างกันไปตามบุคคลหรือองค์กรที่มีความสนใจในข้อมูลนั้น ๆ

กระบวนการรับรู้ข่าวสารประกอบด้วยขั้นตอนหลายขั้นตอนดังนี้ 1) **การรวบรวมข้อมูล** คือการสะสมข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เช่น สื่อมวลชน (วิทยุ, โทรทัศน์, หนังสือพิมพ์, อินเทอร์เน็ต), การสัมภาษณ์, หรือแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง 2) **การตรวจสอบข้อมูล** ตรวจสอบความถูกต้องและความน่าเชื่อถือของข้อมูล โดยใช้แหล่งข้อมูลเสริมและการวิเคราะห์ข้อมูล 3) **การวิเคราะห์และสรุปข้อมูล** ประมวลผลข้อมูลเพื่อเข้าใจแนวโน้มและมีมุมมองเชิงวิเคราะห์เกี่ยวกับข่าวสาร 4) **การแจ้งเตือนและการแพร่สาร** การแจ้งข้อมูลหรือข่าวสารให้กับผู้ที่สนใจผ่านช่องทางที่เหมาะสม เช่น การเผยแพร่ข่าวทางโทรทัศน์, วิทยุ หรือโซเชียลมีเดีย 5) **การตอบสนองและการกระทำ** ผู้รับข่าวสารมักจะตอบสนองตามความเข้าใจและช่วยกันทำให้เกิดการกระทำตามข้อมูลที่ได้รับ

การรับรู้ข่าวสาร มีสำคัญ เนื่องจากมีผลต่อการตัดสินใจและพฤติกรรมของบุคคลและองค์กร การเลือกที่จะเชื่อถือแหล่งข้อมูลใดและการเปรียบเทียบข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ เป็นสิ่งสำคัญ ในกระบวนการรับรู้ข่าวสารนี้ เพื่อป้องกันข้อมูลที่ไม่ถูกต้องหรือความเข้าใจที่ผิดพลาดในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในโลกและสังคมในปัจจุบันและอนาคต

ระเบียบวิธีการวิจัย

ในการศึกษา เรื่อง การรับรู้ข่าวสารกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้กำหนดระเบียบวิธีการวิจัยหรือกระบวนการวิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Method) ซึ่งมีระเบียบวิธีวิจัยโดยสรุป ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้รับบริการซึ่งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ทั้งหมด 5 อำเภอ (อำเภอฝาง อำเภอแม่เมาะ อำเภอไชยปราการ อำเภอเชียงดาว และอำเภอเวียงแหง) ซึ่งเป็นผู้ที่ไม่ได้ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตฯ

จำนวนทั้งสิ้น 2,282 คน (ข้อมูลจาก กลุ่มงานบริหารงานบุคคล ปี 2566 (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3, 2566))

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ผู้ศึกษากำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตร Taro Yamane ความคลาดเคลื่อนที่ 0.05 ได้ผลลัพธ์ขนาดของกลุ่มตัวอย่างข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้จำนวน 340 คน สุ่มตัวอย่างแบบความน่าจะเป็น (Probability sampling) ด้วยการสุ่มแบบชั้นภูมิ (Stratified sampling) รายอำเภอ และการสุ่มตัวอย่างตามระบบ ดังตาราง

ตารางที่ 1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา เชียงใหม่เขต 3

ข้าราชการและบุคลากรทางการศึกษาจำแนกรายอำเภอ	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. อำเภอฝาง	711	106
2. อำเภอแม่เมาะ	564	84
3. อำเภอไชยปราการ	250	38
4. อำเภอเชียงดาว	607	90
5. อำเภอเวียงแหง	150	22
รวม	2,282	340

เครื่องมือการวิจัยและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในแต่ละส่วนของเครื่องมือการวิจัยสามารถสรุปได้ดังนี้ ส่วนที่ 1 ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากร ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน สถานที่ปฏิบัติงาน และสถานที่ในการปฏิบัติงาน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ส่วนที่ 2 การรับรู้ข่าวสารของผู้ตอบแบบสอบถามต่อการมารับบริการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) ส่วนที่ 3 คุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistic) โดยใช้สถิติทดสอบ Independent sample t-test และ One-Way ANOVA ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 กรณีพบความ

แตกต่างกันระหว่างค่าเฉลี่ยรายคู่ของประชากรทั้ง 2 กลุ่มแตกต่างกัน ทำการทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ Fisher's Least – Significant Different. (LSD) เพื่อหาว่าค่าเฉลี่ยคู่ใดบ้างแตกต่างกัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 สำหรับการทดสอบความสัมพันธ์ของปัจจัยการรับรู้ข่าวสารของผู้มารับบริการกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของ Pearson (Pearson Correlation Coefficient) และกำหนดเกณฑ์การแปลผลระดับความสัมพันธ์จากค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r) กำหนดดังนี้ (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, น.144)

0.81-1.00 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูงมาก

0.61-0.80 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับสูง

0.41-0.60 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง

0.21-0.40 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำ

0.00-0.20 หมายถึง มีความสัมพันธ์ในระดับต่ำมาก

สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายจากค่าเฉลี่ยของข้อมูลกำหนด ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง มีการรับรู้/คุณภาพการบริหารอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง มีการรับรู้/คุณภาพการบริหารอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง มีการรับรู้/คุณภาพการบริหารอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง มีการรับรู้/คุณภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง มีการรับรู้/คุณภาพการบริหารอยู่ในระดับน้อยที่สุด

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 71.1 รองลงมาเป็นเพศชาย และผู้มีความหลากหลายทางเพศ คิดเป็นร้อยละ 27.1 และ 1.8 ตามลำดับ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีอายุระหว่าง 31 – 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 37.6 รองลงมา มีอายุระหว่าง 20 – 30 ปี 41 – 50 ปี และ 51 – 60 ปี คิดเป็นร้อยละ 31.8 23.0 และ 7.6 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 74.7 รองลงมา มีระดับการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรี คิดเป็นร้อยละ 25.3 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีประเภทตำแหน่งครู คิดเป็นร้อยละ 80.6 รองลงมา ประเภทตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ตำแหน่งอัตราจ้าง ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 11.2 5.0 และ 3.2 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ มีระยะเวลาทำงานในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ระยะเวลา 2 – 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.1 รองลงมา ระยะเวลา 6 – 10 ปี 11 – 20 ปี ต่ำกว่า 2 ปี และ 21 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 22.9 22.1 19.4 และ 6.5 ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่

ใหญ่มีสถานที่ปฏิบัติงานอยู่อำเภอฝาง คิดเป็นร้อยละ 31.2 รองลงมาอยู่อำเภอเชียงดาว อำเภอแม่เมาะ อำเภอไชยปราการ และอำเภอเวียงแหง คิดเป็นร้อยละ 26.4 24.7 11.2 และ 6.5 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปัจจัยการรับรู้ข่าวสารของผู้มารับบริการ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้มารับบริการจำแนกตามช่องทางการรับรู้ข่าวสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ช่องทาง	จำนวน	ร้อยละ
เว็บไซต์ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3	243	71.5
หนังสือราชการ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3	245	72.1
รายการคุยข้ามเขา เราเชียงใหม่เขต 3	91	26.8
โซเชียลมีเดีย อาทิ Facebook, LINE	234	68.8
สื่อบุคคล เช่น ผู้บริหาร, เพื่อนร่วมงาน, ผู้ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขต	189	55.6

* หมายเหตุ : เลือกตอบได้มากกว่า 1 ข้อ

ผลการวิเคราะห์ในตารางที่ 2 พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ผ่านช่องทางหนังสือราชการ จากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 คิดเป็นร้อยละ 72.1 รองลงมาจากช่องทางเว็บไซต์ของ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 โซเชียลมีเดีย อาทิ Facebook, LINE สื่อบุคคล เช่น ผู้บริหาร, เพื่อนร่วมงาน, ผู้ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขต รายการคุยข้ามเขา เราเชียงใหม่เขต 3 คิดเป็นร้อยละ 71.5, 68.8, 55.6 และ 26.8 ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของผู้มารับบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร

การรับรู้ข่าวสาร	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านกระบวนการเลือกเปิดรับข้อมูล	3.52	0.73	มาก
ด้านกระบวนการเลือกให้ความสนใจ	3.86	0.70	มาก
ด้านกระบวนการเลือกรับรู้และตีความ	3.70	0.75	มาก
ด้านกระบวนการเลือกจดจำ	3.61	0.78	มาก
ภาพรวมการรับรู้ข่าวสาร	3.44	0.58	มาก

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้มารับบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสาร พบว่า ผู้มารับบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 มีการรับรู้ข่าวสาร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก ด้านกระบวนการเลือกให้ความสนใจมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านกระบวนการเลือกรับรู้และตีความ ด้านกระบวนการเลือกจดจำ และด้านกระบวนการเลือกเปิดรับข้อมูล ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสาร *ด้านกระบวนการเลือกเปิดรับข้อมูล* ผู้มารับบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 รายชื่อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการติดตามข่าวสารของสำนักงานเขตฯ ทางโซเชียลมีเดีย อาทิ Facebook, LINE เป็นประจำ ในระดับมาก และมีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ การติดตามข่าวสารจากหนังสือราชการ จากสำนักงานเขตฯ เป็นประจำ การพูดคุยแลกเปลี่ยนข่าวสารของสำนักงานเขตฯ กับบุคคล เช่น ผู้บริหาร, เพื่อนร่วมงาน, ชมรม, ผู้ที่ปฏิบัติงานในสำนักงานเขตฯ เป็นประจำ และติดตามเว็บไซต์ของสำนักงานเขตฯ เป็นประจำ ตามลำดับ ขณะที่มีการรับชมรายการคุยข้ามเขา เราเชียงใหม่เขต 3 จากสำนักงานเขตฯ เป็นประจำ ในระดับปานกลาง

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสาร *ด้านกระบวนการเลือกให้ความสนใจรายข้อ* พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ในระดับมากทุกข้อ โดยมีความสนใจติดตาม ข้อมูลข่าวสาร เกี่ยวกับสวัสดิการและสิทธิประโยชน์ของท่าน จากสำนักงานเขตฯ เป็นประจำมากที่สุด รองลงมา คือ สนใจติดตามข่าวสารกิจกรรมอื่นๆ ของสำนักงานเขตฯ เป็นประจำ และการสนใจ รับฟังข่าวสารเกี่ยวกับนโยบาย ข้อราชการของผู้บริหาร จากสำนักงานเขตฯ เป็นประจำ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสาร *ด้านกระบวนการเลือกรับรู้และตีความ* รายชื่อ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีการรับรู้ในระดับมากทุกข้อ โดยได้รับข่าวสารจากสำนักงานเขตฯ ท่านจะตรวจสอบข้อมูลข่าวสารที่ได้รับว่ามีความเชื่อถือมากที่สุด รองลงมา คือ ใช้ประสบการณ์ หรือเหตุการณ์ในอดีต มาช่วยในการทำความเข้าใจข้อมูลข่าวสาร ไม่ตีความเรื่องราวหรือข้อมูลต่างๆ เพื่อให้ตัวเองได้รับผลประโยชน์ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์การรับรู้ข่าวสาร *ด้านการแสดงกระบวนการเลือกจดจำรายข้อ* พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีกระบวนการเลือกจดจำระดับมากทุกข้อ โดยเลือกบอกเล่าประสบการณ์ที่ดีในการรับบริการต่อคนอื่นๆ มากที่สุด รองลงมา คือ นำเอาข้อมูลที่ได้จากการประชาสัมพันธ์ของสำนักงานเขตฯ ไปบอกเล่าให้คนอื่นๆ นำเอาข้อมูลที่ได้จากการรับบริการของสำนักงานเขตฯ ไปบอกเล่าคนอื่นๆ นำเอาประสบการณ์ในการรับบริการของสำนักงานเขตฯ ไปบอกเล่าให้คนอื่นๆ และเลือกบอกเล่าประสบการณ์ที่ควรปรับปรุงในการรับบริการให้กับคนอื่นๆ ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลความคิดเห็นของผู้มารับบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เกี่ยวกับคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

คุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ	ระดับความคิดเห็น		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการนำองค์การ	4.06	0.70	มาก
ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์	4.03	0.71	มาก
ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย	3.86	0.74	มาก
ด้านการวัดและวิเคราะห์และการจัดการความรู้	3.94	0.74	มาก
ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	3.90	0.72	มาก
ด้านการจัดการกระบวนการ	3.85	0.68	มาก
ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ	3.91	0.68	มาก
ภาพรวม	3.94	0.63	มาก

ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นของผู้มารับบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 เกี่ยวกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานคือ 0.63 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นในระดับมากทุกข้อ โดยด้านการนำองค์การมากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ ด้านการวัดและวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และด้านการจัดการกระบวนการ ตามลำดับ

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงอนุมานเพื่อทดสอบสมมติฐาน

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง และระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการ

ภาครัฐแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 (ตารางที่ 5) ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างแบบรายคู่ ด้วยวิธี LSD พบว่า

อายุ: ผู้รับบริการที่มีอายุ 20 – 30 ปี และ 31 – 40 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐน้อยกว่ากลุ่มอายุ 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี

ระดับการศึกษา: ผู้รับบริการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐน้อยกว่ากลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี

ระดับตำแหน่ง: ผู้รับบริการที่มีตำแหน่งครู บุคลากรทางการศึกษาและ อัตรากำลังมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐน้อยกว่ากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา

ระยะเวลาในการทำงาน: ผู้รับบริการที่มีระยะเวลาการทำงานต่ำกว่า 2 ปี และ 2 – 5 ปี จะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐน้อยกว่ากลุ่มที่มีระยะเวลาในการทำงาน 6 – 10 ปี 11 – 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป

ตารางที่ 5 ผลการเปรียบเทียบคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

สมมติฐาน	F-test		t-test	
	F-test	Sig.	T	Sig.
ผู้รับบริการที่มีเพศต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแตกต่างกัน	0.143	0.867		
ผู้รับบริการที่มีอายุต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแตกต่างกัน	12.969*	0.000		
ผู้รับบริการที่มีระดับการศึกษาต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแตกต่างกัน			-2.905*	0.004
ผู้รับบริการที่มีประเภทตำแหน่งต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแตกต่างกัน	10.646*	0.000		
ผู้รับบริการที่มีระยะเวลาในการทำงานต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแตกต่างกัน	6.052*	0.000		

สมมติฐาน	F-test		t-test	
	F-test	Sig.	T	Sig.
ผู้รับบริการที่มีสถานที่ปฏิบัติงานต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแตกต่างกัน	0.682	0.605		

*ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

ผลการทดสอบความสัมพันธ์ของการรับรู้ข่าวสารกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ตารางที่ 6 ความสัมพันธ์ของปัจจัยการรับรู้ข่าวสารของผู้มารับบริการกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

ความสัมพันธ์ของปัจจัยการรับรู้ข่าวสาร กับคุณภาพการบริหาร	คุณภาพการบริการ	ระดับความสัมพันธ์
ภาพรวมการรับรู้ข่าวสาร	0.704**	สูง
การรับรู้ข่าวสาร ด้านกระบวนการเลือกเปิดรับข้อมูล	0.612**	สูง
การรับรู้ข่าวสาร ด้านกระบวนการเลือกให้ความสนใจ	0.664**	สูง
การรับรู้ข่าวสาร ด้านกระบวนการเลือกรับรู้และตีความ	0.552**	ปานกลาง
การรับรู้ข่าวสาร ด้านกระบวนการเลือกจดจำ	0.553**	ปานกลาง

**ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.01

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของปัจจัยการรับรู้ข่าวสารของผู้มารับบริการกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่า ปัจจัยการรับรู้ข่าวสารของผู้มารับบริการทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 โดยภาพรวมการรับรู้ข่าวสาร การรับรู้ข่าวสารด้านกระบวนการเลือกเปิดรับข้อมูล และด้านกระบวนการเลือกให้ความสนใจมีความสัมพันธ์ในระดับสูงกับ

คุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3

การอภิปรายผลการศึกษา

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้มารับบริการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 เกี่ยวกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ อยู่ในระดับ มากทั้งในภาพรวม และรายด้าน ซึ่งเป็นผลมาจากนโยบายของทางภาครัฐที่ชัดเจน มุ่งเน้นในนโยบายการจัดการภาครัฐแนวใหม่ โดยใช้เครื่องมือคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ตามเกณฑ์พัฒนาของ ทาง ก.พ.ร. ซึ่งทางสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 ได้ตอบสนองนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง แนวทางการปฏิบัติขององค์กรยังพยายามดำเนินการตามหลักการ PMQA ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ นารีสลักษณ์ ศิริวรรณ (2561) ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ กรณีศึกษา หน่วยงานที่ได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 3 ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ผลการศึกษาพบว่า แนวทางการดำเนินงานพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการองค์กรตามแนวทาง PMQA หมวด 3 การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย ทั้ง 1) ความต้องการของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 2) การสำรวจความพึงพอใจและความไม่พึงพอใจของผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย อย่างเป็นระบบ 3) ดำเนินกลยุทธ์สร้างความสัมพันธ์ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น การกำหนดเทคนิค/กลยุทธ์วิธีการในการ สร้างความสัมพันธ์กับกลุ่มผู้รับบริการ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 4) ข้อร้องเรียน โดยหน่วยงานต้องมีกระบวนการจัดการเรื่องร้องเรียน มีการกำหนดช่องทางการรับเรื่องร้องเรียน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย กำหนดแนวปฏิบัติขั้นตอนการรับ เรื่องร้องเรียนให้มีแนวทางที่ชัดเจน มีมาตรฐาน

ผลการเปรียบเทียบคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 พบว่ามีประเด็นที่น่าสนใจคือ ผู้รับบริการที่มีอายุ ระดับการศึกษา ประเภทตำแหน่ง และระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกันจะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐแตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 โดยผลการเปรียบเทียบความแตกต่างแบบรายคู่ ด้วยวิธี LSD พบว่า ผู้รับบริการที่มีอายุ 20 – 30 ปี และ 31 – 40 ปี มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐน้อยกว่ากลุ่มอายุ 41 – 50 ปี 51 – 60 ปี ผู้รับบริการที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐน้อยกว่ากลุ่มสูงกว่าปริญญาตรี ผู้รับบริการที่มีตำแหน่งครู บุคลากรทางการศึกษาและ อัตรากำลังมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐน้อยกว่ากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา ผู้รับบริการที่มีระยะเวลาการทำงานต่ำกว่า 2 ปี และ 2 – 5 ปี จะมีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหาร ตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐน้อยกว่ากลุ่มที่มี

ระยะเวลาในการทำงาน 6 – 10 ปี 11 – 20 ปี และ 21 ปีขึ้นไป ซึ่งสะท้อนข้อเท็จจริงว่ากลุ่มผู้รับบริการที่มีอายุไม่มาก อยู่ในตำแหน่งที่ไม่ใช่ผู้บริหารสถานศึกษา ตลอดจนมีระยะเวลาการทำงานน้อยเป็นกลุ่มที่มีความคิดเห็นต่อคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 น้อยกว่ากลุ่มอื่นๆ ประกอบกับปัจจัยการรับรู้ข่าวสารของผู้มารับบริการทั้งในภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์ในทิศทางบวกกับคุณภาพการบริหารตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐของสำนักงาน จึงสะท้อนภาพการขาดการประชาสัมพันธ์ การดำเนินการสร้างความเข้าใจของบุคลากรต่อการบริหารตามเกณฑ์ฯ ตลอดจนข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการดำเนินงานเชิงนโยบายมักมีผู้ในขั้นตอนการตัดสินใจและกำหนดนโยบายโดยฝ่ายผู้บริหาร ส่งผลให้ผู้ที่ไม่ได้ดำรงตำแหน่งบริหาร หรือโดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่เข้ามาทำงานไม่นานนักขาดการรับรู้ในการบริการบริหารคุณภาพตามเกณฑ์รางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่เขต 3 ดังกล่าว แนวทางแก้ปัญหานี้อาจต้องใช้แนวทางตามกระบวนการ PDCA ดังงานวิจัยของ นารากร สีนธศรี (2563) ซึ่งได้วิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของกลุ่มส่งเสริมการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3 โดยได้นำกระบวนการ PDCA มาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาในการบริหารงานในด้านผู้รับบริการ โดยเสนอว่า หน่วยงานควรมีการพัฒนาการให้บริการ จัดทำคู่มือการปฏิบัติงาน คู่มือการให้บริการ มาตรฐานการให้บริการในทุกขั้นตอน เพื่อการให้บริการที่ดีมีคุณภาพเป็นมืออาชีพ ซึ่งเป็นแนวทางหนึ่งสำหรับการสร้างการรับรู้ต่อกระบวนการบริหารงานขององค์กรได้ในระยะยาว

เอกสารอ้างอิง

- นารากร สีนธศรี. (2563). **แนวทางการจัดการภาครัฐแนวใหม่ ของกลุ่มส่งเสริมการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3.** งานค้นคว้าอิสระ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงราย.
- นารีลักษณ์ ศิริวรรณ. (2561). **การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ กรณีศึกษาหน่วยงานที่ได้รับรางวัลคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ หมวด 3 ด้านการมุ่งเน้นผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย.** สำนักวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2540). **วิธีการวิจัยทางพฤติกรรมศาสตร์และสังคมศาสตร์.** พิมพ์ครั้งที่ 7, กรุงเทพฯ : สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต 3. (2566). **แผนการพัฒนาคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2566-2570.** สืบค้นได้จาก <https://bit.ly/2xKXHlI>

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2566). **คู่มือการประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0**. สืบค้นได้จาก <https://www.opdc.go.th/>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2559ก). **การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ**. สืบค้นได้จาก <https://www.opdc.go.th/content/Nzc>.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2559ข). **คู่มือเทคนิคและวิธีการบริหารจัดการสมัยใหม่ตามแนวทางการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี**. สืบค้นได้จาก https://hss.moph.go.th/fileupload_doc_slider/2016-12-01-628-413.pdf

ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง
ของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
Factors of Human Resource Development Affecting
the High Performance Organization of The Bureau of Security,
The Secretariat of the House of Representatives

ธนภัทร เทวานฤมิตร¹

Tanapat Taewanarumit

นพพล อัคฮาต²

Noppon Akahat

---

¹ ผู้นิพนธ์ประสานงาน, นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Corresponding Author, Graduate Student, Degree of Master of Public Administration, School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University, E-mail: raynesto@gmail.com

² อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.; สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Lecturer, Asst. Prof. Dr., School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand.

Received: 20 June 2024, Accepted: 28 June 2024, Published: 30 June 2024

บทคัดย่อ

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 2) ระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร 3) ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร การศึกษานี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา สังกัดสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 130 คน โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการศึกษา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ สถิติเชิงพรรณนา ประกอบด้วย ร้อยละ ความถี่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสถิติเชิงอนุมาน ประกอบด้วย Independent Samples t-test, One-way ANOVA และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

ผลการศึกษา พบว่า 1) ระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.41$, S.D. = 0.773) 2) ระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.52$, S.D. = 0.751) 3) และ ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ได้แก่ ปัจจัยด้านการพัฒนาองค์กร (Beta = 0.306) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการพัฒนารายบุคคล (Beta = 0.217) และปัจจัยด้านการพัฒนาสายอาชีพ (Beta = 0.105)

คำสำคัญ: การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ องค์กรสมรรถนะสูง สำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

Abstract

The objectives of this research were 1) to study human resource development level of the Bureau of Security, the Secretariat of the House of Representatives, 2) to investigate high performance organization level of the Bureau of Security, the Secretariat of the House of Representatives, and 3) to study factors of human resource development affecting the high performance organization of the Bureau of Security, the Secretariat of the House of Representatives. This research was designed quantitatively. The sample included 130 parliamentary police officers under the Bureau of Security, the Secretariat of the House of Representatives. Questionnaire was used as a data collection tool. Statistics used for data analysis were 1) descriptive statistics including percentage, frequency, mean, and standard deviation and 2) inferential statistics including independent samples t-test, one-way ANOVA, and multiple regression analysis with a statistically significant level of 0.05.

The research found the following four main findings. 1) The human resource development of the Bureau of Security, the Secretariat of the House of Representatives was at high level ($\bar{X}$ = 3.41, S.D. = 0.773). 2) The high performance organization of the Bureau of Security, the Secretariat of the House of Representatives was also at high level ($\bar{X}$ = 3.52, S.D. = 0.751). 3) The factors of human resource development affecting the high performance organization of the Bureau of Security, the Secretariat of the House of Representatives were organization development (Beta = 0.306) followed by individual development (Beta = 0.217) and career development (Beta = 0.105).

Keywords: Human Resource Development, High Performance Organization, the Bureau of Security, the Secretariat of the House of Representatives

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 ที่ครอบคลุมในทุกมิติ อาทิ มิติสังคมและวัฒนธรรม มิติเศรษฐกิจ มิติการเมือง มิติสิ่งแวดล้อม เป็นต้น เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้องค์กรทั้งภาครัฐและภาคเอกชนต้องปรับตัว เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาการให้มีความยืดหยุ่นต่อการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การพัฒนาองค์กรนั้นจะต้องคำนึงถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ การพัฒนาระบบงาน การจัดการทรัพยากรโดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาบุคลากร สำหรับหน่วยงานภาครัฐซึ่งเป็นกลไกหลักในการขับเคลื่อนประเทศ ขับเคลื่อนระบบ การบริหารราชการอันเป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศซึ่งปัจจุบันมุ่งเน้นให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐเป็นองค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization) (พเยาว์ อินทอง, 2560) เนื่องจากการบริหารในยุคปัจจุบันต้องเปลี่ยนแปลงสอดคล้องกับสถานการณ์โดยมุ่งเน้นไปที่การบรรลุวัตถุประสงค์ และการบริหารงานให้เป็นไปอย่างถูกต้อง (Do thing right) และควรมีประสิทธิภาพ (Efficiency) ในการใช้ทรัพยากรให้บรรลุเป้าหมายขององค์กร ผู้บริหารจะต้องใช้ความสามารถทุกอย่างทรัพยากรทุกอย่างเพื่อบรรลุเป้าหมายขององค์กรได้อย่างดี ขณะที่ผู้นำมักจะก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเชิงนวัตกรรมในทิศทางที่ถูกต้อง (Do right things) และมีประสิทธิผล สามารถสร้างแรงบันดาลใจให้บุคลากรใช้ความสามารถอย่างเต็มที่ในการเพิ่มพูนคุณภาพ ลดต้นทุนในการบริการ รวมถึงสร้างนวัตกรรมตอบสนองความต้องการความคาดหวังของลูกค้าได้อย่างถูกต้องและรวดเร็ว (สถาบันเพิ่มพูนผลผลิตแห่งชาติ, 2548) โดยองค์กรสมรรถนะสูงคือองค์กรที่มีขีดความสามารถในการบริหารจัดการองค์กรให้เป็นไปตามแนวทางที่กำหนด สามารถตอบสนองความต้องการผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียได้อย่างมีประสิทธิภาพ องค์กรมีความพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลง นำพาองค์กรไปสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน (กระทรวงสาธารณสุข, 2566) ดังนั้นสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรในฐานะที่เป็นหน่วยงานภาครัฐสำคัญทำหน้าที่เป็นกลไกสนับสนุนภารกิจขององค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ จึงจำเป็นต้องมีความพร้อมและศักยภาพในการส่งเสริม สนับสนุน และรองรับภารกิจงานด้านต่าง ๆ ทั้งด้านวิชาการ ด้านต่างประเทศ ด้านประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ รวมถึงงานด้านบริหารจัดการทั่วไปเพื่อให้การบริหารงานขององค์กรบรรลุตามพันธกิจที่กำหนดไว้ คือ “บริหารจัดการองค์กรให้มีขีดสมรรถนะสูง (HPO) และแข่งขันได้ด้วยนวัตกรรม” พร้อมทั้งขับเคลื่อนเป้าหมายในระยะ 5 ปี ที่ตั้งไว้ ได้แก่ “สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรเป็นองค์กรที่มีขีดสมรรถนะสูง (High Performance Organization) เป็นระบบราชการ 4.0 และมีระบบการปฏิบัติงานและให้บริการในรูปแบบ Digital Parliament” สำหรับการดำเนินงานและภารกิจของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนั้นล้วนมีหัวใจสำคัญคือบุคลากร ดังนั้นการให้ความสำคัญกับบุคลากรผู้ปฏิบัติงานจะเป็นปัจจัยที่ขับเคลื่อนการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรจึงได้มีการกำหนด “ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 การพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคลเพื่อมุ่งสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูงตามหลักธรรมาภิบาล” ขึ้น ซึ่งประกอบด้วยเป้าประสงค์ ดังนี้ (1) มีกรอบแนวทางในการบริหารทรัพยากรบุคคลบนมาตรฐานความรู้ ความสามารถ ทักษะ และสมรรถนะ (2) มีเครื่องมือในการพัฒนาหลักสูตรหรือแนวทางการพัฒนาบุคลากรที่

สอดคล้องกับบทบาทภารกิจของส่วนราชการสังกัดรัฐสภาและรองรับการเปลี่ยนแปลงของการปฏิบัติงานในอนาคต (3) มีแนวทางในการมอบหมายงาน การประเมินค่างาน การประเมินผลงานและแนวทางในการเพิ่มพูนประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของข้าราชการ (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2566)

สำหรับสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมีหน่วยงานสำคัญที่ปฏิบัติหน้าที่เป็นเหมือนด่านหน้าขององค์กร พบปะผู้คนเป็นจำนวนมาก ทั้งบุคคลสำคัญระดับประเทศ อาทิ ประธานรัฐสภา นายกรัฐมนตรี คณะรัฐมนตรี และสมาชิกรัฐสภา ตลอดจนประชาชนผู้มาติดต่อ นั่นก็คือ สำนักรักษาความปลอดภัย มีหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อยและรักษาความปลอดภัยต่อบุคคลและทรัพย์สินต่าง ๆ ในบริเวณรัฐสภา มีผู้ปฏิบัติหน้าที่ คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา ซึ่งมีภารกิจคือดูแลความปลอดภัยของบุคคลและทรัพย์สินภายในบริเวณรัฐสภาเพื่อป้องกันเหตุการณ์ไม่ปกติที่อาจเกิดขึ้นได้ มีการกำหนดให้เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาเข้าเวรประจำจุดต่าง ๆ แลกบัตรผู้เข้า-ออก ทั้งภายในและภายนอกอาคารรัฐสภา มีชุดสายตรวจลาดตระเวนภายในบริเวณรัฐสภา เป็นต้น (สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร, 2559) ซึ่งในปัจจุบันสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรยังไม่ได้มีแนวทางในการพัฒนาการปฏิบัติงานสำหรับเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาให้มีสมรรถนะสูงอย่างเป็นรูปธรรมชัดเจน การมีเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาที่ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพพร้อมรับอนาคตจึงเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการพัฒนาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภาอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สอดคล้องกับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงที่รองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตตามพันธกิจและยุทธศาสตร์ที่ได้กำหนดไว้มีความสำคัญจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้กับ ผู้เข้ารับบริการ นำไปสู่การเป็นหน่วยงานสมรรถนะสูงและมีภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาของประชาชน

ดังนั้นเพื่อให้สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรสามารถเป็นองค์กรสมรรถนะสูงได้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อองค์กรสมรรถนะสูงของเจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา สำนักรักษาความปลอดภัยในปัจจุบัน และระดับที่เหมาะสมเพียงพอ ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับองค์กรสมรรถนะสูงว่าเป็นอย่างไร และเพื่อต้องการทราบว่าแนวทางการพัฒนาบุคลากรใดที่จะตอบโจทย์การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงและนำไปเป็นแนวทางการพัฒนาบุคลากรเนื่องจากการให้ความสำคัญกับบุคลากรเพื่อเพิ่มศักยภาพในการทำงานเพื่อให้การทำงานเกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลเกิดประโยชน์สูงสุดต่อองค์กรต่อไป

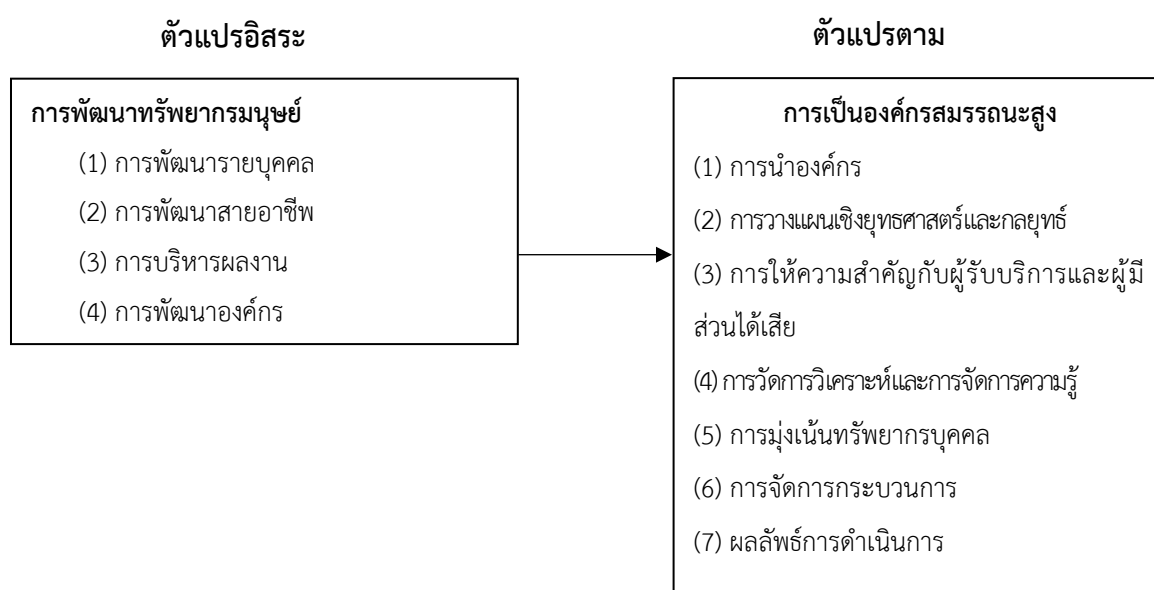
วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
- 2) เพื่อศึกษาระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

3) เพื่อศึกษาปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนัก
รักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

กรอบแนวคิดการวิจัย

สำหรับกรอบแนวคิดในการศึกษาความเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย
สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรใช้องค์ประกอบขององค์การสมรรถนะสูงของคณะกรรมการพัฒนาระบบ
ราชการ (ก.พ.ร.) (2556) ได้แก่ (1) การนำองค์กร (2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ (3) การให้
ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย (4) การวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ (5) การมุ่งเน้น
ทรัพยากรบุคคล (6) การจัดการกระบวนการ และ (7) ผลลัพธ์การดำเนินการ ส่วนตัวแปรการพัฒนาทรัพยากร
มนุษย์ใช้แนวคิดการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของ Gilley & Egglan (1989) ประกอบด้วย (1) การพัฒนา
รายบุคคล (2) การพัฒนาสายอาชีพ (3) การบริหารผลงาน (4) การพัฒนาองค์กร ตลอดจนวิเคราะห์
ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่างๆ ดังงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของ ณัฐฐศรีณัฐ มังคละนาเคศวร (2562) วลัยพร สุขปลั่ง
และคณะ (2559) และวารุณี ภูมิศรีแก้ว และธนวิทย์ บุตรอุดม (2564) ซึ่งกำหนดกรอบแนวคิดได้ดังภาพ

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการพัฒนารายบุคคล การพัฒนาสายอาชีพ การบริหารผลงาน
และการพัฒนาองค์กรส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย

การทบทวนวรรณกรรม

องค์กรสมรรถนะสูง หมายถึง องค์กรที่มีขีดความสามารถสูง มีความสามารถในการปรับตัว มีแผนการรองรับกับสถานะต่างๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป มีบุคลากรคุณภาพสูง มีเทคโนโลยี มีลักษณะเป็นองค์กรแห่งนวัตกรรม มีความสามารถทางการแข่งขันสูงเหนือคู่แข่ง สามารถบริหารงานให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ซึ่งคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) (2556) ได้ส่งเสริมให้หน่วยงานนำเกณฑ์ การพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐ (Public Sector Management Quality Award : PMQA) มาใช้ในการพัฒนาองค์กรสู่องค์กรสมรรถนะสูง (High Performance Organization) มาตั้งแต่ปี 2549 รวมทั้งพัฒนาเป็นระบบราชการ 4.0 โดยมุ่งเน้นให้หน่วยงานราชการปรับปรุงองค์กรอย่างรอบด้านและอย่างต่อเนื่องครอบคลุมทั้ง 7 ด้านดังนั้นองค์กรภาครัฐที่เป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงจะต้องมีลักษณะการดำเนินงาน ได้แก่

1) การนำองค์กร เป็นการประเมินการดำเนินการของผู้บริหารในเรื่องวิสัยทัศน์ เป้าประสงค์ ค่านิยม ความคาดหวังในผลการดำเนินการ การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย การกระจายอำนาจการตัดสินใจ การสร้างนวัตกรรมและการเรียนรู้ในส่วนราชการ การกำกับดูแลตนเองที่ดี และดำเนินการเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและชุมชน

2) การวางแผนเชิงยุทธศาสตร์ เป็นการประเมินวิธีการกำหนดและ ถ่ายทอดประเด็นยุทธศาสตร์ เป้าประสงค์เชิงยุทธศาสตร์ กลยุทธ์หลัก และแผนปฏิบัติการ เพื่อนำไปปฏิบัติและวัดผลความก้าวหน้าของการดำเนินการ

3) การให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เป็นการประเมินการกำหนดความต้องการ ความคาดหวัง และความนิยมชมชอบ การสร้างความสัมพันธ์ และการกำหนดปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสียมีความพึงพอใจ

4) การวัด การวิเคราะห์ และการจัดการความรู้ เป็นการประเมินการเลือก รวบรวม วิเคราะห์ จัดการ และปรับปรุงข้อมูลและสารสนเทศ และการจัดการความรู้ เพื่อให้เกิดประโยชน์ในการปรับปรุงผลการดำเนินการขององค์กร

5) การมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล เป็นการประเมินระบบงาน ระบบการเรียนรู้ การสร้าง ความผูกพันและแรงจูงใจของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรพัฒนาตนเองและใช้ศักยภาพอย่างเต็มที่ตามทิศทางองค์กร

6) การจัดการกระบวนการ เป็นการประเมินการจัดการกระบวนการ การให้บริการ และกระบวนการอื่นที่ช่วยสร้างคุณค่าแก่ผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และกระบวนการสนับสนุนเพื่อให้บรรลุพันธกิจขององค์กร

7) ผลลัพธ์การดำเนินการ เป็นการประเมินผลการดำเนินการและแนวโน้มของส่วนราชการในมิติด้าน ประสิทธิภาพ มิติด้านคุณภาพการให้บริการ มิติด้านประสิทธิภาพ และมิติด้านการพัฒนาองค์กร

สำหรับแนวทางการพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรสมรรถนะสูง วลัยพร สุขปลั่ง และคณะ (2559) ได้กล่าวถึงแนวทางการพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรสมรรถนะสูงเอาไว้ดังนี้

1) ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรมนุษย์ที่มีความสามารถสูง ผู้บริหารทุกระดับในองค์กรต้องให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการองค์กรควรมุ่งเน้นบุคลากร มีการพัฒนาความรู้ ความสามารถ การเพิ่มศักยภาพ การให้โอกาสบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดอย่างสร้างสรรค์ ส่งบุคลากรเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อเพิ่มทักษะ ความรู้ ความสามารถ ในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน

2) ด้านการวางแผนเชิงกลยุทธ์และยุทธศาสตร์ องค์กรต้องมีการวางแผนการจัดการองค์กร การวางแผนยุทธศาสตร์ไปใช้ในการปฏิบัติงานในองค์กร องค์กรควรปรับนโยบายการบริหารจัดการให้มีความยืดหยุ่นคล่องตัวเพื่อตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงองค์กร

3) ด้านการบริหารจัดการที่ดีตามหลักธรรมาภิบาล ผู้บริหารต้องสร้างความเชื่อมั่นในองค์กรให้กับบุคลากรทุกระดับ ผู้บริหารต้องตัดสินใจที่แน่นอน มุ่งเน้นการปฏิบัติงาน มุ่งมั่นต่อผลสำเร็จโดยใช้วิธีการ กระตุ้น โน้มน้าว และผลักดันบุคลากรให้ทำงานบรรลุตามความคาดหวัง และมีบทลงโทษต่อบุคลากรอย่างยุติธรรม มีการเปรียบเทียบและกระจายอำนาจให้บุคลากรได้ตัดสินใจในการปฏิบัติงาน

4) ด้านการนำองค์กรเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ เป็นการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ (Learning) ทั้งในระดับบุคคล ระดับกลุ่ม และระดับองค์กร มีการเรียนรู้เป็นทีม (Team learning) มีการแสวงหาความรู้ มีการสร้างความรู้ มีการถ่ายทอดองค์ความรู้และการเข้าถึงองค์ความรู้ในองค์กร

5) ด้านกระบวนการบริหารองค์กรแบบยืดหยุ่นและการทำงานเป็นทีม องค์กรต้องมีกระบวนการทำงานที่มีประสิทธิภาพ การนำเทคโนโลยีมาใช้ในการออกแบบกระบวนการ การกำหนดตัวชี้วัดของกระบวนการ และกำหนดมาตรฐานการปฏิบัติงาน เทคโนโลยี มีการเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ซึ่งการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นนี้จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางกลยุทธ์และโครงสร้างขององค์กร เพื่อให้องค์กรสามารถดำรงอยู่ได้ ดังนั้นโครงสร้างและบุคลากรในองค์กรต้องมีความยืดหยุ่น พร้อมรับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

6) ด้านการจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศและการสร้างนวัตกรรมให้มีประสิทธิภาพ เป็นการจัดการระบบสารสนเทศให้พร้อมใช้งานอยู่เสมอเพื่อเรียกใช้งานได้ทันที การสร้างนวัตกรรมใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในองค์กร การจัดการกระบวนการภายในองค์กรมีกระบวนการที่สนับสนุนให้บุคลากรทำงานเพื่อให้บรรลุตามเป้าหมาย มีความเชื่อมโยงระหว่างกระบวนการที่สร้างคุณค่าและตัวชี้วัดที่มีผลต่อความสำเร็จขององค์กร จึงมีการนำเทคโนโลยีและวิธีที่เหมาะสมมาใช้ในการเพิ่มประสิทธิภาพและผลผลิต

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย และใช้สถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมานในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร คือ เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา สังกัดสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร จำนวน 192 คน กำหนดขนาดตัวอย่างโดยใช้สูตรการคำนวณของ Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 130 คน สุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มแบบอาศัยความน่าจะเป็น (Probability Sampling) ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งตามกลุ่มงาน ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ประชากรและจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เจ้าหน้าที่ตำรวจรัฐสภา	จำนวนประชากร (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
กลุ่มงานรักษาความปลอดภัย	151	102
กลุ่มงานเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย	41	28
รวม	192	130

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นคำถามแบบเลือกตอบ (Check List) ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา สังกัด ระดับตำแหน่ง ประสบการณ์การทำงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มีข้อคำถามทั้งสิ้น จำนวน 7 ข้อ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักรักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 20 ข้อ

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย ซึ่งเป็นคำถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแบบลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 35 ข้อ

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือวิจัย สำหรับการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ ผู้ศึกษาดำเนินการหาความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม โดยผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of Item-Objective Congruence: IOC) อยู่ในช่วง 0.60 – 1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) โดยนำไปทดลองใช้ (Tryout) กับข้าราชการรัฐสภาสามัญ ที่ไม่ได้ถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน นำไปวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา พบว่าแบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา เท่ากับ 0.988

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ในการหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และวิเคราะห์ปัจจัยการพัฒนาการปฏิบัติงานที่มีผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงโดยใช้สถิติเชิงอนุมาน (Inferential Statistics) ในการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 และกำหนดเกณฑ์ในการแปลผลค่าเฉลี่ย ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	4.21 – 5.00	มีความคิดเห็น มากที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	3.41 – 4.20	มีความคิดเห็น มาก
คะแนนเฉลี่ย	2.61 – 3.40	มีความคิดเห็น ปานกลาง
คะแนนเฉลี่ย	1.81 – 2.60	มีความคิดเห็น น้อย
คะแนนเฉลี่ย	1.00 – 1.80	มีความคิดเห็น น้อยที่สุด

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมีข้อมูลดังนี้

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 86.9 รองลงมาคือ เพศหญิง และ LGBTQ+/อื่น ๆ คิดเป็นร้อยละ 9.2 และ 3.8 ตามลำดับ

อายุ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 30 – 40 ปี ร้อยละ 36.2 รองลงมาคือ อายุ 41 – 50 ปี อายุระหว่าง 51 – 60 ปี อายุต่ำกว่า 30 ปี คิดเป็นร้อยละ 27.7 21.5 และ 14.6 ตามลำดับ

ระดับการศึกษา พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 54.6 รองลงมาคือ ระดับปริญญาโท และต่ำกว่าปริญญาตรี ร้อยละ 43.8 และร้อยละ 1.5 ตามลำดับ

สังกัด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มงานรักษาความปลอดภัย ร้อยละ 78.5 รองลงมาคือ กลุ่มงานเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย ร้อยละ 21.5 ตามลำดับ

ระดับตำแหน่ง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ปฏิบัติงานอยู่ในระดับปฏิบัติการ คิดเป็นร้อยละ 52.3 รองลงมาคือ ระดับอาวุโส และระดับชำนาญงาน คิดเป็นร้อยละ 39.2 และ 8.5 ตามลำดับ

ประสบการณ์การทำงาน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีประสบการณ์ทำงานในช่วง 2-5 ปี ร้อยละ 53.8 รองลงมาคือ 10 ปีขึ้นไป และช่วง 6-10 ปี คิดเป็นร้อยละ 43.8 และ 2.3 ตามลำดับ

รายได้ต่อเดือน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนระหว่าง 25,001 – 35,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 51.5 รองลงมาคือ รายได้ 15,001 – 25,000 บาท และมากกว่า 35,000 บาทขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 26.2 และ 22.3 ตามลำดับ

ผลการศึกษา ระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักวิชาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักวิชาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านการพัฒนารายบุคคล	3.44	0.898	มาก
ด้านการพัฒนาสายอาชีพ	3.27	0.914	ปานกลาง
ด้านการบริหารผลงาน	3.42	0.827	มาก
ด้านการพัฒนาองค์กร	3.51	0.787	มาก
ภาพรวม	3.41	0.773	มาก

ผลการวิเคราะห์ระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการพัฒนารายบุคคล ด้านการพัฒนาสายอาชีพ ด้านการบริหารผลงาน และด้านการพัฒนาองค์กร พบว่าระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักวิชาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.41 (S.D. = 0.773) เมื่อพิจารณาการจัดอันดับแต่ละด้านพบว่า ด้านการพัฒนาองค์กร อยู่อันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 (S.D. = 0.787) รองลงมาคือ ด้านการพัฒนารายบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.44 (S.D. = 0.898) ด้านการบริหารผลงาน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.42 (S.D. = 0.827) และด้านการพัฒนาสายอาชีพ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.27 (S.D. = 0.914) ตามลำดับ

ผลการศึกษา ระดับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักวิชาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักวิชาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง	$\bar{X}$	S.D.	การแปลความหมาย
ด้านการนำองค์กร	3.43	0.750	มาก
ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์	3.60	0.853	มาก
ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย	3.63	0.935	มาก
ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้	3.54	0.766	มาก
ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล	3.39	0.908	ปานกลาง
ด้านการจัดการกระบวนการ	3.52	0.778	มาก
ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ	3.54	0.750	มาก
ภาพรวม	3.52	0.751	มาก

ผลการวิเคราะห์การเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการนำองค์กร ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ ด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล ด้านการจัดการกระบวนการ และด้านผลลัพธ์ การดำเนินการ พบว่าระดับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 3.52 (S.D. = 0.751) เมื่อพิจารณาการจัดอันดับแต่ละด้านพบว่า ด้านการให้ความสำคัญกับผู้รับบริการและผู้มีส่วนได้เสีย อยู่อันดับที่ 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.63 (S.D. = 0.935) รองลงมาคือ ด้านการวางแผนเชิงยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 (S.D. = 0.853) ด้านผลลัพธ์การดำเนินการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 (S.D. = 0.750) ด้านการวัดการวิเคราะห์และการจัดการความรู้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 (S.D.= 0.766) ด้านการจัดการกระบวนการ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.52 (S.D.= 0.778) ด้านการนำองค์กร มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.43 (S.D.= 0.750) และด้านการมุ่งเน้นทรัพยากรบุคคล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.39 (S.D.= 0.908) ตามลำดับ

ผลการศึกษาปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ถดถอยของปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง	B	Beta	SE	t	Sig
ค่าคงที่	0.564		0.159	3.549	0.001
การพัฒนาองค์กร	0.292	0.306	0.071	4.097*	0.000
การพัฒนารายบุคคล	0.181	0.217	0.064	2.823*	0.001
การพัฒนาสายอาชีพ	0.086	0.105	0.072	1.185*	0.006
การบริหารผลงาน	0.301	0.331	0.080	3.741	0.238

Adjusted R2 = 0.745, R = 0.868, F = 95.355, *p < 0.05

ผลการวิเคราะห์ถดถอยของปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์กับการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร พบว่า ปัจจัยที่มีผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ ปัจจัยด้านการพัฒนาองค์กร (Beta = 0.306) รองลงมาคือ ปัจจัยด้านการพัฒนารายบุคคล

(Beta = 0.217) และปัจจัยด้านการพัฒนาสายอาชีพ (Beta = 0.105) ในขณะที่ปัจจัยด้านการบริหารผลงาน ไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กร สมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

อภิปรายผล

ปัจจัยการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ด้านการพัฒนารายบุคคล การพัฒนาสายอาชีพ การบริหารผลงาน และการพัฒนาองค์กรส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยด้านการพัฒนาองค์กร เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรมากที่สุด สอดคล้องกับอาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2552) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาองค์กรโดยการพัฒนาโครงสร้างและหน้าที่ขององค์กร ตลอดจนเกี่ยวข้องกับ การเปลี่ยนแปลงขององค์กรที่จะช่วยสร้างความสัมพันธ์ที่มีประสิทธิผลทั้งภายในหน่วยงานและระหว่างหน่วยงาน มุ่งเน้นผลลัพธ์ในระยะยาว อีกทั้งยังสอดคล้องกับวารุณี ภูมิศรีแก้ว และ ธนวิทย์ บุตรอุดม (2564) ที่ได้ศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงของเทศบาลนครอุดรธานี พบว่า การพัฒนาองค์กรไปสู่องค์กรสมรรถนะสูงนั้นองค์กรต้องอาศัยผู้นำการเปลี่ยนแปลง (Transformational Leadership) ที่มีอุดมการณ์ มีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาองค์กร มีการกำหนดยุทธศาสตร์ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ สร้างค่านิยมหลักซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมองค์กรเพื่อดึงดูดบุคลากรคุณภาพสูงต่อไป

ปัจจัยด้านการพัฒนารายบุคคล เป็นปัจจัยมีผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในอันดับที่ 2 สามารถอธิบายได้ว่า การขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงนั้นจำเป็นต้องอาศัยบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถเป็นหัวใจสำคัญขององค์กร จึงต้องพัฒนาบุคลากรอยู่เสมอเพื่อให้มีสมรรถนะที่เหมาะสมเพียงพอต่อการพัฒนาองค์กรโดยการพัฒนารายบุคคลเป็นการมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรเป็นรายบุคคลโดยสร้างแรงจูงใจในการพัฒนาเองของบุคลากร สอดคล้องกับ อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์ (2552) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาบุคลากรเป็นรายบุคคลเกิดขึ้นจากการทำข้อตกลงระหว่างผู้บังคับบัญชาและผู้ใต้บังคับบัญชาเกี่ยวกับการเรียนรู้หรือที่เรียกว่า แผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล (Individual Development Plan) เป็นกิจกรรมที่จะช่วยให้บุคลากรเข้าใจจุดเด่นและจุดด้อยของตนเอง และนำการฝึกอบรมพัฒนา มาช่วยสร้างศักยภาพในการทำงานด้วยการเพิ่มสมรรถนะ (Competency) อีกทั้งยังสอดคล้องกับ วลัยพร สุขปลั่ง และคณะ (2559) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาบุคลากรมุ่งสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูง โดยพบว่า องค์กรที่มีสมรรถนะสูงนั้นจะต้องมีการมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในองค์กร มีการจัดระบบบุคลากรในองค์กรอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรในองค์กรเป็นพัฒนาความสามารถของบุคลากรในองค์กรเพื่อให้เกิด การทำงานที่มีประสิทธิภาพสูงสุด ควรเพิ่มสมรรถนะให้กับบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ เพิ่มมากขึ้น เพื่อให้องค์กรมีกำลังคนพร้อมที่จะใช้ประโยชน์ทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพเพื่อนำไปสู่การทำงานที่ได้มาตรฐาน

ปัจจัยด้านการพัฒนาสายอาชีพ เป็นปัจจัยมีผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักวิชาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรอยู่ในอันดับที่ 3 สามารถอธิบายได้ว่า การขับเคลื่อนองค์กรมีหัวใจสำคัญ คือ บุคลากร ดังนั้นเมื่อบุคลากรปฏิบัติงานให้กับองค์กรเพื่อทำให้องค์กรบรรลุเป้าหมายแล้วนั้น องค์กรจะต้องแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าของตนเองเพื่อเป็นแรงจูงใจในการทุ่มเม่ปฏิบัติงานให้มีผลงานที่ดี มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับ สุจิตรา ธนันทน์ (2552) ที่ได้กล่าวว่า การพัฒนาสายอาชีพ เป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นสร้างความสอดคล้องกันของเป้าหมายในการทำงานของบุคคลกับเป้าหมายขององค์กร แสดงให้บุคลากรรู้ถึงบทบาท หน้าที่ ตำแหน่ง หรือความก้าวหน้าของตนเองตั้งแต่เริ่มทำงานจนไปถึงการลาออก เพื่อให้บุคลากรได้มีการวางแผนพัฒนาสายอาชีพของตนเองภายในองค์กร สิ่งนี้เกี่ยวข้องกับการสร้างความรู้สึกร่วมในการเป็นส่วนหนึ่งขององค์กร หรือที่เรียกว่า ความผูกพันต่อองค์กร อีกทั้งยังสอดคล้องกับณัฐศรีพันธุ์ มังคละนาเคศวร (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงกรณีศึกษา: การยางแห่งประเทศไทย ซึ่งพบว่า ความพึงพอใจ ความรู้สึกเกี่ยวข้องในงาน และความผูกพันต่อองค์กร ซึ่งแสดงออกมาในปัจจัยความเกี่ยวข้องในงานและองค์กร จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างมีความคิดเห็นเกี่ยวปัจจัยความเกี่ยวข้องในงานและองค์กรที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงในภาพรวมอยู่ในระดับสูง โดยพบว่าประเด็นที่กลุ่มตัวอย่างเห็นด้วยสูงที่สุด คือ ความผูกพันต่อองค์กร

ปัจจัยด้านการบริหารผลงาน เป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูงของสำนักวิชาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร สามารถอธิบายได้ว่า การบริหารผลงานเป็นปัจจัยในการบริหารจัดการ การใช้ประโยชน์จากผลการประเมินขององค์กรที่สอดคล้องกับผลงานของบุคลากร การบริหารผลงานเป็นกิจกรรมที่มุ่งเน้นการตรวจสอบความสามารถ และสมรรถนะของบุคลากรในการทำงานให้สำเร็จตามวัตถุประสงค์ขององค์กรเพื่อให้การดำเนินงานทางการบริหารเป็นไปตามขั้นตอนอย่างถูกต้องเหมาะสม เครื่องมือการบริหารผลงาน มีหลากหลายรูปแบบ อาทิ การบริหารผลการปฏิบัติงานแบบดุลยภาพ (Balance Scorecard) ที่พิจารณาใน 4 มิติ คือ 1) มิติด้านการเงิน (Financial Perspective) 2) มิติด้านลูกค้า (Customers Perspective) 3) มิติด้านการจัดการภายใน (Internal Perspective) และ 4) มิติด้านการเรียนรู้ และเติบโตขององค์กร (Learning & Growth Perspective) การประเมินผลการปฏิบัติงานแบบรอบทิศทาง หรือ 360 องศา ประกอบ ไปด้วย ผู้ถูกประเมิน ผู้บังคับบัญชา ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงานและลูกค้า เป็นต้น (ศุภชัย ยาวะประภาส, 2552) แต่หากองค์กรขาดการบริหารจัดการที่ไม่เป็นระบบอาจทำให้การบริหารผลงานไม่ประสบผลสำเร็จ จากผลการศึกษาของสำนักวิชาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรนั้นพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารผลงานเป็นปัจจัยที่ไม่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับผลการศึกษาจากแบบสอบถามปลายเปิดโดยพบว่า สำนักวิชาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีระบบการประเมินผลการปฏิบัติงานตามความเป็นจริงอย่าง ยุติธรรม เพื่อสร้างขวัญกำลังใจให้กับบุคลากรที่ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ และเพื่อจูงใจให้บุคลากรคนอื่น ๆ ตั้งใจปฏิบัติหน้าที่มากขึ้นตามไปด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาและวิเคราะห์ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังต่อไปนี้

1. สำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมีแนวทางสำหรับสร้างการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนองค์กรไปสู่การเป็นองค์กรสมรรถนะสูงที่เหมาะสมตามช่วงวัยของบุคลากร และบทบาทหน้าที่ของบุคลากรในระดับต่าง ๆ รวมไปถึงการให้รางวัลเพื่อสร้างแรงจูงใจในการขับเคลื่อนองค์กร
2. สำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรควรมุ่งเน้นพัฒนาองค์กรผ่านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในมิติต่าง ๆ ทั้งในแง่ของการมอบหมายโครงการสำคัญ ๆ การกำหนดวิธีการแนวทางและวางแผนการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย รวมถึงการพัฒนาบุคลากรในด้านอื่นๆ ที่สอดคล้องกับยุทธศาสตร์องค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายขององค์กรได้
3. สำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสายอาชีพมีการจัดทำโครงสร้างและระบบ รวมถึงการกำหนดตำแหน่งให้ชัดเจน สร้างความก้าวหน้าในอาชีพให้กับบุคลากรเพื่อนำไปสู่การสร้างความผูกพันต่อองค์กร
4. สำนักรักษาความปลอดภัย สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎรให้ความสำคัญกับระบบการบริหารผลการปฏิบัติงานให้เหมาะสม และสะท้อนผลปฏิบัติงานที่แท้จริงเพื่อสร้างแรงจูงใจให้บุคลากร

เอกสารอ้างอิง

- เพชร อันทอง. (2560). **การพัฒนาหน่วยงานภาครัฐสู่องค์กรสมรรถนะสูง: กรณีศึกษา กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กระทรวงแรงงาน**. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ณัฐศรีพันธุ์ มังคละนาเคศวร. (2562). **ปัจจัยและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่ส่งผลต่อการเป็นองค์กรสมรรถนะสูง: กรณีศึกษา การยางแห่งประเทศไทย**. รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วลัยพร สุขปลั่ง และคณะ. (2559). **การพัฒนาบุคลากรมุ่งสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูง**. การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 4 “**ท้าทายธุรกิจท้องถิ่นไทย ด้วยนวัตกรรมด้านการจัดการ**” The 4th National Conference 2016. คณะบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี.
- วารุณี ภูมิศรีแก้ว และ ธนวิทย์ บุตรอุตม. (2564). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเป็นองค์กรที่มีสมรรถนะสูงของเทศบาลนครอุดรธานี**. **วารสารมนุษยศาสตร์สังคมศาสตร์ปริทัศน์**, 9(1): 25-36.
- ศุภชัย ยาวะประภาส. (2552). **การบริหารงานบุคคลภาครัฐไทย: กระแสใหม่และสิ่งท้าทาย**. กรุงเทพฯ: ภาควิชารัฐประศาสนศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์.

- สถาบันเพิ่มพูนผลผลิตแห่งชาติ. (2548). **การจัดการความรู้จากทฤษฎีสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : จีรวัดน์เอ็กซ์เพรส.
- สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (2566). **ยุทธศาสตร์การบริหารทรัพยากรบุคคลของส่วนราชการสังกัดรัฐสภา ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2570)**. สืบค้นได้จาก <https://web.parliament.go.th/view/9/secretariat/TH-TH>. สืบค้นเมื่อ 20 สิงหาคม 2566.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ. (2551). **คู่มือคำอธิบายตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการภาครัฐปีงบประมาณ พ.ศ. 2552**. กรุงเทพฯ: บริษัท ซีโน พับลิชชิ่ง (ประเทศไทย) จำกัด.
- สุจิตรา ชนานันท์. (2552). **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: คณะรัฐประศาสนศาสตร์ สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- อาภรณ์ ภูวิทย์พันธ์. (2552). **การจัดทำแผนพัฒนาบุคลากรรายบุคคล**. กรุงเทพฯ: บริษัทเอช อาร์ เซ็นเตอร์.
- Gilley, J. W., and Egglund, S. A. (1989). **Principles of Human Resource Development**. Boston: Addison-Wesley.

แนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน:
กรณีศึกษาชุมชนเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
The Collaborative Development Guidelines in Public Service Provision
of Community-Based Tourism: A Case Study of Koh Yor,
Mueang Songkhla District, Songkhla Province

ฐิติรัตน์ ทองใส¹

Thitirut Tong sai

นพพล อัครฮาด²

Noppon Akahat

---

¹ ผู้นิพนธ์ประสานงาน, นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา, หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Corresponding Author, Graduate Student, Degree of Master of Public Administration, School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University, E-mail: thegigclub_poo99@hotmail.co.th

² อาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.; สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช

Lecturer, Asst. Prof. Dr., School of Management Science, Sukhothai Thammathirat Open University, Thailand.

Received: 20 June 2024, Accepted: 30 June 2024, Published: 30 June 2024

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ 2) เพื่อศึกษา ลักษณะความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ 3) เพื่อศึกษาปัญหาและ อุปสรรคของการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ และ 4) เพื่อ ศึกษาข้อเสนอแนะและแนวทางแก้ไขของการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดย ชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีการสัมภาษณ์ข้อมูลเชิงลึกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 19 คน วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการวิเคราะห์เนื้อหาแบบเจาะจง และนำข้อมูลที่ได้มานำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา ผลการศึกษาพบว่า 1) สภาพการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน เกาะยอ มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นเป็นทุนเดิม 2) ลักษณะความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยว โดยชุมชนเกาะยอ มักจะได้รับความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐ/ภาคเอกชนจากภายนอกชุมชน หรือภาคประชาชน ด้วยกัน มากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ 3) ปัญหาและอุปสรรคต่อการพัฒนาความร่วมมือในการ จัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ พบว่ายังไม่มีความยั่งยืน และ 4) มีข้อเสนอแนะของการ พัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอเพื่อให้เกิดความร่วมมือของภาคี เครือข่ายภายในชุมชนในระดับที่สูงขึ้น

คำสำคัญ: การท่องเที่ยวโดยชุมชน, การจัดการการท่องเที่ยว, ความร่วมมือ, การจัดบริการสาธารณะ

Abstract

This study aimed to 1) to investigate the state of tourism management by the Koh Yor community, 2) to explore the nature of cooperation in providing public services in tourism by the Koh Yor community, 3) to study the problems and obstacles of developing cooperation in providing public services in tourism by the Koh Yor community, and 4) to research suggestions and solutions for the development of such cooperation in the area of the Koh Yor Sub-district Administrative Organization, Mueang District, Songkhla Province. In this study, qualitative research was undertaken using in-depth interviews with 19 informants. The data was then specifically analyzed and presented in a descriptive manner. The results of the study indicated that 1) The tourism management by the Koh Yor community possesses distinctive local characteristics that have been passed down over the years. 2) In addition, the nature of collaboration in providing public services related to tourism by the Koh Yor community typically involves partnerships with external state and private organizations or with public sector more than with the Koh Yor Sub-district Administrative Organization itself. 3) When it comes to the problems and challenges faced in developing cooperation in providing these public tourism services by the Koh Yor community, it was discovered that there is a lack of sustainability. 4.) The recommendations for enhancing cooperation in providing public tourism services by the Koh Yor community to elevate the level of community network collaboration.

Keywords: Community-based Tourism, Tourism Management, Cooperation, Public Service Provision

บทนำ

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการในประเทศไทยมีการพัฒนาและเติบโตอย่างต่อเนื่องจากจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในทุกปีและการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว ทำให้ปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการกลายเป็นส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศและนำเงินตราเข้ามาได้ในจำนวนไม่น้อย แนวคิดของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) จึงเริ่มเข้ามามีบทบาทในวงการของการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ซึ่งการท่องเที่ยวในภาคใต้ได้รับความนิยมเป็นอันดับต้นๆ ของประเทศ เนื่องจากมีความอุดมสมบูรณ์ของธรรมชาติ ดังเช่นจังหวัดสงขลาที่เป็นอีกจังหวัดหนึ่งในภาคใต้ที่มีความอุดมสมบูรณ์ มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม หรือการท่องเที่ยวชุมชน (Community-based Tourism)

การท่องเที่ยวโดยชุมชน เป็นรูปแบบหนึ่งของการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนที่ชุมชนมีบทบาทในการกำหนดทิศทาง การบริหารจัดการโดยชุมชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว อีกทั้งยังช่วยในการฟื้นฟูและอนุรักษ์สภาพแวดล้อม สร้างจิตสำนึกรักและหวงแหนในท้องถิ่นของตน ซึ่งสิ่งสำคัญที่ควรคำนึงถึงในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนคือต้องเข้าใจว่าการท่องเที่ยวไม่ใช่อาชีพหลัก แต่เป็นกิจกรรมเสริมที่ต้องอาศัยทรัพยากรด้านต่าง ๆ ของชุมชนเพื่อเป็นต้นทุนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว เช่น ภูมิปัญญาชาวบ้าน ศิลปะ วัฒนธรรมท้องถิ่น ตลอดจนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ มาเป็นต้นทุนทางการท่องเที่ยว

“เกาะยอ” เป็นหนึ่งใน 7 พื้นที่หลักในการพัฒนาการท่องเที่ยวของจังหวัดสงขลา โดดเด่นด้านการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแบบโฮมสเตย์ จนทำให้ชุมชนเกาะยอได้รับรางวัลหมู่บ้านท่องเที่ยว OTOP Village Champion (OVC) ในปี พ.ศ.2554 อีกทั้งชุมชนเกาะยอยังได้รับคัดเลือกให้เป็นหมู่บ้านอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ (CIV) ท่องเที่ยวชุมชนประชารัฐในปี พ.ศ.2560 ซึ่งการจัดการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ อยู่ภายใต้การดูแลหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ โดยมีองค์กรต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนส่งเสริมการท่องเที่ยว ทั้งนี้ล้วนตระหนักว่าการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืนนั้นจำเป็นต้องสร้างความพร้อม ความเข้าใจ ร่วมกันของภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนในชุมชน เพราะเป็นเจ้าของพื้นที่ซึ่งชุมชนเกาะยอมีสภาองค์กรชุมชนเป็นจุดศูนย์กลางของประชาชนในตำบล เพื่อร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และแก้ปัญหาของพื้นที่ร่วมกัน

แม้ว่าการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอจะได้รับการส่งเสริมให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงในลำดับต้นๆ ของจังหวัดสงขลา แต่อย่างไรก็ตามชุมชนเกาะยอก็คงต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวต่อไปเพื่อให้เกิดเป็นการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน ภายใต้การดูแลหลักขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ร่วมด้วย

ภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว โดยอาจจะเป็นการปรึกษาแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแก้ปัญหาของพื้นที่ร่วมกัน มุ่งแก้ไขปัญหาคอขวดที่ส่งผลกระทบต่อชุมชนในระยะยาว ดังนั้นเพื่อให้เกิดการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างมีศักยภาพ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ว่าผู้เกี่ยวข้องในชุมชน ได้มีส่วนเกี่ยวข้องในการร่วมมือเพื่อพัฒนาชุมชนให้เกิดความยั่งยืนได้หรือไม่ และลักษณะของความร่วมมือในชุมชนเป็นอย่างไร มีแนวทางใดบ้างที่ส่งผลต่อการพัฒนาความร่วมมือ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาด้านศักยภาพการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ให้มีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ลักษณะความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา
- 2) เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน
- 3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะของการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

กรอบแนวคิดของการศึกษา

การศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สร้างขึ้นภายหลังจากการที่ผู้ศึกษาได้เข้าไปยังพื้นที่เป้าหมาย เพื่อศึกษาสภาพการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ลักษณะความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยการสังเกตการณ์ รวมไปถึงการสอบถามข้อมูลเชิงลึกจากตัวแทนผู้ให้ข้อมูล และพัฒนาขึ้นจากการนำเอาแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวกับการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน การพัฒนาความร่วมมือ Governance และการบริหารภาคีเครือข่าย

ผู้ศึกษาวิเคราะห์องค์ประกอบจากศักยภาพของการท่องเที่ยวในชุมชน นำมาสู่ความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อทราบถึงแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา ว่ามีรูปแบบอย่างไร มีปัญหาและอุปสรรค ที่ส่งผลต่อความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะ

ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนร่วมกันระหว่างองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ เพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้เกิดความยั่งยืนต่อไป

การทบทวนวรรณกรรม

การท่องเที่ยวโดยชุมชน (Community-based Tourism: CBT) เป็นเครื่องมือสร้างความเข้มแข็งขององค์กรชาวบ้านในการจัดการทรัพยากร ธรรมชาติและวัฒนธรรม โดยกระบวนการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ให้ชุมชนได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาและได้รับประโยชน์จากการท่องเที่ยว การที่จะให้ชุมชนดำเนินการท่องเที่ยวตามหลักการดังกล่าวข้างต้น มีความจำเป็นที่จะต้องเตรียมความพร้อมและสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว ในขณะที่เดียวกันก็ต้องรณรงค์กับคนในสังคมให้เห็นความแตกต่างของการท่องเที่ยว โดยชุมชนกับการท่องเที่ยวทั่วไป กระตุ้นให้คนในสังคมเห็นความสำคัญและเป็นนักท่องเที่ยวที่สนใจการแลกเปลี่ยน เรียนรู้ระหว่างเจ้าของบ้านกับผู้มาเยือน นอกจากนี้ยังเป็นการเพิ่มการรับรู้และความเข้าใจในบทบาทของชุมชนท้องถิ่นต่อ การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและเป็นการกำลังใจหรือสนับสนุนให้เกิดความต่อเนื่องในการทำงานอนุรักษ์ทั้งด้านธรรมชาติและวัฒนธรรม (ศูนย์ประสานงานเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน, 2565) โดย วรพงศ์ ผูกภู (2562) ได้อธิบายปรัชญาของการท่องเที่ยวโดยชุมชนซึ่งสามารถสรุปได้ดังนี้

- 1) ศักยภาพของ CBT อยู่บนพื้นฐานนิเวศวัฒนธรรมท้องถิ่น ชุมชนเมื่อเริ่มต้นการพัฒนาการท่องเที่ยว สิ่งแรกที่เริ่มในการเริ่มต้น คือ เรามีของดีอะไรบ้าง
- 2) การท่องเที่ยวโดยชุมชน มีเป้าหมายเพื่อการอนุรักษ์และใช้อย่างรู้คุณค่า การท่องเที่ยวโดยชุมชนเมื่อทราบถึงศักยภาพตัวตน เรื่องราวต่าง ๆ ของชุมชน จึงจะสามารถวิเคราะห์ศักยภาพ ความน่าสนใจ ต้นทุนของชุมชนได้
- 3) คนในชุมชนเป็นผู้กำหนดทิศทาง อนาคต ของตนเอง การท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ความสำคัญกับบทบาทคนในท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการแรกเริ่ม คือ การศึกษา ศักยภาพ การวิเคราะห์ การทำความเข้าใจตนเอง และเลือกนำออกมาเสนอ เพราะฉะนั้นคนในชุมชนต้องมีบทบาทและเป็นผู้กำหนดอนาคตและทิศทางการท่องเที่ยวด้วยตนเอง หากชุมชนจะเลือกสิ่งใดมาใช้หรือนำเสนอ ต้องมีส่วนร่วมในการเลือกและตัดสินใจ
- 4) CBT ต้องมีการบริหารจัดการในรูปแบบที่เหมาะสมกับบริบทและสถานการณ์
- 5) CBT มีการกระจายรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม เป็นการจัดการผลประโยชน์ร่วมกัน ซึ่งเป็นเงื่อนไขหนึ่งในการจัดการอย่างยั่งยืน

6) CBT สร้างการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การท่องเที่ยวโดยชุมชนมุ่งเน้นเรื่องการนำทรัพยากร บนฐานนิเวศน์วัฒนธรรมท้องถิ่นมาใช้อย่างรู้คุณค่า ผ่านกระบวนการจัดการการท่องเที่ยว เช่น กิจกรรมการท่องเที่ยวและบริการ สิ่งเหล่านี้จะนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เกิดความเข้าใจ ตระหนัก ยอมรับ เคารพ หรือให้เกียรติเพื่อนำไปสู่การสนับสนุนฟื้นฟูอนุรักษ์ต่อไป

7) CBT เป็นเครื่องมือในการพัฒนา ได้ตั้งแต่ระดับปัจเจกบุคคล ครอบครัว ชุมชน สังคม เป้าหมายทางการท่องเที่ยวโดยชุมชน มีเป้าหมายอยากเห็นการเปลี่ยนแปลงดีขึ้นในเรื่องของการพัฒนาในชุมชน หากทำการท่องเที่ยวโดยไม่หลุดจากปรัชญา ที่เป็นแก่นสารหรือสาระสำคัญการท่องเที่ยวโดยชุมชนนั่นเอง จะพบว่าเมื่อเริ่มต้นกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ มีข้อมูลหลักมาจากการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยใช้วิธีการเลือกผู้ให้ข้อมูลแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling) โดยผู้ศึกษาได้กำหนดผู้ให้ข้อมูลรวม 19 คน ได้แก่ 1) หน่วยงานภาครัฐ จำนวน 7 คน ซึ่งเลือกจากผู้ที่มีบทบาทสำคัญด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ 2) ภาคประชาชน ได้แก่ กลุ่มอาชีพภายในชุมชนเกาะยอที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งเลือกจากกลุ่มอาชีพหลักของชุมชนเกาะยอ และ 3) ผู้นำชุมชน 4) นักท่องเที่ยวที่เข้ามาเยี่ยมชมเกาะยอ รวมจำนวน 8 คน และ 5) กลุ่มเอกชนภาคบริการ ซึ่งเลือกจากกลุ่มผู้ประกอบการที่ได้รับความนิยมของชุมชนเกาะยอ จำนวน 4 คน

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบบันทึกข้อมูลภาคสนามสำหรับการบันทึกรายละเอียดของสิ่งต่าง ๆ ที่ได้จากการสังเกต โดยผู้ศึกษาจะมีการจดบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร และบันทึกเป็นข้อมูลเสียง ซึ่งทั้งนี้จะทำให้ผู้ศึกษาสามารถทำการบันทึกประเด็นและมีการประมวลผลข้อมูลได้อย่างแม่นยำ และแบบสัมภาษณ์ สำหรับใช้ในการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ที่ช่วยให้อยู่ในขอบเขตและประเด็นที่ผู้ศึกษาได้ทำการศึกษาซึ่งจะเป็นแนวคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ในการศึกษา และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวโดยชุมชนในส่วนขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ มาเป็นเครื่องมือในการศึกษา

สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลผู้ศึกษานำข้อมูลที่ศึกษามาดำเนินการตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล และนำมาวิเคราะห์โดยใช้หลักการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วจึงนำข้อมูลที่ได้มาทำการวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) ต่อด้วยการประมวลผลสังเคราะห์การศึกษานั้น เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ตลอดจนสามารถนำข้อมูลที่ได้รับจากการวิเคราะห์เสร็จสิ้นมาดำเนินการเขียนเพื่อเป็นรายงานสรุปผลการศึกษา

ผลการศึกษา

จากการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณสุขด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน: กรณีศึกษาชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา สามารถสรุปผลการศึกษาตามประเด็นดังนี้

สภาพการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาสภาพการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ พบว่า มีการจัดการที่ครอบคลุมการท่องเที่ยวในชุมชน 3 รูปแบบได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (โฮมสเตย์) ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมของชุมชนเกาะยอจะมีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นที่สวยงาม โดดเด่นด้วยพระนอนปางปรีนิพพานองค์ใหญ่ที่สุดในประเทศไทย ณ วัดแหลมพ้อ ด้วยพื้นที่ของวัดในชุมชนเกาะยอส่วนใหญ่จะติดกับทะเลและภูเขา ส่วนนี้จึงชวนความตื่นตาตื่นใจต่อนักท่องเที่ยวในการเข้าเยี่ยมชมสักการะ ถ่ายภาพเป็นที่ระลึกและร่วมทำบุญเพื่อทำนุบำรุงรักษาพื้นที่ของวัดต่าง ๆ ได้เป็นอย่างดี อีกทั้งพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอยังมีประเพณีขึ้นชื่อของชุมชนอย่าง “ประเพณีแห่ผ้าขึ้นกุฎิ” ที่มีการสืบสานประเพณีตั้งแต่อดีตยาวนานมาจนถึงปัจจุบัน ถือได้ว่าส่วนนี้ชุมชนมีการจัดการการท่องเที่ยวโดยให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีอยู่เดิมไม่ให้เลือนหายไปตามกาลเวลา และเกาะยอยังมีวัฒนธรรมการทอผ้าที่เป็นเอกลักษณ์ของชุมชน ลายที่ได้รับความนิยมเรียกว่า “ลายราชวัตร” ซึ่งเป็นชื่อลายที่ได้รับพระราชทานชื่อในรัชกาลที่ 7 เมื่อครั้งเสด็จประพาส ณ เมืองสงขลาในปี พ.ศ.2475 โดยผ้าทอเกาะยอมักจะได้รับความนิยมซื้อสวมใส่ในกลุ่มข้าราชการ หรือสวมใส่ตามประเพณีต่าง ๆ ที่ยังคงได้รับความนิยมในประชาชนทุก ๆ วัยด้วยความหลากหลายของรูปแบบผลิตภัณฑ์ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบัน รวมไปถึงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของชุมชนเกาะยอ ยังเป็นการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมเป็นอันดับต้นๆ เช่นกัน เนื่องจากเกาะยอมีผลไม้ประจำถิ่นที่ขึ้นชื่อ ได้แก่ ละคร และ จำปาตะ โดยเฉพาะจำปาตะทางด้านสวนสมรมของลุงวี ได้มีการจัดกิจกรรมสาธิตการสานโคระเป็นประจำ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชนเกาะยอในการป้องกันเหล่าแมลงไม่ให้มากัดกินทำลายผล โดยถือว่าเป็นการจัดการการท่องเที่ยวที่ให้ประโยชน์ด้านความรู้เพื่อนำไปใช้งานกับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี และอีกหนึ่งรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรคือการนั่งเรือเยี่ยมชมกระชังปลากระพงของกลุ่มอาชีพชาวประมง ส่วนนี้ก็ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวไม่แพ้กัน เพราะเป็นการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวสามารถสัมผัสได้ถึงกลิ่นอายความเป็นชาวเลได้อย่างแท้จริง อีกทั้งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (โฮมสเตย์) ของชุมชนเกาะยออย่างโฮมสเตย์กลางน้ำที่เมื่อพุดถึงเกาะยอ ทุกคนต่างพากันพุดถึงเป็นอันดับแรก เนื่องจากโฮมสเตย์มีลักษณะอยู่กลางน้ำ บ้างก็เป็นหลังที่อยู่ริมฝั่ง ซึ่งการใช้บริการโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวจะได้รับความนิยมมากที่สุดในช่วงวันหยุดนักขัตฤกษ์ เพราะเมื่อเข้าพักแล้ว นักท่องเที่ยวจะได้สัมผัส

ถึงวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของชาวบ้านในชุมชนเกาะยอได้อย่างหลากหลาย บรรยายภาคโดยรอบอยู่ในระดับดี เหมาะแก่การพักผ่อน ผู้ให้บริการแต่ละรายมีความพร้อมในการให้บริการนักท่องเที่ยว หากแต่ว่าจะมีแค่ข้อจำกัดในส่วน ของจำนวนของที่พัก ที่อาจจะยังไม่เพียงพอต่อนักท่องเที่ยวในช่วงวันหยุดเทศกาล แต่อย่างไรก็ตามกลุ่ม ผู้ประกอบการโฮมสเตย์ต่างมีความร่วมมือกันในการจัดการ โดยหากว่าที่พักใดเต็ม ผู้ให้บริการนั้น ๆ ก็จะแนะนำผู้ ให้บริการอีกเจ้าแก่นักท่องเที่ยว เพื่อให้ได้เข้าพักตามความตั้งใจของนักท่องเที่ยวที่จะมาพักผ่อน ณ ชุมชนเกาะยอ ซึ่งในส่วนนี้เป็นการจัดการการท่องเที่ยวด้วยความเต็มใจในการบริการ อันส่งผลให้นักท่องเที่ยวได้รับความ ประทับใจในการใช้บริการ พร้อมทั้งจะบอกต่อสถานที่ท่องเที่ยวอย่างเกาะยอ แก่คนใกล้ชิดเพื่อที่จะเข้ามาท่องเที่ยว ยังชุมชนเกาะยอต่อไป

ลักษณะความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

การจัดบริการสาธารณะในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ประกอบด้วยภาคีเครือข่ายที่ร่วม ดำเนินการพัฒนาความร่วมมือ เพื่อให้รูปแบบการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวของชุมชนมีการพัฒนา และนำไปสู่ความยั่งยืนได้ ดังนี้

- 1) สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสงขลา ทำหน้าที่ในการส่งเสริมงบประมาณด้านการท่องเที่ยวชุมชน
- 2) สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสงขลา ทำหน้าที่ในการส่งเสริมงบประมาณด้านการท่องเที่ยวชุมชน
- 3) ผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับ การท่องเที่ยวชุมชนและตรวจสอบความเรียบร้อยของชุมชนให้เป็นระเบียบอยู่เสมอ
- 4) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ทำหน้าที่เป็นเจ้าภาพหลักในการจัดบริการสาธารณะด้านการ ท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ ให้ประกอบไปด้วยความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง
- 5) กลุ่มอาชีพภายในชุมชนเกาะยอ ได้แก่ กลุ่มอาชีพเลี้ยงปลากระชัง กลุ่มอาชีพทอผ้า กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม และกลุ่มอาชีพโฮมสเตย์ ทำหน้าที่ในการร่วมกันอนุรักษ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น และถ่ายทอดภูมิปัญญา ท้องถิ่นที่มีอยู่เพื่อให้ชุมชนเกิดความยั่งยืน
- 6) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกาะยอ ทำหน้าที่ตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบก่อนปรุงใน ร้านอาหาร เพื่อรักษามาตรฐานของอาหารไว้เตรียมพร้อมบริการนักท่องเที่ยวอย่างมีคุณภาพ
- 7) มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา ทำหน้าที่จัดตั้งกลุ่มของการแสดง ณ วัดแหลมพ้อ เพื่อเป็นการดึงดูดใจให้ นักท่องเที่ยวได้เข้ามาเยี่ยมชม

8) มหาวิทยาลัยทักษิณ ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ จึงได้มีการเข้ามาวิจัยพื้นที่ เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในรูปแบบโฮมสเตย์ที่มีชื่อเสียงของเกาะยอ ให้มีความยั่งยืน

9) ภาคีเครือข่ายภาคเอกชน ผู้ประกอบการร้านอาหาร พ่อค้าแม่ค้า และประชาชนทั่วไป ทำหน้าที่ในการร่วมกันดูแลความเรียบร้อยของชุมชน ตรวจสอบมาตรฐานสินค้าที่จัดจำหน่าย เพื่อให้รองรับนักท่องเที่ยวอย่างเพียงพอ มีคุณภาพ และสร้างความประทับใจ

สาเหตุที่มีภาคีเครือข่ายจำนวนมากเนื่องจาก เกาะยอเป็นชุมชนที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชนจึงส่งเสริมและสนับสนุนในการอนุรักษ์วัฒนธรรมหรือภูมิปัญญา วิถีชีวิตของชุมชน เกาะยอให้คงความดั้งเดิมไว้ให้มากที่สุด โดยในส่วนของ การสนับสนุนการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอนั้น ส่วนใหญ่ มักจะได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนจากภายนอกชุมชน ในการสนับสนุนงบประมาณรวม ไปถึงการเข้ามามีส่วนร่วมกับทางชุมชนในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความยั่งยืน

“...ทุกวันนี้ทางกลุ่มของลุงจะได้รับการส่งเสริมการท่องเที่ยวเกี่ยวกับกิจกรรมการเยี่ยมชมกระชังปลากระพง เวลาที่มีกลุ่มนักท่องเที่ยวให้ความสนใจ ทางพาณิชย์จังหวัดและ ม.หาดใหญ่ ก็ให้ความสนใจ สำหรับการอนุรักษ์กระชังปลากระพงของเกาะยอให้มีความยั่งยืนไว้ ด้วยการลงพื้นที่วิจัยเพื่อการพัฒนาบ้าง บางครั้งเวลาที่ปลากระพงล้นตลาดก็จะมีการแนะแนวทางการสร้างอาชีพเสริมเป็นการแปรรูปผลิตภัณฑ์ที่ทำมาจากปลากระพง เช่น การทำหนังปลากระพงทอดกรอบ ตรงนี้ทำให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้าไปชมกรรมวิธีและมีส่วนร่วมในการทำงานของกลุ่มชาวบ้านได้ นอกจากนี้จะสร้างอาชีพแล้ว ยังเป็นช่องทางส่งเสริมการท่องเที่ยวอีกด้วย...”

จากการศึกษาลักษณะความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ พบว่าการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ อยู่ภายใต้ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนอยู่ 3 ภาคส่วนได้แก่ องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ หน่วยงานภาครัฐ/ภาคเอกชน และภาคประชาชน จำแนกได้ ดังนี้

1) บทบาทความร่วมมือขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอให้ความสำคัญกับการจัดการขยะมูลฝอยภายในชุมชนเป็นอันดับแรก เนื่องด้วยท่านนายกมองว่าการที่ชุมชนจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวได้ตานั้น ความสะอาดภายในชุมชนต้องมาเป็นอันดับแรกเสมอ ดังนั้นจึงมีการณรงค์ให้ทุกครัวเรือนภายในชุมชน หันมาใส่ใจในการกำจัดขยะมูลฝอยในชุมชนด้วยกระบวนการที่รวดเร็วตามนโยบาย “ขยะต้นทาง ขยะกลางทาง และขยะปลายทาง” ที่เป็นการดำเนินงานโดยชาวบ้านเป็นผู้คัดแยก องค์การบริหารส่วนตำบลจะ

เป็นผู้บรรทุกและนำไปทั้ง ณ บ่อกำจัดขยะของชุมชน รวมถึงมีการแนะวิธีการกำจัดขยะเปียกด้วยการฝังกลบลงดิน เพื่อเป็นอินทรีย์วัตถุแก่ไม้ยืนต้น ทั้งนี้เพื่อให้ทุกภาคส่วนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานร่วมกัน

2) *บทบาทความร่วมมือของภาครัฐ* พบว่า ตัวอย่างกิจกรรมการท่องเที่ยวที่ได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมอย่างตลาดนัดประชารัฐภายในวัดแหลมพ้อ ได้รับความร่วมมือจากมหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลาที่เข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ด้วยการจัดการแสดงให้รักท่องเที่ยวผู้ผ่านไปผ่านมาได้เยี่ยมชม ซึ่งส่วนนี้เป็นการส่งเสริมการท่องเที่ยวของตลาดนัดประชารัฐได้เป็นอย่างดี เพราะนอกจากจะเดินจับจ่ายใช้สอยสินค้าพื้นเมืองในตลาดแล้ว นักท่องเที่ยวยังสามารถรับชมการแสดงประจำท้องถิ่นภาคใต้ได้อีกด้วย

ในมุมมองของผู้ประกอบการร้านอาหาร ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทางโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเกาะยอ ในการเข้ามาตรวจสอบคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ประกอบอาหารให้มีความสดใหม่อยู่เสมอ เพื่อรักษามาตรฐานในคุณภาพของอาหารที่เตรียมบริการนักท่องเที่ยว ทำให้ผู้ประกอบการมีความมั่นใจในคุณภาพของสินค้า และสามารถจัดเตรียมให้เป็นไปตามมาตรฐาน

3) *บทบาทความร่วมมือของภาคประชาชน* พบว่า มติประชุมด้านการท่องเที่ยวในแต่ละครั้ง ทางองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอจะมีการชี้แจงในส่วนของงบประมาณด้านการท่องเที่ยวให้รับทราบอย่างชัดเจนโดยทั่วกัน ซึ่งส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรภาครัฐผู้ดูแลพื้นที่หลัก อีกทั้งชาวบ้านในชุมชนหรือผู้มีส่วนได้ส่วนเสียด้านการท่องเที่ยวของชุมชน ยังมีช่องทางในการแจ้งความประสงค์สำหรับปัญหาหรืออุปสรรคที่ได้รับผลกระทบจากการท่องเที่ยวของชุมชน โดยสามารถแจ้งเรื่องไปยังองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอโดยตรงได้ทันที อย่างไรก็ตามในส่วนของการรับเรื่องดำเนินการอาจจะไม่ได้รับการแก้ไขปัญหาหรือดำเนินการทั้งหมดจากทางองค์กร นอกจากนี้การท่องเที่ยวในชุมชนของเกาะยอได้ส่งเสริมด้านการมีส่วนร่วมของนักท่องเที่ยวต่อกลุ่มอาชีพผ้าทอ อย่างกลุ่มผ้าทอร่มไทร ได้มีการจัดกิจกรรมให้นักท่องเที่ยวสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการประดิษฐ์สมุดบันทึกจากผ้าทอเหลือใช้ ให้กลายเป็นชิ้นงานใหม่ อันสร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวได้ดี เพราะเป็นชิ้นงานที่มีชิ้นเดียวในโลก ซึ่งส่วนนี้ถือเป็นการสร้างความร่วมมือระหว่างกลุ่มอาชีพในชุมชนและนักท่องเที่ยวได้ดีอีกรูปแบบหนึ่ง

ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอในประเด็นของปัญหาและอุปสรรค ภายใต้มุมมองของภาคีเครือข่ายต่อความร่วมมือจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ พบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอยังขาดความร่วมมือในการรับฟังปัญหาจากผู้ที่ได้รับ

ผลกระทบจากการท่องเที่ยวโดยชุมชน และยังขาดความร่วมมือในด้านการดำเนินงานเพื่อร่วมกันพัฒนารวมไปถึง เพื่อตรวจสอบความเรียบร้อยด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน

“...อันที่จริงแล้วเกาะยอเรามีแหล่งท่องเที่ยวที่เต็มไปด้วยธรรมชาติ แคมป์ที่ตั้งของจุดชมวิวกีก็เป็น จุดที่เหมาะสม เห็นวิวรอบเกาะ แต่เสียอย่างเดียวคือ ณ จุดชมวิวดังนั้น ไปไม่หล่นกองที่พื้นเต็ม ด้วย ต้นไม้อาจจะเยอะด้วย บางทีก็มีขยะทิ้งเกลื่อนกลาด แล้วก็ตัวศาลาพักที่จุดชมวิว มันจะไม่มีสีสน ... ทำให้ เหมือนตอนนี้จุดชมวิวดังนั้นเป็นที่รกร้างไปเลย ผมก็เลยอยากจะให้ อบต. เข้าไปดูตรงนั้นบ้าง ...”

ทั้งนี้การที่ชุมชนไม่ได้รับความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวจากองค์การบริหาร ส่วนตำบลอย่างเต็มประสิทธิภาพ นำมาสู่ปัญหาและอุปสรรค จึงส่งผลให้การจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยว ของชุมชนเกาะยอยังไม่เกิดการพัฒนายั่งยืน

ข้อเสนอแนะของการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา

จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน เกาะยอในประเด็นของข้อเสนอแนะ ภายใต้มุมมองของภาคีเครือข่ายที่มากจากการมีส่วนร่วมของการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลมีความประสงค์ให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนเพิ่มระดับของความร่วมมือให้มีความสม่ำเสมอและมีความต่อเนื่อง ในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นจุดจอดรถ ที่พัก และการ กำจัดขยะมูลฝอย เป็นต้น รวมไปถึงมีการร่วมกันเสนอแนะการท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ของเกาะยอ ได้แก่ การท่องเที่ยวทางน้ำ ที่เป็นการท่องเที่ยวด้วยเรือ ขับเคลื่อนระหว่างทำน้ำฝั่งเกาะยอไปยังทำน้ำฝั่งอำเภอเมืองสงขลา ทั้งนี้เพื่อสร้างความประทับใจแก่นักท่องเที่ยว รวมไปถึงสามารถบอกต่อประชาสัมพันธ์ให้แก่ผู้ที่ให้ความสนใจในการเข้าร่วมท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ท่องเที่ยวเชิงเกษตร และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (โฮมสเตย์) ได้เป็นอย่างดี

อภิปรายผลการศึกษา

สภาพการจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า การท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นเป็นทุนเดิมที่สืบเนื่องมาอยู่แล้ว ทั้ง รูปแบบการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่แสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่มีการอนุรักษ์วิถีชีวิตของ ชุมชนแบบดั้งเดิมมาตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน รวมไปถึงบูรณาการวัฒนธรรมในอดีตและปัจจุบันให้มีความสอดคล้อง กันอย่างลงตัว ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของ ชุมชนิตา นาคภพ (2561) ที่ศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดการท่องเที่ยว

เชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนไทย อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์ ผลการวิจัยพบว่า ตำบลไทยมีแหล่งทุนทางวัฒนธรรมที่มีศักยภาพ ทั้งวัด พิพิธภัณฑสถาน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประเพณีและความเชื่อของชุมชนอันเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น รูปแบบที่เหมาะสมต่อการจัดการท่องเที่ยวของตำบลไทย คือ การจัดการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมที่เน้นการศึกษาวิถีชีวิตชุมชน มีกิจกรรมบอกเล่าเรื่องราวความเป็นมาของชุมชน เยี่ยมชมสถานที่สำคัญทางวัฒนธรรมและรับฟังเรื่องเล่า ความเชื่อและตำนาน ประเพณีของชุมชนผ่านมัคคุเทศก์น้อยเชิงอนุรักษ์ เพื่อเพิ่มความรู้และสร้างความประทับใจต่อการมาเยี่ยมชม รวมไปถึงแวะซื้อผลิตภัณฑ์ของที่ระลึกจากตลาดตาลโตนด สินค้าขึ้นชื่อของตำบลไทยที่แสดงถึงภูมิปัญญาของชุมชนได้เป็นอย่างดี

ในส่วนของการท่องเที่ยวเชิงเกษตร เป็นการท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ เยี่ยมชมสวนผลไม้ของชุมชน ที่มีรูปแบบเน้นให้นักท่องเที่ยวผู้เยี่ยมชมได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติจริง อย่างเช่น การสาธิตการปลูกไม้ผล สาธิตการประดิษฐ์อุปกรณ์ทางการเกษตรจากธรรมชาติ โดยปราชญ์ชาวบ้านผู้มีความชำนาญเฉพาะ ซึ่งสามารถเป็นหนึ่งในกิจกรรมเด่นของการท่องเที่ยวเชิงเกษตรในชุมชนเกาะยอที่สามารถดึงดูดใจแก่นักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับการศึกษาของ เจษฎา นกน้อย (2559) ที่กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงเกษตรเป็นแนวคิดที่ต้องพัฒนาพื้นที่เกษตรที่มีความเหมาะสมเพื่อสร้างความยั่งยืนในภาคเกษตรกรรม โดยเป็นการเชื่อมโยงภาคการเกษตรและวิถีชุมชนเข้ากับการท่องเที่ยวเพื่อเพิ่มมูลค่าและความสามารถในการแข่งขัน ก่อให้เกิดการอนุรักษ์และส่งเสริมการพัฒนาการเกษตรอย่างยั่งยืน ส่งเสริมให้การเกษตรมีทางเลือก มีรายได้เพิ่มขึ้น เกิดความรักความภูมิใจในวัฒนธรรม วิถีชีวิต และอาชีพของตนเอง อันจะส่งผลต่อการสืบทอดและอนุรักษ์อาชีพเกษตรกรรมในระยะยาว

สำหรับการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (โฮมสเตย์) เป็นการจัดการการท่องเที่ยวในรูปแบบของที่พักกลางน้ำ เหมาะแก่การพักผ่อนเป็นครอบครัวใหญ่หรือหมู่คณะ โดยมักจะได้รับความนิยมในช่วงวันหยุด ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้รับชมบรรยากาศท่ามกลางธรรมชาติ ล้อมรอบไปด้วยทะเลสาบสงขลา พร้อมทั้งอาหารทะเลสดใหม่ อากาศสดชื่น ถือได้ว่าเป็นการท่องเที่ยวอันดับต้นของชุมชนเกาะยอ ซึ่งในแต่ละรูปแบบของการท่องเที่ยวนี้แสดงให้เห็นถึงผลตอบแทนต่อชุมชนที่มาจากการท่องเที่ยวของผู้มาเยือน มุมมองที่มีการพัฒนา และยังคงต้องมีการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้น รวมไปถึงเป็นการสร้างรายได้ให้กับชุมชน สร้างมูลค่าเพิ่มด้านการท่องเที่ยวหรือพัฒนาเศรษฐกิจการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอไม่ว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวควรร่วมกันจะเป็นภาคธุรกิจหรือภาคประชาชน หากเพียงแต่ทุกภาคส่วนร่วมกันพัฒนาอย่างจริงจัง ไม่หยุดนิ่งในความร่วมมือ ชุมชนเกาะยอก็จะเป็นชุมชนแห่งการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนได้ สอดคล้องกับ การศึกษาของสุธิดา ดินตะบุง (2565) ที่ศึกษาเรื่องการจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่ยั่งยืนของธุรกิจครอบครัวในอำเภอสีซัง จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษาพบว่า ผู้เกี่ยวข้องภาครัฐ ในด้านลักษณะความเหมาะสมในการบริการโดยเน้นธรรมชาติไม่ทำลายสิ่งแวดล้อมดูแลในเรื่องของระบบการรักษาความปลอดภัยมีการสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ประกอบการที่พักในเรื่องการอนุรักษ์

เรื่องความสะอาดและสร้างการตระหนักรู้เรื่องการรักษาสิ่งแวดล้อมอีกทั้งมีนโยบายหรือวิธีการสนับสนุนผู้ประกอบการฯ เน้นในเรื่องการสร้างเชื่อมั่นใจในการมีส่วนร่วมในการสนับสนุนผู้ประกอบการในการประเมินผลการดำเนินงานในด้านมาตรฐานความสะอาดของที่พัก ความเหมาะสมของราคาค่าที่พัก ค่าอาหารและค่ากิจกรรมต่าง ๆ และมาตรฐานความปลอดภัยของสถานที่พักและการทำกิจกรรมต่าง ๆ

ลักษณะความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า บทบาทขององค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอในภาพรวมมีความสำคัญต่อการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอภายใต้ความร่วมมือกันในทุกภาคส่วน เพียงแต่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ยังขาดความร่วมมือในการดำเนินงานด้านการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอบางส่วน โดยส่วนใหญ่แล้วรูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวมักจะได้รับความร่วมมือจากองค์กรภาครัฐหรือภาคเอกชนจากภายนอกชุมชน มากกว่าองค์กรหลักของชุมชนอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ จึงส่งผลให้การท่องเที่ยวโดยชุมชนของเกาะยอในปัจจุบันยังไม่มีคามยั่งยืน หน่วยงานภาครัฐยังไม่มีการเข้าถึงภาคประชาชนเพื่อการพัฒนาอย่างทั่วถึงและยั่งยืน

ผลจากการศึกษาลักษณะความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน ระหว่างหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน รวมไปถึงภาคประชาชนที่มีความเกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ ด้านความร่วมมือในการทำแผน ด้านความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูล ด้านความร่วมมือในการปฏิบัติ และด้านความร่วมมือในการบันทึกข้อตกลง พบว่า มีความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะในระดับที่ดี สำหรับหน่วยงานภาครัฐ หน่วยงานภาคเอกชน และภาคประชาชน ทั้งนี้แต่ละฝ่ายต่างให้ความสำคัญต่อกระบวนการขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจของชุมชน มุ่งเสนอแนะแนวทางและร่วมให้ความร่วมมือที่จะพัฒนาการจัดบริการสาธารณะของชุมชนเกาะยอให้มีความโดดเด่น น่าสนใจในแต่ละกิจกรรมการท่องเที่ยวของชุมชน ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมการนั่งเรือชมวิถีชีวิตชาวประมงพื้นบ้าน กิจกรรมเยี่ยมสวนผลไม้พร้อมการสาธิตและดำเนินการสานโคระซึ่งเป็นภูมิปัญญาท้องถิ่นในการถนอมผลผลิตทางการเกษตรและกิจกรรมการประดิษฐ์สมุดบันทึกจากผ้าทอเหลือใช้ เป็นต้น รวมไปถึงการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอยังได้รับการสนับสนุนและส่งเสริมจากหน่วยงานภาครัฐในการร่วมกันพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชน เช่น การจัดการแสดงกิจกรรมพื้นบ้านภาคใต้ภายในตลาดนัดวัดแหลมพ้อเพื่อสร้างความประทับใจและดึงดูดใจ การชี้แนะแนวทางการส่งเสริมอาชีพที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวของชุมชนให้ชาวบ้านได้มีแนวทางในการดำเนินการเพื่ออำนวยความสะดวกพร้อมบริการนักท่องเที่ยว และองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ร่วมจัดทำนโยบายการกำจัดขยะมูลฝอยภายในชุมชนอย่างรวดเร็ว ด้วยกระบวนการขยะต้นทาง กลางทาง และปลายทาง เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการรองรับนักท่องเที่ยวที่จะเข้ามายังชุมชนเกาะยอในแต่ละวันอย่างเต็มประสิทธิภาพ ไร้ซึ่งปัญหาขยะมูลฝอยตกค้างภายในชุมชน สร้างสุขลักษณะทางชุมชนที่ดี

ดังนั้นในแต่ละกิจกรรมของการท่องเที่ยวในชุมชนเกาะยอ ล้วนมากจากความร่วมแรงร่วมใจและร่วมมือกันของภาคีเครือข่ายภายในชุมชน ที่มีเป้าหมายเดียวกันคือร่วมกันจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีความยั่งยืน

ผลการศึกษาดังกล่าวสอดคล้องกับแนวคิดการท่องเที่ยวโดยชุมชน ในประเด็นของปรัชญาแห่งการท่องเที่ยวโดยชุมชน (วรพงษ์ ผูกู, 2562) ประการหนึ่งที่ว่า “คนในชุมชนเป็นผู้กำหนดทิศทาง อนาคตของตนเอง การท่องเที่ยวโดยชุมชนให้ความสำคัญกับบทบาทคนในท้องถิ่น ตั้งแต่กระบวนการแรกเริ่ม คือ การศึกษาศักยภาพ การวิเคราะห์ การทำความเข้าใจตนเอง และเลือกนำออกมาเสนอ เพราะฉะนั้นคนในชุมชนต้องมีบทบาทและเป็นผู้กำหนดทิศทางการท่องเที่ยวด้วยตนเอง โดยเน้นการมีส่วนร่วมในการเลือกและตัดสินใจ” ดังนั้นหากคนในชุมชนดำเนินการตั้งแต่กระบวนการแรกเริ่มด้วยเองเสียก่อน ย่อมส่งผลดีกว่าให้มีหน่วยงานภายนอกชุมชนเข้ามาดำเนินการแทน เพราะเจ้าบ้านย่อมทราบข้อมูลท้องถิ่นของตนได้ดีกว่าบุคคลอื่น การถ่ายทอดข้อมูลจึงมีความเป็นดั้งเดิมมากกว่า

ปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า ปัญหาส่วนใหญ่มาจากชุมชนขาดการได้รับความร่วมมือในการพัฒนาจากองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ หรือยังได้รับความร่วมมือที่ไม่เต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้กระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนบางส่วนอาจจะยังไม่เป็นไปอย่างสมบูรณ์และขาดการพัฒนาให้มีความต่อเนื่อง ภาคีเครือข่ายอื่น ๆ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ จึงมีความคิดเห็นไปในแนวทางเดียวกันว่าบริบทของการท่องเที่ยวภายในชุมชนเกาะยอ ผู้ดูแลหลักอย่างองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ควรที่จะให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวของชุมชนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ เพื่อส่งเสริมให้รูปแบบการท่องเที่ยวของชุมชนมีการพัฒนาและเป็นที่ยอมรับของนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี

สอดคล้องกับการศึกษาของ พลกฤต แสงอาวุธ (2563) ที่ศึกษาเรื่องความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการศึกษาพบว่า ควรมีการประชุมหรือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นความรู้ ประสบการณ์เพื่อรวมเครือข่ายประสานความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีรัฐนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี และจัดทำข้อมูลเพื่อการบริหารของความร่วมมือในการจัดทำบริการสาธารณะ การจัดทำฐานข้อมูลที่จำเป็นในการจัดทำแผนงบประมาณ การจัดทำแผนดำเนินการและโครงการ การประชาสัมพันธ์ รวมทั้งมีการประเมินผลการดำเนินการจัดทำบริการสาธารณะอีกด้วย

ข้อเสนอแนะของการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยอ ในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา พบว่า มีข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้มีส่วน

เกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ กล่าวคือ ภาศิเครือข่ายทุกฝ่ายมีความต้องการให้ชุมชนเกิดการ พัฒนาเป็นในแนวทางเดียวกัน ซึ่งมาจากความร่วมมือซึ่งกันและกันของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดการการท่องเที่ยวของเกาะยอ โดยไม่มีการแบ่งแยกกันดำเนินงาน แต่จะเน้นการดำเนินงานผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่อง เพื่อก้าวไปสู่เป้าหมายเดียวกันของชุมชน นั่นก็คือการเป็นชุมชนแห่งการท่องเที่ยวที่เป็นที่ยอมรับ และมีความยั่งยืน อนุรักษ์วัฒนธรรมพื้นบ้านพร้อมสนับสนุนและส่งเสริมวิถีชีวิตรูปแบบใหม่นำมาผสานเข้าด้วยกันอย่างลงตัว ให้เหมาะสมกับสถานการณ์การท่องเที่ยวในปัจจุบัน เพื่อให้ชุมชนก้าวทันยุคทันสมัยในกระบวนการของเทคโนโลยีแต่ยังคงรูปแบบของชุมชนที่มีวัฒนธรรมท้องถิ่นอันเป็นเอกลักษณ์คู่จังหวัดสงขลาในนามของการท่องเที่ยวโดยชุมชนเกาะยออย่างสืบเนื่องต่อไป

องค์ความรู้จากการศึกษา

จากการศึกษาครั้งนี้ ได้องค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับกระบวนการพัฒนาความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะ ด้านการท่องเที่ยวโดยชุมชน เพื่อส่งผลให้ชุมชนมีความร่วมมือการอย่างเข้มแข็งในการพัฒนาชุมชนของตนให้เป็นที่ ยอมรับ และได้รับประโยชน์กลับคืนชุมชนได้มากที่สุด ผ่านการบริหารจัดการตามแนวคิด การจัดการปกครอง สาธารณะแนวใหม่ (NPG) ในรูปแบบ Network Governance ซึ่งทำให้เกิดการพัฒนา ต่อยอดแหล่งท่องเที่ยวของ ชุมชนในพื้นที่ภายใต้การร่วมมือกันดำเนินการพัฒนาด้านการจัดบริการสาธารณะการท่องเที่ยวโดยชุมชน อันจะ นำไปสู่การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการศึกษา

1) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ควรมีบทบาทในการพัฒนาการท่องเที่ยวที่โดดเด่นของชุมชน ได้แก่ การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (โฮมสเตย์) อย่างเป็นรูปธรรม โดย ให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวในแต่ละรูปแบบด้วยการลงพื้นที่ตรวจสอบลักษณะของการจัดการการท่องเที่ยว หากรูปแบบใดยังขาดการร่วมมือเพื่อการพัฒนา หน่วยงานภาครัฐควรที่จะนำข้อบกพร่องดังกล่าวไปไว้ใน แผนพัฒนาท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการดำเนินงานการพัฒนาและติดตามผลที่เกิดขึ้นตามมาต่อไป

2) องค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอ ควรมีการสร้างความร่วมมือระหว่างภาศิเครือข่ายภายในชุมชน โดย เน้นการรับฟังปัญหาจากเครือข่ายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวชุมชนโดยตรง เพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาได้อย่าง ตรงจุดของชุมชน

3) ในแต่ละกลุ่มผู้ประกอบการในชุมชน เช่นร้านอาหาร ร้านกาแฟ ควรมีการดำเนินงานประชุมหารือเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวของชุมชนเกาะยอ ร่วมกับองค์การบริหารส่วนตำบลเกาะยอโดยตรง เพื่อให้รูปแบบของแผนพัฒนาที่มีเป้าหมายอย่างชัดเจน และผลที่จะได้รับควรเป็นสิ่งที่สามารถส่งเสริมกลุ่มธุรกิจภายในชุมชนได้เป็นอย่างดี เช่น ร้านค้าแต่ละร้านได้รับการประชาสัมพันธ์ในลักษณะเดียวกัน ทำให้เป็นที่รู้จักและได้รับความนิมอย่างเท่าเทียมกัน เป็นต้น

4) สำหรับในแต่ละรูปแบบการท่องเที่ยวในชุมชน ผู้นำชุมชนควรมีการกำหนดกติกาการใช้ทรัพยากรร่วมกันอย่างชัดเจน และเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปของการท่องเที่ยวชุมชนเกาะยอ ทั้งนี้เพื่อให้การท่องเที่ยวของชุมชนมีระเบียบและมีแนวปฏิบัติในทิศทางเดียวกัน ป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติของชุมชนได้ดีอีกด้วย

เอกสารอ้างอิง

- กมลชนก จันทร์เกตุ. (2560). การจัดการท่องเที่ยวชุมชนอย่างยั่งยืน กรณีศึกษา ชุมชนเกาะยอ จังหวัดสงขลา. การค้นคว้าอิสระ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เจษฎา นกน้อย. (2559). การท่องเที่ยวเชิงเกษตร:แนวคิดและประสบการณ์. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยหอการค้าไทย, 36(2), 157-166.
- ชุนษิตา นาคภพ. (2561). รูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของชุมชนเกาะยอ อำเภอชุมแสง จังหวัดนครสวรรค์. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 8(2), 72-80.
- ไททัศน์ มาลา. (2561). การจัดการปกครองสาธารณะแนวใหม่ (New Public Governance :NPG): แนวคิดการประยุกต์ใช้ในการจัดการปกครองท้องถิ่น. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์, 8(1), 179-193.
- พลกฤต แสงอาวุธ. (2563). ความร่วมมือในการจัดบริการสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อำเภอศรีรัตนนิคม จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วารสารวิชาการวิทยาลัยบริหารศาสตร์, 3(1), 1-9.
- วรพงศ์ ผูกภู. (2562). **ปรัชญาแห่งการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. สืบค้นได้จาก <https://www.randdcreation.com/content/5112/ปรัชญาแห่งการท่องเที่ยวโดยชุมชน>
- ศูนย์ประสานงานเครือข่ายการท่องเที่ยวโดยชุมชน. (2565). **รู้การการท่องเที่ยวโดยชุมชน**. สืบค้นได้จาก <https://thaicomcommunitybasedtourismnetwork.wordpress.com/cbt/>
- สุธิดา ดินตะบุง. (2565). การจัดการการท่องเที่ยวแบบโฮมสเตย์ที่ยั่งยืนของธุรกิจครอบครัวในอำเภอเกาะสีชัง จังหวัดชลบุรี. งานนิพนธ์ ปริญญาโทมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

การผลิตวาทกรรมชาตินิยมของรัฐบาลไทยในสมัยรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา
(พ.ศ. 2557 – 2562)¹

Nationalism Discourse Production of Thai Government in General Prayut
Chun-ocha (Between B.E.2015 – 2019)

กฤตภาส จิตต์กลับ²

Kittapast Jitklub

---

¹ บทความนี้เป็นผลงานการศึกษาค้นคว้าอิสระในรายวิชาสัมมนาทางการปกครอง ของหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชา รัฐศาสตร์ ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

² ผู้นิพนธ์ประสานงาน นักศึกษา ภาควิชารัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

Corresponding Author, Undergraduate Student, Department of Political Science and Public Administration, Faculty of Social Sciences, Kasetsart University, E-mail: kittapast.j@ku.ac.th

Received: 24 December 2021, Accepted: 25 June 2024, Published: 30 June 2024

บทคัดย่อ

การกระทำการรัฐประหารยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 โดยมีพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นหัวหน้าและจัดตั้งคณะรัฐบาลในนามคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นการก้าวขึ้นมามีอำนาจจากการทำรัฐประหารยึดอำนาจ จึงทำให้ประชาชนบางส่วนไม่ยอมรับคณะรัฐบาลส่งผลให้คณะรัฐบาล ต้องหาวิธีการเพื่อให้ประชาชนภายในประเทศยอมรับ จึงนำไปสู่การสร้างวาทกรรมชาตินิยมขึ้นมา เพื่อรวมอำนาจประเทศให้ประชาชนมีความปรองดองสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน พร้อมทั้งแสดงให้เห็นว่าเป็นรัฐบาลที่มีความรักชาติและทำเพื่อประชาชน ด้วยเหตุนี้จึงทำให้เกิดความสนใจว่า หลังจากที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ทำการรัฐประหารและก้าวขึ้นมามีอำนาจเป็นคณะรัฐบาลบริหารประเทศนั้น ได้สร้างวาทกรรมวาทกรรมชาตินิยมออกมาในรูปแบบใดบ้างและเป็นอย่างไร ในบทความฉบับนี้จะทำการนำเสนอผ่านมุมมอง 3 แนวคิด คือ แนวคิดชาตินิยม แนวคิดวาทกรรมและแนวคิดอำนาจนำ ซึ่งผลการศึกษาพบว่า หลังจากที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา และคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ทำการรัฐประหารและก้าวขึ้นมามีอำนาจเป็นคณะรัฐบาลบริหารประเทศนั้น ได้ทำการผลิตวาทกรรมชาตินิยมออกมา 3 รูปแบบแก่ประชาชน คือ ผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบคำพูดของตัวผู้นำรัฐ การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบบทเพลงของรัฐบาลและการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบของการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งอำนาจนำทางการเมือง

คำสำคัญ: วาทกรรม, ชาตินิยม, อำนาจนำ, ประยุทธ์ จันทร์โอชา, คณะรักษาความสงบแห่งชาติ

Abstract

The National Council for Peace and Order (NCPO) seizes power in coup on May 22, 2014, headed by Prayuth Chan-o-cha. A change of government became a new government under the National Council for Peace and Order (NCPO) which Prayuth Chan-o-cha was prime minister of Thailand. However, Gen Prayuth had taken overpower in a wrong way. He didn't participate in a free and fair democratic election as a regime of Thailand type which a democratic regime of government with the King as the Head of State. A coup d'état was impacted on the public administration by accepting Gen Prayut Chan-o-cha that he has to find a way to make Thai people accept the new Prime minister which led to examine nationalism as a discourse in order to unify Thai people to be harmony and unity. As well as showing the reasonable patriotism does it for all Thai people. For this reason, the interesting of Gen Prayut Chan-o-cha seizes power in coup as a new government executive who created the new forms and types of nationalism discourse. In this article will present three concepts: hegemony, discourse concept, nationalism. The results of study showed that General Prayut Chan-o-cha, The National Council for Peace and Order (NCPO), has developed nationalism discourse with three meanings for Thai people: the nationalism discourse in the speech form, the nationalism discourse in the national song and the nationalism discourse in education form in order to gain political hegemony.

Keywords: Discourse, Nationalism, Hegemony, Prayuth Chan-o-cha, The National Council for Peace and Order (NCPO)

บทนำ

ภายหลังจากที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ทำการรัฐประหารยึดอำนาจรัฐบาลรักษาการของนายนิวัฒน์ธำรง บุญทรงไพศาล ในวันที่ 22 พฤษภาคม 2557 โดยอ้างเหตุผลว่า เพราะวิกฤตทางการเมือง ใน พ.ศ. 2556-2557 และคัดค้านร่างพระราชบัญญัตินิรโทษกรรมฯ ซึ่งการขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในครั้งนี้เป็นการยึดอำนาจก้าวขึ้นมาเป็นนายกรัฐมนตรีโดยการรัฐประหาร ทำให้ประชาชนบางส่วนไม่ยอมรับในการกระทำครั้งนี้ เพราะเป็นการกระทำที่ขัดต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข จึงทำให้รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องหาทางทุกวิถีเพื่อสร้างการยอมรับและความเชื่อมั่นของประชาชนผ่านแนวคิดชาตินิยม เพื่อรวมอำนาจประเทศให้ประชาชนมีความปรองดองสามัคคีเป็นหนึ่งเดียวกัน พร้อมทั้งแสดงให้เห็นประชาชนเห็นว่าเป็นรัฐบาลที่มีความรักชาติและทำเพื่อประชาชน

การสร้างความเป็นชาตินิยมจากรัฐในเรื่องความรักชาติ เป็นวิธีการที่สำคัญอย่างมาก เพราะความรักชาตินี้เป็นเครื่องมือในการสร้างวาทกรรมเพื่อนำไปสู่ความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน สามารถยึดเหนี่ยวจิตใจของประชาชนภายในชาติได้อย่างดี ทำให้ประชาชนเกิดความรักใคร่กลมเกลียวกัน ปลุกเร้าความเป็นพวกพ้อง พร้อมทั้งเป็นวิธีการที่นิยมอย่างมากของรัฐในการนำมาใช้ในการเผยแพร่อุดมการณ์ของชาติ ช่วยกล่อมเกล่าให้ประชาชนในประเทศเชื่อฟังคล้อยตามและปฏิบัติตามในสิ่งที่รัฐกำหนด ง่ายต่อการที่รัฐควบคุมประชาชนไปในทิศทางที่รัฐบาลต้องการ ประกอบกับรัฐบาลในสมัยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้นได้ควบคุมทั้งทางสื่อการศึกษา ไม่ว่าจะเป็นการเผยแพร่ความรักชาติผ่านสื่อหรือการสอดแทรกเนื้อหาความรักชาติไปในแบบเรียน จึงทำให้รัฐสามารถกระจายแนวคิดชาตินิยมหรือความรักชาตินี้ไปสู่ประชาชนในประเทศได้โดยง่าย สนองความมั่นคงเชิงอำนาจของรัฐบาล

วัตถุประสงค์

บทความวิชาการนี้ต้องการศึกษาการผลิตวาทกรรมชาตินิยมของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ว่าผลิตออกมาในรูปแบบใดบ้างและเป็นอย่างไร ผ่านแนวคิดชาตินิยมและแนวคิดวาทกรรม โดยบทความนี้จะประกอบไปด้วยแนวคิดชาตินิยมและแนวคิดวาทกรรม และประเด็นที่นำเสนอเนื้อหาหลักออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบคำพูดของตัวผู้นำรัฐ ส่วนที่สองการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบบทเพลงของรัฐบาล และส่วนที่สามการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบของการศึกษา

แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

แนวคิดชาตินิยม

ชาตินิยม หมายถึง แนวคิดอุดมการณ์ที่แสดงถึงความรู้สึกรักชาติ จงรักภักดีต่อประเทศชาติ ให้ความสำคัญกับผลประโยชน์ของชาติ เชื่อในความยิ่งใหญ่ของเชื้อชาติและความเป็นเอกภาพของชาติ ชาตินิยมถ้าเอาแนวความคิดนี้มาใช้ในทางบวกจะก่อให้เกิดความเป็นชาติขึ้นและทำให้ความเป็นเอกภาพแห่งชาติอยู่ในสังคม แต่หากนำมาใช้ในด้านลบความต้องการความเป็นเอกภาพแห่งชาติ หรือความรู้สึกจงรักภักดีต่อชาติอาจส่งผลให้ระบอบระหว่างประเทศไม่เสถียรภาพได้เช่นกัน เนื่องจากชาตินิยมอาจนำไปเป็นข้ออ้างในการเรียกร้องสิทธิในการปกครองตนเอง หรือ การแยกตัวออกเป็นรัฐอิสระ หรือเป็นข้ออ้างในการดำเนินนโยบายขยายดินแดนและทำการยึดครองชาติอื่น (จุฑาทิพ คล้ายทับทิม, 2561, น. 20-21)

สำหรับชาตินิยมไทย คือ การที่รัฐได้ปลูกฝังความเป็นไทย ให้ความสำคัญของเชื้อชาติโดยเชื่อมโยงกันกับสถาบันพระมหากษัตริย์ โดยความเป็นไทยจะเน้นอย่างชัดเจนในเรื่องของศิลปะขนบธรรมเนียมประเพณีของไทย โดยปลูกฝังชาตินิยมทางวัฒนธรรมอย่างเข้มข้น หล่อหลอมอัตลักษณ์ชาติ รวมถึงแนวคิดการพัฒนาความเจริญ รักษาจิตใจอย่างไทย เน้นการทำหน้าที่ตามสถานภาพของความเป็นคนไทย และต้องสามัคคีเสียสละเพื่อชาติ นอกจากนี้ชาตินิยมไทยยังให้ความสำคัญและความหมายของ “พระมหากษัตริย์” (สายชล สัตยานุรักษ์, 2551, น. 99-108) จึงทำให้ภาพรวมของชาตินิยมไทย เป็นเรื่องของสถาบันพระมหากษัตริย์และเรื่องของประเทศชาติเป็นสำคัญ

ฉะนั้นแนวคิดชาตินิยมจึงเป็นเครื่องมือทางสังคมอย่างหนึ่ง ที่ผู้นำแต่ละชาติมักใช้เป็นตัวผลักดันให้ประชาชนในประเทศเกิดความสำนึกรักในความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของชาติ ตลอดจนสำนึกรักหวงแหนและภักดีต่อชาติอย่างที่สุด แนวคิดชาตินิยมนี้จึงปรากฏผลออกมาเชิงประจักษ์ต่อสังคม คือ ผู้นำสังคมหรือประเทศชาติสามารถควบคุมการดำเนินการของกิจกรรมทางสังคมได้อย่างเรียบง่าย เพราะความเป็นหนึ่งเดียวทางความคิดและความเชื่อของคนในชาติ ซึ่งผู้นำส่วนใหญ่มักปลูกฝังแนวคิดชาตินิยมให้แก่ประชาชนในชาติผ่านการสร้างวาทกรรม โดยจะอธิบายเกี่ยวกับแนวคิดวาทกรรมในส่วนต่อไป

แนวคิดวาทกรรม

ในส่วนนี้จะนำเสนอแนวคิดวาทกรรม ของมิเชล ฟูโกต์ (Michel Foucault) ชาวฝรั่งเศสเป็นนักทฤษฎีสังคมวิทยาที่มีอิทธิพลในช่วงท้ายคริสต์ศตวรรษที่ 20 ซึ่งวาทกรรมนั้นเป็นเครื่องมือของอำนาจที่สามารถแฝงตัวอยู่ในทุกๆ อย่างรอบตัวของมนุษย์ ไม่ว่าจะเป็นความคิด จารีตปฏิบัติ กฎเกณฑ์ ความเชื่อ คุณค่า ที่สถาบันต่างๆ ในสังคมที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้นๆ ใช้เป็นตัวกำหนดเอกลักษณ์และความหมายให้เกิดขึ้น เพื่อนำไปสู่การสร้างความเห็นชอบต่อเรื่องๆ หนึ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทุกๆ อย่างในชีวิตประจำวันของมนุษย์สามารถมองว่าเป็นวาทกรรมได้ทั้งสิ้น หากว่าสิ่งเหล่านั้นกำลังเป็นการสร้างความหมายหรือเป็นการตีตรา ที่ชี้นำการรับรู้ของบุคคลในลักษณะของ “มาตรฐาน” และ “ความเป็นปกติ” ให้ตัวมันเอง ขณะที่ได้การสร้างความหมายให้สิ่งที่ต่างออกไปหรือไม่เหมือนกับชุดวาทกรรมนั้นๆ กลายเป็นสิ่งที่ถูกวาทกรรมที่สร้างขึ้นมานั้นได้กดทับ

ด้อยกว่า เป็นสิ่งที่ผิด กระทั่งถูกทำให้เลือนหายไปจากสังคมได้ (สุซานุช พันธนิยะ, 2562, น. 29-33) โดยที่คนในสังคมส่วนใหญ่มักไม่ทันได้ฉุกละหุกคิดข้อสงสัยในที่มาที่ไปของมัน แต่กลับยอมรับคล้อยตามอย่างสนิทใจและปฏิบัติตามอย่างสมัครใจ

ฉะนั้นจึงสรุปได้ว่าวาทกรรมเป็นกลไกอย่างหนึ่งของผู้มีอำนาจ ในการสร้างวาทกรรมขึ้นมาเพื่อควบคุมหรือจัดการสังคมได้อย่างแนบเนียน โดยการสร้างความคิด ความเชื่อหรือความเห็นขึ้นมาและหล่อหลอมจนสิ่งนั้นกลายเป็นเรื่องปกติ จนทำให้ประชาชนในสังคมหลงเชื่อคล้อยตามว่าวาทกรรมต่างๆ ที่ผู้นำสร้างขึ้นนี้เป็นสิ่งที่ถูกต้องปกติ จึงทำให้สิ่งเหล่านี้มาแทนที่ ความคิด ความเชื่อเก่าๆ จนในที่สุดได้เลือนหายไป จนหมดเหลือเพียงแต่วาทกรรมที่ผู้มีอำนาจนั้นได้สร้างขึ้นใหม่ ซึ่งอำนาจในการควบคุมสังคมของผู้มีอำนาจนี้นั้นเรียกว่า “อำนาจนำ” ซึ่งในส่วนต่อไปจะอธิบายเกี่ยวกับแนวคิดอำนาจนำ ซึ่งเป็นอำนาจที่เกิดขึ้นจากวาทกรรมที่ผสมผสานแนวคิดชาตินิยมของผู้มีอำนาจ

แนวคิดอำนาจนำ

แนวคิดอำนาจนำของบทความนี้เป็นการอธิบายแนวคิดอำนาจนำของอันโตนิโอ กรัมสกี (Antonio Gramsci) ซึ่งแนวคิดอำนาจนำนี้ได้รับอิทธิพลมาจากแนวคิดของคาร์ล มาร์กซ์ (Karl Marx) โดยมากซ์นั้นได้แบ่งโครงสร้างทางสังคมออกเป็น 2 ส่วน นั่นคือ ส่วนแรกโครงสร้างส่วนบน ซึ่งหมายถึงตัวผู้ปกครองนำหรือชนชั้นสูง ได้สร้างความยินยอมและสามัคคีกันเพื่อให้เกิดการยอมรับต่อตัวผู้ปกครองที่ได้ส่งมายังประชาชนในสังคม เช่น ความเชื่อ อุดมการณ์ ระบบความคิด กฎหมาย วัฒนธรรม และอีกส่วนคือ โครงสร้างส่วนล่าง เป็นโครงสร้างของประชาชน พื้นที่โครงสร้างทางเศรษฐกิจ โดยมาร์กซ์ให้ความสำคัญกับโครงสร้างส่วนล่างมากกว่าส่วนบน เพราะมาร์กซ์เชื่อว่าโครงสร้างทางเศรษฐกิจเป็นตัวกำหนดความเป็นไปของสังคม แต่สำหรับกรัมสกี นั้นให้ความสำคัญกับโครงสร้างส่วนบนมากกว่า เพราะโครงสร้างส่วนบนเป็นพื้นที่ที่ชนชั้นผู้ปกครองได้สร้างความยินยอม ให้ประชาชนในสังคมยอมรับต่อการครอบงำของชนชั้นผู้ปกครอง โดยการใช่วิธีการสร้างการครอบงำต้องมีอำนาจบังคับและครอบงำอุดมการณ์ ซึ่งจะนำไปสู่สู่ภาวะการยินยอมพร้อมใจกันโดยธรรมชาติ (พิชามญช์ ศรีรักษาสินธุ์ และไพลิน ภูจินาพันธุ์, 2563, น. 178-179) คือ การที่คนในสังคมรู้สึกคล้อยตามเป็นเรื่องปกติ ไม่รู้สึกว่าเป็นการเปลี่ยนแปลงหรือถูกบังคับให้ยอมรับ

ฉะนั้น การที่ผู้ปกครองจะสร้างภาวะการครองอำนาจนำได้นั้น ผู้ปกครองต้องใช้เครื่องมือกลไกการครองอำนาจนำ ซึ่งกลไกการครองอำนาจนำจะปรากฏในพื้นที่ประชาสังคม (ระบบความคิด ความเชื่อ และอุดมการณ์) โดยจะทำหน้าที่ถ่ายทอดสิ่งที่ชนชั้นปกครองต้องการที่จะเผยแพร่ไปสู่สังคม และทำให้คนในสังคมเกิดความยินยอมที่จะยอมตกอยู่ใต้อำนาจของชนชั้นปกครอง ซึ่งเครื่องมือกลไกที่ว่านี้ก็คือ การสร้างวาทกรรมของชนชั้นผู้ปกครองที่สอดแทรกเข้าไปในสังคม จึงกล่าวได้ว่าจุดประสงค์ของการครองอำนาจนำนั้นก็เพื่อให้คนในสังคมนั้นยอมรับอำนาจของผู้ปกครองโดยไม่มีเงื่อนไขหรือมีข้อสงสัยในการปรากฏตัวของผู้ปกครอง

จากการศึกษาแนวคิดที่เกี่ยวข้องทั้ง 3 แนวคิดข้างต้น จะสามารถวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ในประเด็นทางการเมืองจะสรุปได้ว่า เมื่อผู้ปกครองก้าวขึ้นมาใช้อำนาจปกครองประชาชน การที่จะทำให้ประชาชนยอมรับ

ในตัวผู้ปกครองต้องทำการสร้างวาทกรรมขึ้นมา ซึ่งวาทกรรมนี้เป็นวาทกรรมเชิงชาตินิยม เพราะจะทำให้ประชาชนหล່รวมเป็นหนึ่งเดียวกัน เป็นการรวบอำนาจ และถูกถ่ายทอดออกมาในลักษณะของผู้ปกครองที่มีความรักชาติ กระทำการต่างๆเพื่อชาติรวมถึงประชาชนในชาติ และในที่สุดก็ส่งผลให้ผู้ปกครองสร้างสภาวะการครองอำนาจนำได้ คือ ประชาชนยอมรับในตัวผู้ปกครองโดยไม่สงสัยและผู้ปกครองสามารถครอบงำประชาชนในสังคมได้ง่ายขึ้น

ผลการศึกษา

จากการศึกษาความเชื่อมโยงระหว่าง 3 แนวคิดที่ใช้ในการศึกษา เพื่อมองผ่านประเด็นทางการเมืองไทยในปัจจุบัน กลับพบว่ามีความสอดคล้องกับการกระทำของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งการที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ขึ้นมาเป็นผู้ปกครองโดยไม่ได้มาจากการเลือกตั้ง เป็นการก้าวขึ้นมาเป็นผู้ปกครองอย่างไม่ถูกต้องตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขซึ่งเป็นระบอบการปกครองของประเทศไทย ส่งผลให้ประชาชนต่างไม่ยอมรับ จึงทำให้พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ต้องหาวิธีเพื่อทำให้ประชาชนในประเทศยอมรับในคณะรัฐบาลของตน นำไปสู่การสร้างวาทกรรมจากผู้ปกครองขึ้น ซึ่งเป็นวาทกรรมเชิงชาตินิยม โดยในส่วนต่อไปจะเป็นการนำเสนอการสร้างวาทกรรมชาตินิยมของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ 1) การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบของการศึกษา 2) การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบบทเพลงของรัฐบาล 3) การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบคำพูดของตัวผู้นำรัฐ ดังนี้

1) การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบคำพูดของตัวผู้นำรัฐ

วาทกรรมชาตินิยมอย่างแรกของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา คือการสื่อสารด้วยคำพูดจากผู้ปกครองไปยังประชาชน ย่อมเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างมาก เพราะคำพูดหรือภาษาที่กล่าวมานั้นสามารถสร้างความเชื่อและความคิดได้ (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2556, น. 22) ตั้งแต่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้นำคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เข้ามาบริหารประเทศก็เน้นในเรื่องการสื่อสารมาตลอด มีการจัดเวลาให้นายกรัฐมนตรีได้แถลงต่อสาธารณชนในรายการคืนความสุขให้คนในชาติอยู่ทุกวันศุกร์ ในภาพรวมค้นพบว่าการสื่อสารด้วยภาษาคำพูดของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เป็นการแสดงออกซึ่งความปรารถนาดีต่อประชาชน โดยแสดงออกว่าเป็นคณะรัฐบาลที่มีความห่วงใยต่อประชาชนเป็นอย่างมาก มีความหวังดีต่อประเทศและสถาบันหลักของชาติ มีความซื่อสัตย์ มุ่งมั่นในการแก้ปัญหาต่างๆ รวมทั้งมีความพยายามโน้มน้าวใจประชาชนด้วยหลายวิธี โดยเฉพาะสร้างให้ผู้ฟังเกิดความกลัว คือ ทำนองว่าถ้าไม่ร่วมมือกับคณะรัฐบาลของตน บ้านเมืองจะวุ่นวาย อีกทั้งยังใช้ความรู้สึกชาตินิยมไปเป็นเครื่องมือหลอมรวมประชาชนให้เป็นหนึ่งเดียว (ธัญวัฒน์ อภิภูมต, 2560) ซึ่งจะยกตัวอย่างการนำเสนอวาทกรรมชาตินิยมของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในรูปแบบของคำพูดในรายการคืนความสุขให้คนในชาติออกมาเป็น 3 ประเด็น โดยเริ่มจากประเด็น

นายกรัฐมนตรีเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาประเทศ การโน้มน้าวให้ประชาชนร่วมมือกับรัฐบาลทหาร และการเป็นคณะรัฐบาลที่เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ดังนี้

1.1) รัฐบาลทหารเป็นผู้เสียสละเพื่อเข้ามาแก้ไขปัญหาประเทศ คำพูดหรือวาตะของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่นำมาเสนอในประเด็นแรกนี้ เป็นคำพูดที่พยายามสื่อสารไปยังประชาชนผ่านรายการ คืบความสุขให้คนในชาติว่า คณะรัฐบาลของตนคือผู้เสียสละเพื่อชาติ ดังคำกล่าวในรายการตอนหนึ่งว่า

“ผมคิดว่าคนไทยทุกคนเหมือนผม ไม่มีความสุขมาประมาณ 9 ปีแล้ว ขณะนี้ทุกคนอยู่ใน ความสุขสงบมาก ตั้งแต่ 20 และ 22 พฤษภาคม 2557 เป็นต้นมา คสช. ไม่ต้องการก้าวเข้าสู่อำนาจ ไม่ต้องการใช้อำนาจเพื่อผลประโยชน์ใดๆเลย แต่ประเทศชาติเดินหน้าต่อไปไม่ได้ ถ้าทหารและ ข้าราชการทุกคนไม่ทำอะไรเลย ใครจะมาดูแลท่าน ใครจะแก้ปัญหาคำให้ท่าน ในเมื่อประชาธิปไตยโดย สมบูรณ์ เดินหน้าต่อไปไม่ได้ ด้วยความขัดแย้ง เจ้าหน้าที่ถูกตำหนิ ประชาชนเกิดความไม่ไว้วางใจ การบังคับใช้กฎหมายปกติทำไม่ได้ ทั้งนี้ขอให้เชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ทุกภาคส่วน ให้ ความร่วมมือ ทั้งข้าราชการ พลเรือน ตำรวจ ทหาร และให้กำลังใจซึ่งกันและกัน ประเทศชาติต้องมา ก่อนเสมอ” (รายการคืบความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 30 พฤษภาคม พ.ศ. 2557)

จากตัวบทที่ยกตัวอย่างมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารไปยัง ประชาชนสร้างวาทกรรมชาตินิยมว่ารัฐบาลทหารเป็นผู้เสียสละเข้ามาควบคุมอำนาจเพื่อขจัดความขัดแย้ง ที่ กระทบไปถึงระบบเศรษฐกิจและสภาพสังคม ตนและคณะจึงมีความจำเป็นที่จะต้องควบคุมอำนาจบริหาร ประเทศเพื่อไม่ให้ปัญหาทุกอย่างบานปลายและเมื่อจัดการปัญหาแล้วก็จะคืนอำนาจแก่ประชาชน (เชือก โขติ ช่วย และ กนกรัตน์ เลิศชูสกุล, 2560, น. 216) ทั้งยังแสดงความจริงใจต่อประเทศชาติบ้านเมือง จึงอยากจะให้ ประชาชนเปิดใจยอมรับและพร้อมที่เดินหน้าปฏิรูปประเทศไปพร้อมกัน เพราะต่างก็มีจุดมุ่งหมายเดียวกันคือ ประเทศชาติ

1.2 การโน้มน้าวให้ประชาชนร่วมมือกับรัฐบาลทหาร ในส่วนนี้เป็นประเด็นผู้ปกครองขอความ ร่วมมือกับประชาชน โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามใช้คำพูดโน้มน้าวขอความร่วมมือกับประชาชน ให้ยอมรับและร่วมมือกับรัฐบาลของตนโดยนำเรื่องของชาติมาเป็นข้ออ้าง ดังคำกล่าวในรายการตอนหนึ่งว่า

“ในเรื่องของการขอความร่วมมือ ก็อยากจะให้พี่น้องประชาชนชาวไทยทุกคนได้รับทราบว่า วันนี้ปัญหาของประเทศเรานั้นมีมากมายเป็นปัญหาสะสมมาทั้งสิ้น การที่เราเข้ามาบริหารประเทศ ตอนนี้ก็ประมาณ 5 เดือน คสช. บวรรัฐบาลด้วย ทั้งนี้ก็มุ่งหวังให้ประเทศของเรานั้นมีความเจริญมั่นคง อย่างยั่งยืน ถ้าพวกเราทุกคนไม่ร่วมมือกันไม่เริ่มทำกันตอนนี้เราก็ไม่รู้ว่าจะให้ใครมาทำอีก วันเวลา อาจจะไม่เหลืออีกแล้วในการที่จะแก้ปัญหา ถ้าเราจะรอให้ประชาธิปไตยเต็มรูปแบบมาแก้ตอนนี้คงไม่ ทัน” (รายการคืบความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 17 ตุลาคม พ.ศ. 2557)

จากตัวบทที่ยกมาในส่วนนี้ เป็นการแสดงให้เห็นว่าการสื่อสารด้วยคำพูดของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาไปยังประชาชนในครั้งนี้พยายามหยาบประเด็นเรื่องปัญหาของชาติขึ้นมา เพื่อสร้างวาทกรรม

ชาตินิยมว่า ตอนนีประเทศชาติกำลังมีปัญหา จึงต้องการความร่วมมือของประชาชนทุกภาคส่วนสำคัญกับการปฏิรูปและพัฒนาประเทศ ความพยายามต่อเนื่องของพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นั้นต้องการจะบอกกับประชาชนว่าหากไม่เร่งรีบให้ความร่วมมือกับรัฐบาลทหารยุคนี้ จะไม่รับประกันได้ว่ารัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้งในอนาคตจะทำได้อีกหรือไม่ (ธนวัตร มัททวิวงศ์, 2559, น. 105) เพราะปัญหาส่วนใหญ่ของรัฐบาลที่มาจากการเลือกตั้ง คือ การดำเนินการต่างๆที่ต้องเอื้อต่อกลุ่มผลประโยชน์หรือนายทุนที่สนับสนุนพรรคของตนเอง

1.3 คณะรัฐบาลเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ ส่วนสุดท้ายของการผลิตวาทกรรมรูปแบบคำพูดได้นำเสนอประเด็นคำพูดของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่สื่อสารแก่ประชาชนในรายการคืนความสุขให้คนในชาติว่า คณะรัฐบาลของตนรักและเทิดทูนสถาบันกษัตริย์ ซึ่งเป็นศูนย์รวมจิตใจของคนในชาติ ดังคำกล่าวในรายการตอนหนึ่งว่า

“ความสามัคคีเป็นกำลังอย่างสูงสุดของหมู่ชน ให้สมดังพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวที่พระราชทานแก่พลกนิกรชาวไทย เมื่อ 50 กว่าปี ที่ผ่านมามีใจความว่า ประเทศไทยไหนถ้าประชาชนพลเมือง มีความสามัคคีกลมเกลียวกันดี มีระเบียบวินัย ประเทศนั้นก็เจริญและอยู่ในฐานะดี จึงเห็นได้ว่า ความสามัคคีกลมเกลียวกันนั้น ระหว่างคนในชาติ และความเข้าใจรักษาระเบียบวินัย เป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่ง ที่จะช่วยนำประเทศชาติสู่ความวัฒนาถาวร” (รายการคืนความสุขให้คนในชาติ, วันที่ 12 ธันวาคม พ.ศ. 2558)

จากตัวบทข้างต้นนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่า พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสื่อสารด้วยคำพูดสร้างวาทกรรมชาตินิยมด้วยการหยิบยกสถาบันพระมหากษัตริย์ขึ้นมา เพื่อแสดงให้ประชาชนเห็นว่า ประเทศไทยมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์กลางรวมจิตใจของทุกคน อีกทั้งนายกรัฐมนตรีและประชาชนต่างก็มีความเคารพในสถาบันพระมหากษัตริย์เหมือนกัน (ธนวัตร มัททวิวงศ์, 2559, น. 105) เป็นความต้องการสร้างความกลมเกลียวกันในสังคมและการยอมรับจากประชาชนของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งเป็นรัฐบาลที่เคารพและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์

จะเห็นได้ว่า จากตัวบทคำพูดหรือภาษาในรายการคืนความสุขให้คนในชาติของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ที่ยกขึ้นมาสนับสนุนในการผลิตวาทกรรมรูปแบบแรก คือ การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบคำพูดของตัวผู้นำรัฐนั้นมีความสอดคล้องกับแนวคิดชาตินิยมและแนวคิดวาทกรรม จากการทำพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสร้างวาทกรรมชาตินิยม สร้างความคิดผ่านคำพูด โดยหยิบเรื่องของชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์ขึ้นมาเพื่อให้ประชาชนยอมรับและร่วมมือกับรัฐบาลของตน ถึงแม้ว่าจะเป็นรัฐบาลที่มาจากการยึดอำนาจ แต่เป็นคณะรัฐบาลที่เคารพสถาบันพระมหากษัตริย์และมีความรักชาติ ซึ่งเหมือนกับประชาชนทุกคนภายในประเทศ โดยในส่วนต่อไปนี้จะเป็นการนำเสนอการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบบทเพลงของรัฐบาล หลังจากที่ยึดอำนาจของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาได้ยึดอำนาจและเข้ามาบริหารประเทศ

2) การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบบทเพลงของรัฐบาล

จากปัญหาวิกฤตทางการเมือง ใน พ.ศ. 2556-2557 ส่งผลให้พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ทำการรัฐประหารยึดอำนาจและเข้ามาบริหารประเทศเอง ซึ่งมีความต้องการให้ประชาชนมีความสามัคคีกันและยอมรับคณะรัฐบาลของตน ซึ่งมาจากการรัฐประหาร จึงนำไปสู่การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบบทเพลงของรัฐบาล (ซิษณุพงศ์ อินทร์แก้ว และ เฉลิมศักดิ์ พิกุลศร, 2563, น. 270) โดยพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ประพันธ์เพลงคืนความสุขให้ประเทศไทยขึ้นมาเป็นบทเพลงแรก เพื่อสื่อความหมายต้องการคืนความสุขให้กับประชาชน ให้ประชาชนยอมรับในรัฐบาลทหาร และในเวลาต่อมาพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้ผลิตเพลงขึ้นมามากมายโดยรวมแล้วจำนวน 10 บทเพลง เพราะฉะนั้นในส่วนต่อไปจะนำเสนอบางบทเพลงของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา โดยได้ทำการเลือกมา 3 บทเพลง ซึ่งจากบทเพลงที่เลือกมานั้นมีการสร้างวาทกรรมชาตินิยมที่แตกต่างกันออกไป สามารถแยกออกมาเป็นวาทกรรมย่อยในรูปแบบบทเพลงของรัฐบาลได้ 3 วาทกรรม คือ วาทกรรมผู้สร้างชาติและพัฒนา วาทกรรมความรักชาติ และวาทกรรมสามัคคีสมานฉันท์ปรองดอง

2.1) วาทกรรมผู้สร้างชาติและพัฒนาชาติในบทเพลงคืนความสุขให้ประเทศไทย

เพลงแรกที่จะนำเสนอ คือ เพลงคืนความสุขให้ประเทศไทย ซึ่งเป็นเพลงแรกของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หลังจากที่คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ได้ยึดอำนาจและเข้ามาบริหารประเทศ โดยเพลงนี้เป็นเพลงที่พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสร้างวาทกรรมชาตินิยม ในลักษณะว่ารัฐบาลของตนเป็นผู้สร้างชาติและพัฒนาชาติดังตัวอย่างเพลงตอนหนึ่งว่า

“เราจะทำตามสัญญา ขอเวลาอีกไม่นาน
 แลแผ่นดินที่งดงามจะคืนกลับมา
 เราจะทำอย่างซื่อตรง ขอแคเธอจงไวใจและศรัทธา
 แผ่นดินจะดีในไม่ช้า ขอคืนความสุขให้เธอประชาชน
 วันนี้ต้องเหน็ดเหนื่อยก็รู้ จะขอสู้กับอันตราย
 ชาติทหารไมยอมแพ้พ่าย นี่คือคำสัญญา
 วันนี้ชาติเผชิญพาลภัย ไฟลุกโชนขึ้นมาทุกครา
 ขอเป็นคนที่ได้เห็นเขามา ไม่อาจให้สายไป
 แผ่นดินจะดีในไม่ช้า ความสุขจะคืนมา..ประเทศไทย”

(MGR Online, 2557)

จากบทเพลงคืนความสุขให้ประเทศไทยข้างต้น แสดงให้เห็นว่ารัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พยายามสร้างวาทกรรมผู้สร้างชาติและผู้พัฒนาชาติ ซึ่งเนื้อหาในบทเพลงกล่าวถึงแนวทางการทำงานของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ว่าทำงานอย่างซื่อตรง เพื่อให้

ประชาชนในประเทศมีความสุขโดยเร็ว (สันติ ทิพนา, 2559, น. 163) ซึ่งสาระสำคัญหลัก คือ ต้องการจะสื่อสารในวาทกรรมชาตินิยมผ่านบทเพลงนี้ได้แก่ ให้ประชาชนมองว่า คณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เป็นผู้เข้ามาพัฒนาประเทศและความเจริญก้าวหน้าต่างๆ ของประเทศ หรือเป็นผลมาจากความสามารถในการบริหารประเทศของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งเป็น การสร้างวาทกรรมผู้สร้างและผู้พัฒนาผ่านบทเพลงคืนความสุขให้ประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนเกิดการยอมรับในรัฐบาลของตน

2.2) วาทกรรมความรักชาติในบทเพลงเพราะเธอคือประเทศไทย

ในส่วนต่อมาเป็นเพลงที่สองคือ “เพราะเธอคือประเทศไทย” เป็นเพลงที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาหรือคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) พยายามสร้างวาทกรรมชาตินิยม ในลักษณะเป็นวาทกรรมเชิงรักชาติ ให้ประชาชนรับรู้ถึงตัวผู้ปกครองว่ามีความรักชาติมาก ดังตัวอย่างเพลงตอนหนึ่งว่า

“ชีวิตไม่จีรัง แต่แผ่นดินต้องยั่งยืน

อยากเห็นเธอฟื้นคืน และสดใส ภาต้วฉันเองยังหายใจ

จะยากเย็นแค่ไหน ก็ไม่ท้อ”

(ทำเนียบรัฐบาล, 2558)

จากบทเพลงดังกล่าวข้างต้น มีการสร้างวาทกรรมความรักชาติของรัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งเป็นผู้ปกครองประเทศไทย ไว้ในบทเพลง “เพราะเธอคือประเทศไทย” เพื่อสร้างวาทกรรมความรักชาติโดยคำว่า “ฉัน” ในบทเพลงนี้หมายถึงพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา (จิรวัดน์ ดิวัชรรัตน์และไพลิน ภูจินาพันธ์, 2562, น. 25) เป็นการกล่าวถึงชีวิตของคนไม่จีรังยั่งยืน มีชีวิตอยู่ช่วงระยะเวลาหนึ่ง ก็หายตายจากกันไป แต่ว่าแผ่นดินไทยนั้นต้องยั่งยืนอยู่คู่กับประเทศไทยและประชาชนในประเทศรุ่นต่อๆต่อไป เพราะฉะนั้นประชาชนต้องช่วยกันรักษาและทำให้ประเทศไทยมีการพัฒนาและยั่งยืนต่อไป ถึงแม้ว่าจะมีอุปสรรคมาขัดขวางมากแค่ไหน รัฐบาลของตนก็จะไม่ย่อท้อต่ออุปสรรคและปัญหาต่างๆของประเทศ (สันติ ทิพนา, 2559, น. 185)

2.3) วาทกรรมวาทกรรมสามัคคีสามานฉันท์ปรองดอง

ในเพลงสุดท้ายที่นำมาเป็นตัวอย่างนี้ เป็นการพยายามของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ในการสร้างวาทกรรมสามัคคีสามานฉันท์ปรองดองให้กับคนในประเทศผ่านบทเพลง “ความหวังความศรัทธา” ดังตัวอย่างเนื้อร้องเพลงว่า

“ความศรัทธาความหวัง สร้างพลังที่แสนยิ่งใหญ่

ร่วมมือร่วมใจ ก้าวเดินไปสู่ปลายทาง

อย่าท้อแท้หวั่นไหว แม้มีทุกข์ภัยขวากหนาม

รวมพลังกันก้าวข้าม เพื่อความเป็นไทย

สองมือและหนึ่งหัวใจ ของคนไทยทั้งชาติ

ร่วมมือกันประกาศ ชาติไทยยิ่งใหญ่นิรันดร์

ขอเพียงจริงใจ ขอเพียงสามัคคี ตั้งมั่นในความดี ตลอดไป
 ขอเพียงเชื่อมั่น ขอเพียงมีพลังใจ สิ่งที่หวังไว้จะกลายเป็นจริง”
 (กรมประชาสัมพันธ์, 2559)

จากบทเพลงดังกล่าวข้างต้น แสดงให้เห็นการสร้างวาทกรรมชาตินิยมอย่างชัดเจน ซึ่งออกมาในลักษณะความต้องการให้ประชาชนมีความสามัคคีสมานฉันท์ปรองดองผ่านบทเพลง “ความหวังความศรัทธา” เป็นความต้องการของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ให้ชาติรวมกันเป็นหนึ่งเดียว (จิรวัดน์ ติวะรัตน์ และ ไพลีน ภูจินาพันธ์, 2562, น. 26) โดยการเปรียบเปรยด้วยการใช้อวัยวะอย่างมือและหัวใจ เพื่อสื่อถึงการร่วมมือร่วมใจกัน สามัคคีกัน จะนำพาชาติไปสู่ความยิ่งใหญ่ได้ตลอดไป เป็นการเน้นย้ำว่าหากสามัคคีชาติก็จะอยู่รอด ขอเพียงให้สามัคคีทุกคนในชาติเป็นหนึ่งเดียวได้

เพราะฉะนั้นจะเห็นได้ว่า เมื่อนำแนวคิดชาตินิยม แนวคิดวาทกรรมและแนวคิดอำนาจนำ มองผ่านบทเพลงของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จะเห็นได้ว่ามีความสอดคล้องกัน เป็นการสร้างวาทกรรมชาตินิยมให้กับประชาชนในประเทศ เป็นวิธีการสร้างความชอบธรรมเชิงอำนาจของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งเป็นการให้ความสำคัญกับเรื่องชาติมามีอิทธิพลต่อประชาชนในประเทศ เพราะเป็นสิ่งที่ยึดเหนี่ยวจิตใจให้ประชาชนในประเทศรวมกันเป็นหนึ่งเดียว โดยมีเป้าหมายร่วมกันคือ เสียดสละเพื่อชาติ อีกทั้งวาทกรรมชาตินิยมผ่านบทเพลงของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา จึงเป็นเครื่องมือที่ใช้เพื่อให้ได้มาซึ่งการรวบอำนาจ สามารถชักจูง ควบคุม สั่งการต่อประชาชนในประเทศง่ายขึ้น

3) การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบของการศึกษา

ภายหลังจากการทำให้รัฐประหารของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา นโยบายการศึกษาได้ถูกใช้เป็นเป้าหมายสำคัญของผู้ปกครองในการสร้างวาทกรรมชาตินิยม เพื่อสร้างความชอบธรรมเชิงอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) รวมทั้งพยายามรวมอำนาจให้ประชาชนมีความสามัคคีรวมเป็นหนึ่งโดยนำเรื่องชาติมาเป็นปัจจัยสำคัญ เพราะฉะนั้นจึงทำให้รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบการศึกษา ตัวอย่างเช่น การแต่งเติมและสร้างเนื้อหาในวิชาประวัติศาสตร์ การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองในแผนการศึกษา

3.1) การแต่งเติมและสร้างเนื้อหาในวิชาประวัติศาสตร์

การศึกษาโดยเฉพาะวิชาประวัติศาสตร์ เป็นเป้าหมายที่สำคัญในการสร้างวาทกรรมของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา เพราะวิชาประวัติศาสตร์สามารถสร้างความคิดขึ้นมาใหม่ได้ตามความต้องการของผู้ปกครองยุคหนึ่งๆ เป็นการปลูกฝังทางความคิดของประชาชนให้คล้อยตามได้เป็นอย่างดี ภายหลังจากการรัฐประหารยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) เนื้อหาจำนวนมากในแบบเรียนวิชาประวัติศาสตร์ได้พยายามสร้างชุดคำอธิบายถึงความจำเป็นของการรัฐประหาร การคืนความสุขให้กับประชาชน ภายใต้การดำเนินการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งเป็นปัญหาต่อการสร้างความจริง

ตัวอย่างในคู่มือครูในการให้การศึกษาต่อนักเรียนระบุว่า การรัฐประหารของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ ในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เป็นผลจากปัญหาความขัดแย้งทางการเมือง พ.ศ. 2556-2557 ซึ่งยึดเยื้อบานปลายส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ สังคมและภาพลักษณ์ของประเทศ โดยคณะรักษาความสงบแห่งชาติมีเจตนา เพื่อต้องการแก้ไขปัญหาสังคมของประเทศชาติด้านต่างๆ สร้างความสามัคคีและความปรองดองของคนในชาติ (ศิวัช ศรีโกคางกุล, 2563, น. 16) ซึ่งเห็นได้ชัดว่ารัฐบาลของพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา พยายามสร้างวาทกรรมชาตินิยมในแบบเรียน โดยหยิบประเด็นเรื่องปัญหาของชาติมาเป็นข้ออ้างในการยึดอำนาจ เป็นการแสดงว่าการยึดอำนาจครั้งเป็นการกระทำเพื่อช่วยประเทศชาติ แต่ในความเป็นจริงการรัฐประหารในวันที่ 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 เป็นการวางแผนที่ได้มีการเตรียมการไว้แล้ว ไม่ได้เป็นการกระทำเพราะประเทศกำลังมีปัญหา จากความสัมพันธ์ระหว่างแกนนำผู้ชุมนุม กปปส. กับกองทัพทหาร ซึ่งมีการวางแผนในการทำรัฐประหาร เห็นได้จากที่นายสุเทพ เทือกสุบรรณ แกนนำผู้ชุมนุมกปปส. ให้สัมภาษณ์กับทางหนังสือพิมพ์บางกอกโพสต์ว่า ได้มีการพูดคุยกับพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาโดยตลอด และในระหว่างที่มีการชุมนุม นายสุเทพ เทือกสุบรรณ ได้เปิดเผยว่า ก่อนที่จะมีการประกาศกฏอัยการศึก พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ได้บอกกับนายสุเทพ เทือกสุบรรณ ว่า “มวลงน กปปส. เหนื่อยมาากแล้ว จากนี้ให้เป็นหน้าที่ของกองทัพในการเข้ามาจัดการแทน” (เนาวรัตน์ สุขสำราญ, 2557) และในส่วนต่อไปเป็นการนำเสนออีกตัวอย่างหนึ่งของคณะรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบของการศึกษา โดยการเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเข้าในการศึกษาเป็นวิชาเพิ่มเติม โดยแทรกแนวคิดเชิงชาตินิยมเข้าไปในเนื้อหา

3.2) การเพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองในแผนการศึกษา

คณะรักษาความสงบแห่งชาติได้มีนโยบายจัดการเรียนการสอนวิชาหน้าที่พลเมือง นำวิชาหน้าที่พลเมืองเป็นวิชาเพิ่มเติมในทุกระดับชั้น และให้สถานศึกษาทุกแห่งดำเนินการตั้งแต่ภาคเรียนที่ 2 ในปีพ.ศ. 2557 โดยในเอกสารแนวทางจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมือง ได้กำหนดเนื้อหาในรูปลักษณะของจุดเน้นต่างๆ ที่ให้ความสำคัญ โดยมีทั้งหมด 5 จุดเน้นสำคัญ ได้แก่ จุดเน้นที่ 1 ความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนา และเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ จุดเน้นที่ 2 ความเป็นไทย จุดเน้นที่ 3 ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข จุดเน้นที่ 4 ความมีวินัยในตนเอง และจุดเน้นที่ 5 ความปรองดองสมานฉันท์ (ไทยรัฐ, 2557) ซึ่งทั้ง 5 จุดเน้นสำคัญนี้ก็ได้ถูกจำแนกออกมาตามระดับชั้นต่างๆ ตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาตอนต้นไปจนถึงระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

สำหรับเป้าหมายที่สำคัญของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาในการจัดการเรียนรู้รายวิชาเพิ่มเติมหน้าที่พลเมืองนี้คือการสร้างวาทกรรมชาตินิยม โดยการสอดแทรก “ค่านิยม 12 ประการ” (ฉันทนธ์ เลี้ยวไพโรจน์, 2561, น. 182) ซึ่งเป็นค่านิยมเชิงชาตินิยมของรัฐบาล เพื่อต้องการให้ประชาชนรวมเป็นหนึ่งเดียว มีความรักชาติและเทิดทูนสถาบัน คล้อยตามต่อตัวผู้ปกครอง ง่ายต่อการควบคุมด้วยการนำเรื่องชาติและสถาบันมาชักจูงโดยจุดเน้นทั้ง 5 ประการของเนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมืองนั้นเป็นการแสดงถึงค่านิยม 12 ประการ ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 1 การเปรียบเทียบความสัมพันธ์จุดเน้น 5 ประการในเนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมืองและค่านิยม 12 ประการของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.)

จุดเน้น 5 ประการในเนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมือง	ค่านิยม 12 ประการของ คสช.
จุดเน้นที่ 1 ความรักชาติ ยึดมั่นในศาสนาและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์	ข้อ 1 มีความรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ ซึ่งเป็นสถาบันหลักของชาติในปัจจุบัน ข้อ 9 มีสติรู้ตัว รู้คิด รู้ทำ รู้ปฏิบัติตามพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้อ 10 รู้จักดำรงตนอยู่โดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ข้อ 11 มีความเข้มแข็งทั้งร่างกายและจิตใจไม่ยอมแพ้ต่ออำนาจฝ่ายต่ำหรือกิเลส มีความละอาย เกรงกลัวต่อบาปตามหลักของศาสนา
จุดเน้นที่ 2 ความเป็นไทย 1.1 ศิลปวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณีไทย 1.2 ลักษณะที่ดีของคนไทย (มารยาทไทย กตัญญูทศกวีเทีเอื้อเพื่อเพื่อแม่ เสียสละ)	ข้อ 2 ซื่อสัตย์ เสียสละ อดทน มีอุดมการณ์เพื่อส่วนรวม ข้อ 3 กตัญญูต่อพ่อแม่ ผู้ปกครอง ครูบาอาจารย์ ข้อ 5 รักษาวัฒนธรรมไทย ประเพณีไทยอันงดงาม ข้อ 6 มีศีลธรรม รักษาความสัตย์ หวังดีต่อผู้อื่นเพื่อแม่และแบ่งปัน
จุดเน้นที่ 3 ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข	ข้อ 7 เข้าใจ เรียนรู้ การเป็นประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขที่ถูกต้อง
จุดเน้นที่ 4 ความมีวินัยในตนเอง	ข้อ 4 ใฝ่หาความรู้ หมั่นศึกษาเล่าเรียนทางตรงและทางอ้อม ข้อ 8 มีระเบียบวินัย เคารพกฎหมาย ผู้น้อยรู้จักเคารพผู้ใหญ่
จุดเน้นที่ 5 ความปรองดองสมานฉันท์	ข้อ 12 คำนึงถึงผลประโยชน์ของส่วนรวมและต่อชาติมากกว่าผลประโยชน์ของตนเอง

ที่มา: ณัฏฐนธ์ เลี้ยวไพโรจน์ (2561, น. 182-183)

จากตารางเห็นได้ว่าจุดเน้นสำคัญ 5 ประการของเนื้อหาวิชาหน้าที่พลเมือง ที่รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาได้เพิ่มมาเป็นวิชาเพิ่มเติมในการศึกษาระดับชั้นตั้งแต่ประถมศึกษาตอนต้นถึงประถมศึกษาตอนปลายนั้น มีความสัมพันธ์อย่างยิ่งกับค่านิยม 12 ประการของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา ซึ่งเป็นหลักแนวคิดชาตินิยม โดยมีประเด็นความสำคัญเกี่ยวกับชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์ จึงสะท้อนให้เห็นว่าการ

เพิ่มวิชาหน้าที่พลเมืองเข้าในการศึกษาของประเทศไทยหลังจากการรัฐประหารนั้น เป็นการพยายามสร้างวาทกรรมชาตินิยมในการศึกษาเพื่อให้ประชาชนที่ได้รับการศึกษามีความคล้อยตาม ในความรักชาติและเทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ สามัคคีกันและทำให้ง่ายต่อการควบคุมจากผู้ปกครองด้วยการนำเรื่องชาติกับสถาบันมาเป็นสิ่งชักจูง

ฉะนั้นตัวอย่างการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบของการศึกษาที่ยกมานำเสนอนั้น เป็นการแสดงให้เห็นได้เด่นชัดว่า รัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา มีความพยายามเป็นอย่างสูงในการสร้างวาทกรรมชาตินิยมในการศึกษา เพื่อสอดแทรกแนวคิดชาตินิยมและทำให้ประชาชนเกิดความรักชาติ เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์ เกิดความสามัคคีร่วมกันเป็นหนึ่งเดียว เพื่อง่ายต่อการชักจูงควบคุม และเป็นการสร้างความชอบธรรมจากการทำรัฐประหารยึดอำนาจของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ซึ่งมีความสอดคล้องกับแนวคิดชาตินิยม แนวคิดวาทกรรมและแนวคิดอำนาจนำ

สรุปผลการศึกษา

บทความวิชาการนี้ต้องการศึกษาการผลิตวาทกรรมชาตินิยมของรัฐบาลพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา ในฐานะนายกรัฐมนตรีและหัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ว่าผลิตออกมาในรูปแบบใดบ้างและเป็นอย่างไร ผ่านแนวคิดชาตินิยมและแนวคิดวาทกรรม โดยบทความนี้จะประกอบไปด้วยแนวคิดชาตินิยมและแนวคิดวาทกรรม และประเด็นที่นำเสนอเนื้อหาหลักออกเป็น 3 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่งการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบคำพูดของตัวผู้นำรัฐ ส่วนที่สองการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบบทเพลงของรัฐบาล และส่วนที่สามการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบของการศึกษา ซึ่งผลการศึกษาได้พบว่า พลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา หัวหน้าคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.) ในฐานะนายกรัฐมนตรี ทำได้มีความพยายามทำให้ประชาชนยอมรับและสามารถควบคุมประชาชนได้ด้วยการสร้างวาทกรรมขึ้นมา ถ้ามองผ่านแนวคิดชาตินิยม แนวคิดวาทกรรมและแนวคิดอำนาจนำ จะเห็นได้ว่าหลังจากพลเอกประยุทธ์ได้ก้าวขึ้นมาเป็นคณะรัฐบาลบริหารประเทศ ได้กระทำการผลิตวาทกรรมขึ้นมาอีกทั้งยังเป็นวาทกรรมชาตินิยม โดยนำเรื่องชาติและสถาบันพระมหากษัตริย์มาเป็นเรื่องสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการผลิตวาทกรรมการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบคำพูดของตัวผู้นำรัฐที่ได้กล่าวในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ การผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบบทเพลงของรัฐบาลซึ่งเป็นบทเพลงแนวชาตินิยม โดยมีทั้งสิ้น 10 บทเพลง หรือจะเป็นการผลิตวาทกรรมชาตินิยมในรูปแบบของการศึกษา ที่ได้สอดแทรกเนื้อหาชาตินิยม เทิดทูนสถาบันพระมหากษัตริย์และสร้างความชอบธรรมเชิงอำนาจของรัฐบาลประยุทธ์ จันทร์โอชา ลงไปในเนื้อหาของการศึกษา ซึ่งทั้งหมดทั้งมวลนี้เป็นการพยายามสร้างวาทกรรมชาตินิยมของรัฐบาล โดยหยิบประเด็นเรื่องชาติและเรื่องสถาบันพระมหากษัตริย์มาเป็นเรื่องสำคัญในการชักจูงและควบคุมประชาชนให้ยอมรับรัฐบาลของตนเอง ซึ่งเมื่อประชาชนคล้อยตามแล้วรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชาก็จะได้อำนาจนำทางการเมืองในการควบคุมประชาชนในประเทศ

เอกสารอ้างอิง

- กรมประชาสัมพันธ์. (2559). **ความหวังความศรัทธา**. สืบค้นได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=FekmQL5EZmQ>
- จิรวัดน์ ติวะรัตน์ และ ไพลีน ภูจินาพันธ์. (2562). สาระสำคัญของบทเพลงกับการสื่อสารทางการเมืองไทย ตั้งแต่ พ.ศ. 2516 จนถึงปัจจุบัน. **วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์** 10(1), 1-32.
- จุฑาทิพ คล้ายทับทิม. (2561). **หลักความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ**. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชิษณุพงศ์ อินทร์แก้ว และ เฉลิมศักดิ์ พิภูลศรี. (2563). การจัดวางความคิดทางการเมืองในเพลงชาตินิยมหลังรัฐประหาร 22 พฤษภาคม พ.ศ. 2557. **วารสารมหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด**, 14(1), 261-271.
- เชือก โชติช่วย และ กนกรัตน์ เลิศชูสกุล. (2560). กลยุทธ์การสื่อสารของรัฐบาลพลเอกประยุทธ์ จันทร์โอชา. **วารสารรัชต์ภาคย์**, 11(24), 212-223.
- ณัฏฐนัทธ์ เลี้ยวไพบโรจน์. (2561). **จินตกรรม “ชาติไทย” ในแบบเรียนสังคมศึกษา ทศวรรษที่ 2500-2560**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ทำเนียบรัฐบาล. (2558). **เพราะเธอคือประเทศไทย**. สืบค้นได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=P7ucJwSRBeA>
- ไทยรัฐ. (2557). **กทม.เพิ่ม 'วิชาหน้าที่พลเมือง' ให้โรงเรียนในสังกัด 438 แห่ง**. สืบค้นได้จาก <https://www.thairath.co.th/content/456678>
- ธนวัตร มัททวิวงศ์. (2559). **การวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ในรายการคืนความสุขให้คนในชาติ**. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.
- ธัญวัฒน์ อีพภูตม. (2560). **สื่อสารการเมืองสไตล์ ‘ลุงตุ้’ 6 งานวิจัยถอดรหัสการสื่อสารของท่านนายกฯ**. สืบค้นได้จาก <https://thematter.co/social/research-for-understanding-genprayuth/41965>
- พิชามญชุ์ ศรีรักษาสินธุ์ และ ไพลีน ภูจินาพันธ์. (2563). มาตรา 44 เครื่องมือในการครองอำนาจนำของรัฐบาลคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.). **วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**, 11(1), 171-188.
- รายการโทรทัศน์ นายกรัฐมนตรี. (2557). **แถลงการณ์ “คืนความสุขให้คนในชาติ” โดยพล.อ.ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี 17 ตุลาคม 2557**. สืบค้นได้จาก <https://www.youtube.com/watch?v=mSFNwAtZasE&list=PLIi9kidegBJsm2A N2NhknjeuW-PBSxj9Q&index=21>

รายการโทรทัศน์ นายกรัฐมนตรี. (2557). แลกเปลี่ยน “คืนความสุขให้คนในชาติ” โดยพล.อ.ประยุทธ์

จันทร์โอชา หัวหน้า คสช. 30 พฤษภาคม 2557. สืบค้นได้จาก

<https://www.youtube.com/watch?v=PfyX0owwwRM&t=135s>

รายการโทรทัศน์ นายกรัฐมนตรี. (2558). แลกเปลี่ยน “คืนความสุขให้คนในชาติ” โดยพล.อ.ประยุทธ์

จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรี 12 ธันวาคม 2558. สืบค้นได้จาก [https://www.](https://www.youtube.com/watch?v=p9XysApspdo&list=PLlI9kidegBJsm2AN2NhknjeuW-PBSxj9Q&index=82)

[youtube.com/watch?v=p9XysApspdo&list=PLlI9kidegBJsm2AN2NhknjeuW-](https://www.youtube.com/watch?v=p9XysApspdo&list=PLlI9kidegBJsm2AN2NhknjeuW-PBSxj9Q&index=82)

[PBSxj9Q&index=82](https://www.youtube.com/watch?v=p9XysApspdo&list=PLlI9kidegBJsm2AN2NhknjeuW-PBSxj9Q&index=82)

ศิวัช ศรีโศคางกุล. (2563). เรื่องเล่าแห่งความไม่เป็นที่ประจักษ์ไปโดย : ปมปัญหาบางประการของการจัดการ

“ความทรงจำ” ในเนื้อหาของการศึกษาระดับโรงเรียน. **วารสารรัฐศาสตร์และรัฐประศาสนศาสตร์**

มหาวิทยาลัยขอนแก่น, 5(1), 1-37.

สายชล สัตยานุรักษ์. (2551). **งานประชุมวิชาการชาตินิยมกับพหุวัฒนธรรม.** มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

สันติ ทิพนา. (2559). วาทกรรมความรักชาติผ่านบทเพลงของคณะรักษาความสงบแห่งชาติ (คสช.). **วารสาร**

วิถีสังคมมนุษย์, 4(1), 174-201.

สุชานุช พันธนียะ. (2562). “ครอบครัวคนข้ามเพศ” จากความผิดปกติและความเป็นอื่นสู่การมีตัวตนและพื้นที่

ทางสังคม : บทวิเคราะห์ตามแนวคิดวาทกรรมของมิเชล ฟูโกต์. **วารสารด้านการบริหารรัฐกิจและ**

การเมือง, 8(1), 24-44.

ไชยรัตน์ เจริญสินโอสถ. (2556). **ภาษากับการเมือง/ความเป็นการเมือง.** กรุงเทพฯ: วิชาษา.

Manager Online. (2557). **คสช. เผยแพร่เพลง “คืนความสุขให้ประเทศไทย” ขอประชาชนไว้ใจศรัทธา**

กองทัพ. สืบค้นเมื่อวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2564 จาก [https://mgronline.com/politics/](https://mgronline.com/politics/detail/9570000063619)

[detail/9570000063619](https://mgronline.com/politics/detail/9570000063619)

Suksamran, N. (2014). **Suthep in talks with Prayuth ‘since 2010’.** Retrieved from

[http://www.bangkokpost.com/news/local/416810/suthep-in-talks-with-prayuth-since-](http://www.bangkokpost.com/news/local/416810/suthep-in-talks-with-prayuth-since-2010)

[2010](http://www.bangkokpost.com/news/local/416810/suthep-in-talks-with-prayuth-since-2010)